

Proposta de resolución con RESOLUCIÓN sobre a aprobación dos criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, da Estratexia de Desenvolvemento Local do grupo de desenvolvemento rural de Galicia GDR 13 Asociación de Desenvolvemento Rural Condado Paradanta- Terra e Auga

I. ANTECEDENTES

1. O Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (en adiante, a Axencia), na súa xuntanza do 20 de abril de 2022, acordou aprobar as bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño de futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo Feader, e para aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como a correspondente convocatoria, para as anualidades 2022 e 2023 (código de procedemento MR701F). Dito acordo publicouse mediante Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG nº 105, do 2 de xuño).

De conformidade co artigo 18 das indicadas bases reguladoras, mediante a Resolución do 19 de setembro de 2022, a directora xeral da Axencia, por delegación do Consello de Dirección desta, seleccionou 24 organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027.

2. A Resolución da directora xeral da Axencia do 27 de abril de 2023, estableceu as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas (DOG nº 89, do 10 de maio).

Instruído o procedemento, a directora xeral da Axencia, mediante Resolución do 7 de decembro de 2023, seleccionou e aprobou as estratexias de desenvolvemento local, así como as entidades colaboradoras na intervención Leader de Galicia para o período 2023-2027. A dita Resolución foi rectificada pola Resolución do 20 de maio de 2024.

A selección quedou condicionada a que todas as asociacións adecúen os procedementos de selección de proxectos ao disposto nos artigos 16 a 21 da Resolución do 27 de abril de 2023.

AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

Lugar da Barcia 56, Laraño
15897 Santiago de Compostela
T. + 34 981 547 354
infoagader@xunta.gal
agader.xunta.gal

3. A xunta directiva do grupo de desenvolvemento rural 13 Asociación de Desenvolvemento Rural Condado Paradanta-Terra e Auga aprobou os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das súas Estratexias de Desenvolvemento Local.
4. O GDR 13 Asociación de Desenvolvemento Rural Condado Paradanta-Terra e Auga remitiu á Axencia os citados criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, para a súa aprobación, segundo o cadro achegado:

Data aprobación xunta directiva	Data remisión Agader, nº rexistro	
27/06/2023	10/07/2023	2023/2026427
	14/03/2025	2025/742418

II. CONSIDERACIÓNS LEGAIS E TÉCNICAS

1. Normativa xeral e específica de aplicación

1. Lei 5/2000, do 28 de decembro, de medidas fiscais e de réxime orzamentario e administrativo (DOG n.º 251, do 29 de decembro), pola que se creou a Axencia como un ente de dereito público, e Decreto 79/2001, do 6 de abril, polo que se aprobou o Regulamento da Axencia (DOG n.º 77, do 20 de abril).
2. Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia, que contempla a natureza da Axencia como unha axencia pública autonómica das previstas no artigo 45 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia (DOG n.º 94, do 21 de maio).
3. Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, a partir de agora LPACAP (BOE n.º 236, do 02 de outubro).
4. Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia (DOG n.º 121, do 25 de xuño).
5. Decreto 11/2009, do 8 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento da Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia, a partir de agora RLSG (DOG n.º 20, do 29 de xaneiro).
6. Lei 6/2001, do 29 de xuño, de adecuación da normativa da Comunidade Autónoma de Galicia á Lei 4/1999, do 13 de xaneiro, de modificación da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común (DOG n.º 135, do 12 de xullo).
7. Acordo do 20 de abril de 2022 do Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural, polo que se aproban as bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño das futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo Feader, e para a aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como a correspondente convocatoria, para as anualidades 2022 e 2023 (código de

- procedemento MR701F). O citado acordo publicouse mediante a Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG n.º 105, do 2 de xuño).
8. Resolución da directora xeral da Axencia do 27 de abril de 2023 pola que se estableceron as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas (DOG n.º 89, do 10 de maio).
 9. Resolución do 7 de decembro de 2023 da persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, ditada por delegación do Consello de Dirección, de selección de estratexias de desenvolvemento local e de entidades colaboradoras, así como de distribución de fondos entre as estratexias de desenvolvemento local.
 10. Resolución do 20 de maio de 2024 pola que se rectifican os erros materiais da Resolución do 7 de decembro de 2023 da persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, ditada por delegación do Consello de Dirección, de selección de estratexias de desenvolvemento local e de entidades colaboradoras, así como de distribución de fondos entre as estratexias de desenvolvemento local.

2.Competencia

A competencia para a instrución do procedemento para a selección e aprobación de estratexias de desenvolvemento local, así como para a selección de entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, é da Subdirección de Relacións cos Grupos de Desenvolvemento Rural, segundo o artigo 15 das bases reguladoras aprobadas o 20 de abril de 2022 polo Consello de Dirección da Axencia para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradoras na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, publicadas mediante a Resolución do 18 de maio de 2022 (DOG n.º 105, do 2 de xuño).

Segundo o artigo 20.7 das citadas bases reguladoras, a persoa titular da Dirección Xeral da Axencia, por delegación do Consello de Dirección desta, é a competente para a aprobación das estratexias de desenvolvemento local, das que forman parte os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, aplicables na execución das citadas estratexias.

3.Valoración da documentación presentada polo GDR.

Tras a instrución do procedemento conséntase que:

-A entidade colaboradora GDR 13 Asociación de Desenvolvemento Rural Condado-Paradanta-Terra e Auga na intervención Leader de Galicia para o período 2023-2027 seleccionada pola Resolución do 7 de decembro de 2023, rectificada pola Resolución do 20 de maio de 2024, presentou ante a Axencia as normas para a xestión das estratexias de desenvolvemento local, en particular, o Plan de xestión e os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das estratexias de desenvolvemento local.

-Que as normas referidas á estratexia do GDR 13 Asociación de Desenvolvemento Rural Condado Paradanta-Terra e Auga conteñen, ben na súa primeira versión, ben na modificada revisada tecnicamente pola Axencia, os límites de axuda pública máxima, os criterios de selección e priorización dos proxectos (baremo, regras para a asignación das porcentaxes de axuda pública e procedemento de priorización e

selección dos proxectos que contén coa verificación favorable do informe de control de elixibilidade por parte da Axencia), así como as limitacións sectoriais e fan referencia aos mecanismos que garanten os principios de obxectividade, publicidade, imparcialidade e libre concorrència, aos procesos de toma de decisións e aos procedementos de contratación, e o procedemento para evitar conflitos de intereses nos membros dos órganos de avaliación e decisión do GDR.

-Que as ditas normas foron aprobadas polo órgano competente do GDR.

En definitiva, o GDR seleccionado adecuou os procedementos de selección de proxectos ao disposto nos artigos 16 a 21 da Resolución do 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, en particular, ás regras de puntuación e procedemento de selección dos investimentos subvencionables para operacións en apoio de terceiras persoas.

Tendo en conta os antecedentes e consideracións sinaladas,

PROPOÑO

Que se aprrobe o Plan de xestión e os criterios de selección e priorización de proxectos, así como as limitacións sectoriais, das estratexias de desenvolvemento local do GDR 13 Asociación de Desenvolvemento Rural Condado Paradanta-Terra e Auga que figuran como anexo deste documento.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
A subdirectora de Relacións cos Grupos de Desenvolvemento Rural
Francisca María Gago Guillán

Tendo en conta o anterior, RESOLVO:

Aprobar a proposta da Subdirectora de Relacións cos GDR nos seus propios termos.

Contra esta resolución, que pon fin á vía administrativa, poderá interporse recurso potestativo de reposición ante o Consello de Dirección da Axencia, no prazo dun mes contado desde o día seguinte ao da notificación, ou ben directamente recurso contencioso administrativo ante o Xulgado do Contencioso-Administrativo de Compostela, no prazo de dous meses contados igualmente desde o día seguinte ao da notificación. Tamén poderá interpoñerse calquera outro recurso que se estime oportuno.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica
O Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural
(P.D.: art. 20.7 das bases reguladoras do 20.04.2022)
A directora xeral da Axencia
María Paz Rodríguez Rivera

Estratexia de desenvolvemento local participativa LEADER 2023- 2027

Epígrafes “H” e “I”

CONSIDERACIÓNS PREVIAS

O regulamento (UE) 2021/1060 do Parlamento Europeo e do Consello, do 24 de xuño, no seu Título III destina o Capítulo II ao desenvolvemento local participativo. Dita normativa define os posibles apoios financeiros, fixa o contido das estratexias de desenvolvemento local e a súa selección, establece as tarefas e condicións dos grupos de desenvolvemento rural como entidades encargadas de concibir e levar á práctica as estratexias, e finalmente, determina os posibles tipos de axuda, etc..

O desenvolvemento local participativo é o instrumento de política territorial que consiste en ceder a iniciativa de planificación ás comunidades locais, organizadas en asociacións público-privadas, que elaboran e executan unha estratexia de desenvolvemento para un territorio determinado aproveitando os seus propios recursos.

No mesmo consolídase que a formulación do desenvolvemento local participativo, denominado «Leader» no marco do Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (FEADER), ou calquera outro instrumento territorial de apoio a iniciativas deseñadas polos Estados membros, debe basearse nas estratexias de desenvolvemento territorial e local.

Conforme o artigo 2 do regulamento (UE) 2021/2115, polo que se establecen normas en relación coa axuda aos plans estratéxicos que deben elaborar os Estados membros no marco da PAC (regulamento PEPAC), establécese que o Desenvolvemento Local Participativo aplicárase á axuda financiada polo FEADER. Concretamente régúlase a través do artigo 77 que ordena a concesión de axudas á cooperación nas que se inclúen a preparación e execución das Estratexias de Desenvolvemento Local Participativo definidas conforme ao regulamento 2021/1060.

Conforme ao indicado, é esencial que os grupos de acción local, que representan os intereses das comunidades locais, encárguense do deseño e a execución das estratexias de desenvolvemento local participativo. Con todo, as estratexias territoriais deben desenvolverse e apoiarse baixo a responsabilidade das autoridades ou organismos pertinentes, sendo as mesmas as encargadas da súa selección. Por tanto, a autoridade de xestión ou órgano que conteña as competencias neste ámbito, no caso actual a Agader, definirá os criterios de selección das devanditas estratexias.

Este instrumento, por tanto, continúa e profunda nunha nova etapa as experiencias das súas antecesoras Leader I (1989-1993), Leader II (1994-1999), Leader PLUS (2000-2006), enfoque Leader (2007-2013) e Leader (2014-2020).

Segundo recolle o Anexo C das “bases reguladoras para a selección de organizacións candidatas a converterse en entidades colaboradas na medida Leader de Galicia para o período 2023-2027, para a concesión de axudas orientadas á adquisición de capacidades e para accións preparatorias en apoio do deseño das futuras estratexias de desenvolvemento local participativo para o período de programación 2023-2027, cofinanciadas polo fondo Feader, e para a aprobación de estratexias de desenvolvemento local.

A proposta de Estratexia de desenvolvemento local do **GDR CONDADO PARADANTA** presenta os apartados **H-OBXECTIVOS** e **I-PLAN DE ACCIÓN** co contido que se indica a continuación:

A) Obxectivos

A partir das conclusións obtidas nas epígrafes anteriores, defínense os obxectivos que se pretenden acadar coa estratexia, ordenándoos de xeito xerárquico.

B) Plan de acción

Como resultado final, descríbese un plan de acción que inclúe, o seguinte contido:

- Identificación das **liñas estratéxicas e propostas de actuación** para a consecución dos obxectivos definidos no punto anterior.
- Identificación de **proxectos que terán un impacto significativo** nos obxectivos e liñas estratéxicas de actuación, identificando novos servizos, produtos e intervencións necesarios para o desenvolvemento local.
- Programación das **actuacións propias de animación** para realizar polo grupo.
- **Plan de formación** cunha planificación dos cursos, na que conste o diagnóstico do mercado laboral do territorio, a identificación dos sectores aos que se dirixirán as actividades formativas e os requisitos mínimos para a selección do persoal formador e do alumnado.
- **Plan de cooperación con outros GDR e entidades**, onde se identifiquen as sinerxías con outros grupos ou territorios e as fórmulas de colaboración futuras

mediante proxectos de cooperación ou novas formas de colaboración e accións concretas para desenvolver.

- **Normas para a xestión** da estratexia de desenvolvemento local, en particular, o plan de xestión e criterios de selección aplicables.
- **Plan financeiro** do gasto público previsto.
- **Plan de Seguimento.**

H. Obxectivos da estratexia de desenvolvemento local

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

Fondo Europeo Agrícola
de Desenvolvemento Rural:
Europa inviste no rural

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, PESCA
Y ALIMENTACIÓN

O Desenvolvemento Local Participativo é o instrumento de política territorial que responde o reto principal de conseguir un desenvolvemento equilibrado, utilizando os principios metodolóxicos Leader. O método Leader consiste en ceder a iniciativa de planificación ás comunidades locais, que, organizadas en asociacións público-privadas como os Grupos de desenvolvemento rural, elaboran e executan unha estratexia de desenvolvemento para un territorio determinado aproveitando os seus recursos. Este enfoque ascendente implica un reto de dinamización social para conseguir unha maior implicación da poboación na solución dos problemas comúns que lles afectan e un maior compromiso nas actuacións que proxectan e débese traducir nun aumento da gobernanza local.

A estratexia de desenvolvemento local é o documento a través do cal o territorio pon en liza esta gobernanza e polo tanto a liña de acción a seguir para acadar os obxectivos que o territorio se propoña para rachar cos desequilibrios propios do territorio rural.

Para elo, e sempre tendo en conta as principais directrices europeas, os GDR deben de delimitar cales son os seu principais obstáculos e cales son a apostas estratéxicas para solventar os mesmos, sempre tendo en conta que o que e pretende en todo caso é:

- Fomentar a creación de emprego, atendendo ás necesidades dos sectores tradicionais agrícola, gandeiro, e forestal, así como o apoio a PEMES noutras actividades en apoio á diversificación da economía rural, favorecendo a formación, a innovación e aos emprendedores.
- Utilización eficiente dos recursos naturais e o mantemento, conservación e recuperación do patrimonio cultural, histórico, arquitectónico e medio ambiental e a súa valorización e explotación sostible
- Mellora dos servizos públicos e a calidade de vida, que axude a paliar o déficit de oportunidades respecto do medio urbano, con especial atención á poboación máis desfavorecida ou en risco de exclusión.

Para o establecemento dos obxectivos que se definen deseguido tívose en conta de xeito preferente a análise socioeconómica realizada na fase previa a redacción desta epígrafe (Epígrafe B) xunto coas conclusión extraídas no proceso participativo relacionado no Epígrafe A.

Esta fase de definición estratéxica dou como consecuencia unha DAFO e como resultado final unha serie de necesidades e potencialidades temáticas e territoriais detectadas, así como a priorización das mesmas.

As necesidades e as potencialidades constituíron a base para o deseño dos obxectivos xerais así como dos obxectivos específicos e posteriormente deberán ser referente para a súa cuantificación e a asignación do orzamento correspondente.

Xustificación dos valores asignados para a priorización

A partir de todo o traballo desenvolvido durante a fase de diagnose e de todo o proceso participativo identificáronse un conxunto de necesidades que abarcan todas as áreas temáticas nas que se organizou o traballo da EDLP.

O seguinte paso consistiu na priorización das mesmas, co obxecto de que constitúan o elemento base para a definición dos obxectivos xerais, específicos e o Plan de acción.

Para a elaboración da Matriz de priorización tívose en conta os obxectivos xerais marcados pola nova PAC que se aplicará de 2023 a 2027. Estes son:

- a) fomentar un sector agrícola intelixente, competitivo, resiliente e diversificado que garanta a seguridade alimentaria a longo prazo;
- b) apoiar e reforzar a protección do medio ambiente, incluída a biodiversidade, e a acción polo clima e contribuír a alcanzar os obxectivos ambientais e climáticos da Unión, entre eles os compromisos contraídos en virtude do Acordo de París.
- c) fortalecer o tecido socioeconómico das zonas rurais.

Estes obxectivos xerais desagreganse á súa vez en nove obxectivos específicos, baseados nos tres piares da sustentabilidade e complementados cun obxectivo transversal común de modernizar o sector agrario a través do coñecemento, a innovación e a dixitalización nas zonas rurais.

Ilustración 57: Obxectivos específicos da nova PAC 23 - 27

Para cada necesidade valorouse o impacto sobre o territorio que pode ocasionar conseguir a satisfacción desa necesidade en referencia a cada un dos dez obxectivos específicos que persegue a PAC. De tal xeito, se a satisfacción da necesidade ten un:

- 0 – Impacto nulo
- 1 – Impacto baixo
- 2 – Impacto medio
- 3 – Impacto alto
- 4 – Impacto moi alto

No momento en que se obtiveron as valoracións das necesidades ponderáronse as respostas cos seguinte coeficientes:

0 – Para as necesidades que se considere que a súa satisfacción ten un impacto nulo

0,1 - Para as necesidades que se considere que a súa satisfacción ten un impacto baixo

0,25 - Para as necesidades que se considere que a súa satisfacción ten un impacto medio

0,5 - Para as necesidades que se considere que a súa satisfacción ten un impacto alto

1 - Para as necesidades que se considere que a súa satisfacción ten un impacto moi alto.

NECESIDADES PRIORIZADAS POR TEMÁTICAS SOBRE AS QUE SE BASEA A ESTRATEXIA DE DESENVOLVEMENTO LOCAL PARTICIPATIVA

*Sombréanse aquelas que poden ser atendidas en todo ou en parte por calquera das accións que se contemplan na estratexia LEADER: Operacións, Cooperación, Animación, etc..

ÁREA TEMÁTICA	ORDEN	NECESIDADES DETECTADAS E PRIORIZADAS	LEADER
NECESIDADES TERRITORIAIS	1	Mellorar a accesibilidade a internet con cobertura en todo o territorio	
	2	Reducir os trámites administrativos para a posta en marcha de empresas, proxectos e/ou calquera actividade que precise de tramitación administrativa	
	3	Mellorara a accesibilidade á vivenda, sobre todo para a mocidade. Contribuíndo dese xeito a loitar contra o despoboamento e o envellecemento da poboación.	
	4	Mellora dos servizos básicos á poboación. Saneamento e abastacemento	
	5	Mellorar o transporte público, incluído o tren	
	6	Mellorar a mobilidade no territorio	

7	Plans integrais de loita contra o despoboamento	
8	Reducir os trámites administrativos para a posta en marcha de empresas, proxectos e/ou calquera actividade que precise de tramitación administrativa	
9	Mellorar a sinalización do territorio no seu conxunto e que contribua a crear identidade territorial	
10	Crear marca que de visibilidade ao territorio	
11	Fornecer a cooperación, colaboración e coordinación das entidades públicas locais en temáticas transversais e de carácter supramunicipal. Unha delas debe ser a promoción turística do territorio a través do Xeodestino.	
12	Selección de infraestruturas que contribúan ao desenvolvemento de actividades deportivas e saudables así como a facilitar a mobilidade no territorio. Sendeiros, roterios BTT.	
13	Artellar medidas mancomunadas que permitan facerlle fronte aos desafíos que depara o futuro inmediato para o territorio (despoboación, envellecemento...).	
14	Mellorar a sinalización do territorio no seu conxunto e que contribua a crear identidade territorial	
15	Oficina de turismo permanente e compartida en todo o territorio durante todo o ano	

ÁREA TEMÁTICA	ORDEN	NECESIDADES DETECTADAS E PRIORIZADAS	LEADER
SECTORES ECONÓMICOS	1	Financiar a creación, ampliación, modernización de empresas, apoiando a novos proxectos que teñan impacto no territorio	
	2	Tentar diversificar a estrutura produtiva do territorio, baseada principalmente no terceiro e segundo sector, apoiando fundamentalmente ao sector primario para evitar contribuír dese xeito a diminuír a dependencia de actividades industriais vinculadas ao metal e ao automóbil, asentadas en Vigo	
	3	Xerar valor engadido principalmente no desenvolvemento de actividades de carácter innovador, baseándose no patrimonio e nos recursos naturais e endóxeos do territorio.	
	4	Reducir os trámites administrativos para a posta en marcha de empresas, proxectos e/ou calquera actividade que precise de tramitación administrativa	
	5	Medidas orientadas a valorización do emprego no sector agrario.	
	6	Crear e aumentar as sinerxías entre o tecido empresarial	
	7	Aumentar a oferta de produtos turísticos competitivos e singulares.	
	8	Incentivar o emprendemento facilitando ferramentas e espazos compartidos para crear sinerxías e abaratar custes, entre outros.	
	9	Valorizar o produto local, agrícola, artesanal. Fomentar/incentivar a súa produción e o seu consumo	

	10	Reverter ou mudar parte dos proxectos de silvicultura ou aproveitamentos forestais existentes no territorio cara outros que favorezan un maior asentamento da poboación.	
	11	Medidas que contribúan a que os proxectos asentados, ou que se poidan asentar, no territorio, que utilizan recursos endóxeos, contribúan directamente ao desenvolvemento social e económico do territorio e que favorezan á veciñanza. Compensación polos servizos ecosistémicos que xera o territorio ou polas agresión e impactos que coas actividades produtivas sofre	
	12	Apostar por medidas de recuperación e valorización de variedades e razas autóctonas e dos proxectos vinculados con estas	
	13	Apostar por proxectos vinculados coas novas tecnoloxías.	
	14	Fomentar a creación de cooperativas que faciliten o emprendemento e que faciliten unha oferta variada e completa para as necesidades do territorio	
	15	Medidas que faciliten e melloren a convivencia entre as actividades produtivas e as residencias.	
	16	Priorización do capital humano existente no territorio. Tanto as persoas con formación superior como aquelas posuidoras de ciclos formativos	
	17	Medidas orientadas a adaptación ao cambio climático, sobre todo en sectores como a agricultura e o turismo	
	18	Favorecer proxectos que contribúan á obtención de enerxía a través de recursos renovables	

	19	De xeito xenérico, favorecer a proxectos e actividades que contribúan á transición ecolóxica no territorio.	
	20	Apoio a proxectos respectuosos co medio ambiente e que poidan xerar emprego verde	

ÁREA TEMÁTICA	ORDEN	NECESIDADES DETECTADAS E PRIORIZADAS	LEADER
NECESIDADES PATRIMONIO NATURAL E HISTÓRICO	1	Valorización do patrimonio natural e histórico do territorio	
	2	Aumentar a sensibilización social con respecto ao medio natural e ao patrimonio	
	3	Aumentar a oferta cultural do territorio utilizando a arte como unha ferramenta	
	4	Desenvolvemento de actividades agrarias sostibles que sirvan, ademais, para a protección contra os incendios	
	5	Recuperación de espazos degradados por incendios ou por actividades produtivas	
	6	Medidas orientadas a ter un monte funcional e produtivo. Un monte atendido e traballado	
	7	Recuperar o patrimonio inmobile para a creación de servizos á poboación	
	8	Medidas que faciliten e melloren a convivencia entre as actividades produtivas e as residencias.	
	9	Mellora da xestión dos RSU e dos subprodutos das actividades produtivas	
	10	Medidas orientadas a valorización da identidade galega e ao mantemento das súas tradicións e costumes	
	11	Aplicar medidas de responsabilidade social	

		corporativa que contribúan á valorización territorial	
	12	Promover a apoiar a creación de espazos naturais produtivos con algunha figura de protección	
	13	Aplicar método técnico-económico que vincule as figuras de protección do medio natural coas actividades produtivas (Reserva da Biosfera, Xeoparque....)	

ÁREA TEMÁTICA	ORDEN	NECESIDADES DETECTADAS E PRIORIZADAS	LEADER
NECESIDADES NA MELLORA DA PARTICIPACIÓN E A GOBERNANZA NO TERRITORIO	1	Medidas orientadas á fomentar a conciencia social sobre a identidade territorial e sobre o orgullo de pertenza	
	2	Fornecemento do tecido asociativo creando sinerxías, cooperando e traballando en rede	
	3	Procurar o relevo xeracional na preservación do rico patrimonio inmaterial e material do territorio.	
	4	Promover medidas de responsabilidade social corporativa que contribúan á fornecer a cohesión social	
	5	Medidas orientadas á comunidade educativa para que valorice o territorio; o patrimonio, as actividades económicas,	
	6	Aumentar a masa social do GDR para garantir unha mellor e máxima aportación dos diferentes colectivos territoriais	

ÁREA TEMÁTICA	ORDEN	NECESIDADES DETECTADAS E PRIORIZADAS	LEADER
NECESIDADES NA POLÍTICA DE COIDADOS E SERVIZOS BÁSICOS A POBOACIÓN DEPENDENTE	1	Mellora da atención aos colectivos desfavorecidos	
	2	Mellorara a accesibilidade á vivenda, sobre todo para a mocidade. Contribuíndo dese xeito a loitar contra o despoboamento e o envellecemento da poboación	
	3	Mellorar a oferta de lugares de encontros interxeracionais	
	4	Promover medidas de responsabilidade social corporativa que contribúan a facilitar a integración social, a loita contra a violencia de xénero e a atención a colectivos desfavorecidos.	
	5	Formación que capacite ás persoas residentes na atención das demandas das persoas dependentes, co obxecto de crear emprego social	
	6	Mellorar a oferta de lugares de encontros interxeracionais	
	7	Centros creativos e innovadores para a mocidade	

Táboa 93: Necesidades priorizadas por temáticas sobre as que se basea a estratexia de desenvolvemento local participativa

Fonte: elaboración propia

Si ben por claridade visual se dispuxeron nos cadros de referencia as necesidades por temáticas, o sistema de avaliación das mesmas explicado en parágrafos anteriores permite ordenar todas elas de xeito conxunto para poder posteriormente delimitar no baremo a súa priorización en puntuación dentro da concorrência competitiva.

ORDE	NECESIDADES DETECTADAS E PRIORIZADAS	LEADER
1	Financiar a creación, ampliación, modernización de empresas, apoiando a novos proxectos que teñan impacto no territorio	ECONÓMICA
2	Tentar diversificar a estrutura produtiva do territorio, baseada principalmente no terceiro e segundo sector, apoiando fundamentalmente ao sector primario para evitar contribuír dese xeito a diminuír a dependencia de actividades industriais vinculadas ao metal e ao automóbil, asentadas en Vigo.	ECONÓMICA
3	Xerar valor engadido principalmente no desenvolvemento de actividades de carácter innovador, baseándose no patrimonio e nos recursos naturais e endóxeos do territorio.	ECONÓMICA
4	Mellora da atención aos colectivos desfavorecidos	POLÍTICA DE CUIDADOS E SERVIZOS BÁSICOS Á POBOACIÓN DEPENDENTE
5	Mellorar a accesibilidade a internet con cobertura en todo o territorio	TERRITORIAL
6	Fornecemento do tecido empresarial e asociativo creando sinerxías, cooperando e traballando en rede	PARTICIPACIÓN E GOBERNANZA NO TERRITORIO
7	Procurar o relevo xeracional na preservación do rico patrimonio inmaterial e material do territorio.	PARTICIPACIÓN E GOBERNANZA NO TERRITORIO
8	Valorización do patrimonio natural e histórico do territorio	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
9	Aumentar a sensibilización social con respecto ao medio natural e ao patrimonio	PATRIMONIO NATURAL

		HISTÓRICO
10	Aumentar a oferta cultural do territorio utilizando a arte como unha ferramenta	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
11	Desenvolvemento de actividades agrarias sostibles que sirvan, ademais, para a protección contra os incendios	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
12	Recuperación de espazos degradados por incendios ou por actividades produtivas	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
13	Medidas orientadas á fomentar a conciencia social sobre a identidade territorial e sobre o orgullo de pertenza	TERRITORIAL
14	Priorización do capital humano existente no territorio. Tanto as persoas con formación superior como aquelas posuidoras de ciclos formativos	ECONÓMICA
15	Aumentar a oferta de produtos turísticos competitivos e singulares.	ECONÓMICA
16	Valorizar o produto local, agrícola, artesanal. Fomentar/incentivar a súa produción e o seu consumo	ECONÓMICA
17	Reverter ou mudar parte dos proxectos de silvicultura ou aproveitamentos forestais existentes no territorio cara outros que favorezan un maior asentamento da poboación.	ECONÓMICA
18	Medidas que contribúan a que os proxectos asentados, ou que se poidan asentar, no territorio, que utilizan recursos endóxeos, contribúan directamente ao desenvolvemento social e económico do territorio e que favorezan á veciñanza. Compensación polos servizos ecosistémicos que xera o territorio ou polas agresión e impactos que coas actividades produtivas sofre	ECONÓMICA
19	Mellora da xestión dos RSU e dos subprodutos das actividades produtivas	PATRIMONIO NATURAL

		HISTÓRICO
20	De xeito xenérico, favorecer a proxectos e actividades que contribúan á transición ecolóxica no territorio, mitigando a pegada do cambio climático	ECONÓMICA
21	Recuperar o patrimonio inmovible para a creación de servizos á poboación	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
22	Medidas orientadas a ter un monte funcional e produtivo. Un monte atendido e traballado	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
23	Promover medidas de responsabilidade social corporativa que contribúan a facilitar a integración social, a loita contra a violencia de xénero e a atención a colectivos desfavorecidos.	POLÍTICA DE COIDADOS E SERVIZOS BÁSICOS Á POBOACIÓN DEPENDENTE
24	Formación que capacite ás persoas residentes na atención das demandas das persoas dependentes, co obxecto de crear emprego social	POLÍTICA DE COIDADOS E SERVIZOS BÁSICOS Á POBOACIÓN DEPENDENTE
25	Mellorar a oferta de lugares de encontros interxeracionais	POLÍTICA DE COIDADOS E SERVIZOS BÁSICOS Á POBOACIÓN DEPENDENTE
26	Centros creativos e innovadores para a mocidade	POLÍTICA DE COIDADOS E SERVIZOS BÁSICOS Á POBOACIÓN DEPENDENTE

27	Fomentar a creación de cooperativas que faciliten o emprendemento e que faciliten unha oferta variada e completa para as necesidades do territorio	TERRITORIAL
28	Crear marca que de visibilidade ao territorio	TERRITORIAL
29	Fornecer a cooperación, colaboración e coordinación das entidades públicas locais en temáticas transversais e de carácter supramunicipal. Unha delas debe ser a promoción turística do territorio a través do Xeodestino.	TERRITORIAL
30	Selección de infraestruturas que contribúan ao desenvolvemento de actividades deportivas e saudables así como a facilitar a mobilidade no territorio. Sendeiros, rateiros BTT.	TERRITORIAL
31	Artellar medidas mancomunadas que permitan facerlle fronte aos desafíos que depara o futuro inmediato para o territorio (despoboación, envellecemento...).	TERRITORIAL
32	Apostar por proxectos vinculados coas novas tecnoloxías.	ECONÓMICA
33	Fomentar a creación de cooperativas que faciliten o emprendemento e que faciliten unha oferta variada e completa para as necesidades do territorio	ECONÓMICA
34	Apostar por medidas de recuperación e valorización de variedades e razas autóctonas e dos proxectos vinculados con estas	ECONÓMICA
35	Mellorar a sinalización do territorio no seu conxunto e que contribúa a crear identidade territorial	TERRITORIAL
36	Favorecer proxectos que contribúan á obtención de enerxía a través de recursos renovables	ECONÓMICA
37	Aplicar medidas de responsabilidade social corporativa que contribúan á valorización territorial	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
38	Promover a apoiar a creación de espazos naturais produtivos con algunha figura de protección	PATRIMONIO NATURAL

		HISTÓRICO
39	Medidas orientadas a valorización da identidade galega e ao mantemento das súas tradicións e costumes	PATRIMONIO NATURAL HISTÓRICO
40	Apoio a proxectos respectuosos co medio ambiente e que poidan xerar emprego verde	ECONÓMICA
41	Promover medidas de responsabilidade social corporativa que contribúan á fornecer a cohesión social	PARTICIPACIÓN E GOBERNANZA NO TERRITORIO
42	Medidas orientadas á comunidade educativa para que valorice o territorio; o patrimonio, as actividades económicas	PARTICIPACIÓN E GOBERNANZA NO TERRITORIO
43	Aumentar a masa social do GDR para garantir unha mellor e máxima aportación dos diferentes colectivos territoriais	PARTICIPACIÓN E GOBERNANZA NO TERRITORIO

Táboa 94: Necesidades identificadas e priorizadas

Fonte: elaboración propia

II OBXECTIVOS

1.1. OBXECTIVOS XERAIS

Para o deseño e formulación dos obxectivos xerais acordouse que cada obxectivo xeral debería ser deseñado a partir dunha ou máis necesidades priorizadas establecidas na EDLP e deberían gardar coherencia coas mesmas. É por iso que, en base ás necesidades detectadas, a EDLP define unha serie de obxectivos xerais que tratan de identificar as prioridades que se deben de atender coa financiación Leader para dar resposta a demandas dos axentes económicos e sociais do territorio.

O resultado final da priorización da veciñanza sobre as necesidades identificadas ten sido unha ferramenta fundamental para poder definir os obxectivo da estratexia. Os resultados obtidos entendemos se melloraron incluíndo tres perspectivas: a do GDR e as súas entidades asociadas como expertos no territorio e involucrados na xestión do programa anterior, a da cidadanía protagonista da definición das súas necesidades e

retos e o criterio experto das empresas que teñen prestado a asistencia técnica externa.

Sobre a proposta de obxectivos elaborada segundo as dinámicas anteriores, finalmente os obxectivos xerais e específicos foron validades por todos os membros da Asemblea do GDR.

Definiuse un obxectivo transversal para a EDLP, que define á perfección o que pretende obter esta estratexia para o territorio:

OBXECTIVO TRANSVERSAL: FAVORECER A TRANSICIÓN ECOLÓXICA DO CONDADO PARADANTA COA REVALORIZACIÓN DO SECTOR AGRARIO E DO MEDIO AMBIENTE, UTILIZANDO A ARTE COMO UNHA FERRAMENTA INNOVADORA PARA O SEU REVERDECEMENTO, FOMENTANDO A EQUIDADE E A IGUALDADE.

Orde	Obxectivos xerais	Xustificación no marco da estratexia (*)
1º	Consolidar un novo modelo económico baseado na diversificación de actividades produtivas e mellorar a competitividade do tecido produtivo local que xere emprego de calidade	Estamos ante un obxectivo que se xustifica na corrección de diversas necesidades detectadas. A mellora da competitividade do tecido produtivo e a xeración de emprego de calidade non solo se trata dunha aposta para afrontar o desequilibrios territorial, senón que é o principal motivo de detección das necesidades dos sectores económicos, e sen dubida o principal camiño para afrontar a mellora da situación territorial no referido ao ámbito patrimonial e natural, e igualmente consolidar iniciativas de ámbito económico que vullan na liña de xerar novos servizos ou posibilidades na atención e coidados a colectivos que precisan de políticas de inclusión social. Polo tanto este obxectivo xeral contribúe á corrección do desequilibrio das diferentes áreas temáticas de necesidades detectadas: 1. Necesidades Territoriais 2. Necesidades sectores económicos 3. Necesidades Patrimonio natural e histórico 4. Necesidades na mellora da participación e a gobernanza do territorio

		5. Necesidades na política de coidados e servizos básicos a poboación dependente
2º	Conservar e mellorar o medio ambiente, o patrimonio histórico-etnográfico e a súa posta en valor como elemento clave do desenvolvemento do territorio	Que un dos principais obxectivos da Estratexia é o de camiñar cara a un territorio sostible tanto dende o punto de vista económico como ambiental, é algo que se detecta na listaxe de necesidades, xa que moitas delas dependen dun bo tratamento ambiental do medio para ser atendidas con eficacia. Non obstante, a posta en valor dese valor patrimonial dende o punto de vista dos espazos naturais precisa dunha postura de valorización e respecto do Patrimonio histórico que forma parte do mesmo ecosistema. As temáticas nas cales as necesidades que definen este obxectivo dunha maneira máis concreta son: - Necesidades Patrimonio natural e histórico - Necesidade na mellora da participación e a gobernanza do territorio
3º	Mellorar os estándares de calidade de vida minimizando o risco de exclusión social en colectivos desfavorecidos e vulnerables, fomentando a igualdade real e efectiva de mulleres e homes en todos os ámbitos da sociedade e fornecendo o tecido asociativo para que constitúa un referente de cohesión social no Condado Paradanta	A mellora da calidade de vida é a xustiza social é un dos eixos a través dos cales se vertebra un territorio e polo tanto a Estratexia do Condado Paradanta debe de incidir sobre este obxectivo a hora de afrontar o reto de crear un entorno que favoreza a fixación de poboación. Así mesmo un territorio plural e con ansias de ser merecente de ser elixido como destino vital, debe ter uns canais de tecido asociativo e de mellora da gobernanza que permitan que a poboación en xeral poida facer achegas sobre o seu desenvolvemento e a Estratexia debe favorecer tales actuación. As temáticas nas cales as necesidades que definen este obxectivo dunha maneira máis concreta son: 1. Necesidades na mellora da participación e a gobernanza do territorio 2. Necesidades na política de coidados e servizos básicos a poboación dependente

Táboa 95: Obxectivos xerais

Fonte: elaboración propia

1.2. OBXECTIVOS ESPECÍFICOS

Estes obxectivos de carácter xeral xeran unha serie de obxectivos específicos que definen dun xeito máis puntual cales son as medidas sobre as cales deben incidir a EDLP, de xeito que os diferentes promotores e axentes do territorio teñan ao seu alcance unha serie de actuacións concretas nas cales poidan encadrar a súa potencial medida de actuación

OX1 - DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	
OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	OE1.1.Diversificar a estrutura produtiva local mediante a adaptación das empresas actuais e/ou a creación de novas actividades de carácter innovador para a creación de emprego de calidade. Fomentar o autoemprego como modo máis sinxelo de promoción do emprendemento. OE1.2.Mellorar a competitividade do sector agrario de xeito compatible coa sustentabilidade ambiental e potenciar a industria de transformación e comercialización agroalimentaria OE1.3.Fomentar a cooperación interempresarial para aproveitar a complementariedade dos recursos, habilidades e experiencias en distintas partes da cadea de valor (aprovisionamento, produción, marketing, comercialización) contribuíndo á loita polo cambio climático. OE1.4.Promoción da marca (selo) de calidade "Condado Paradanta Calidade" como elemento diferenciador e identificador de produtos e servizos innovadores desenvolvidos no territorio do GDR. OE1.5.Contribuír a implantar as ferramentas dixitais como fórmula de desenvolvemento da actividade empresarial, facendo especial fincapé no tocante ao comercio electrónico ou as ferramentas de xestión e marketing. OE1.6.Dixitalización dos procesos de produción das empresas como mellora da competitividade (teletraballo, xestión de recursos humanos, etc..) OE1.7. Contribuír á redución do desequilibrio entre a oferta

	formativa e os requirimentos do mercado de traballo comarcal para lograr a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres. OE1.8. Fomentar o espírito empresarial e a cultura emprendedora na poboación, en especial entre as mulleres e a xuventude. OE1.9. Contribuír con medidas de responsabilidade social á redución da brecha salarial, ao fomento das iniciativas de empoderamento da muller, ao fomento da inclusión social, á loita contra a violencia de xénero. OE1.10. Fomentar a mellora dos servizos básicos asistenciais á poboación. Potenciar a existencia de proxectos vinculados a economía da saúde. OE1.11. Contribuír a axudar que o relevo xeracional nas empresas se produza dunha maneira planificada e ordenada para garantir o seu desenvolvemento e continuidade
--	--

OX2 - CONSERVAR, MELLORAR E REVALORIZAR O MEDIO AMBIENTE E O PATRIMONIO HISTÓRICO-ETNOGRÁFICO	
OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	OE2.1 Mellorar o estado de conservación do patrimonio rural para a súa posta en valor mediante procesos innovadores. OE2.2 Estimular o desenvolvemento de actividades rurais, tradicionais e complementarias á actividade agrogandeira (agroturismo, artesanía, etc.) potenciando o emprego de calidade. OE2.3 Facilitar a incorporación de sistemas de eficiencia enerxética e enerxías renovables nas empresas e nas institucións públicas. OE2.4 Potenciar a xestión integral dos RSU, inertes, tóxicos, perigosos, industriais e agrogandeiros. OE2.5 Elevar o nivel de conciencia ambiental colectiva do territorio, mediante a motivación e a implicación da cidadanía. OE2.6 Estimular o desenvolvemento de actividades rurais vinculadas a arte, como elemento diferenciador e identificador do Condado Paradanta. OE2.7 Mellorar o aproveitamento dos recursos endóxeos de cara á diversificación produtiva e social. OE2.8 Contribuír ao orgullo territorial por parte da veciñanza a través da recuperación de elementos que valoricen a historia do

	mesmo. OE2.9 Creación dun storellyng territorial a través da valoración dos espazos naturais e patrimoniais.
--	---

OX3 - MELLORAR OS ESTÁNDARES DE CALIDADE DE VIDA MINIMIZANDO O RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL	
OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	OE3.1Facilitar o proceso de consolidación da identidade comarcal entre os seus habitantes e promocionar fora do territorio cun espazo de calidade ambiental (TURISMO 10). OE3.2Contribuír ao fornecemento do tecido asociativo a través de formación e inclusión de ferramentas de xestión e de traballo en rede como vía para mitigar o cambio climático. OE3.3Fomentar a igualdade real e efectiva de mulleres e homes en todos os ámbitos da sociedade. OE3.4Fomentar a integración socio laboral da mocidade a través da educación, da inserción profesional e o ocio. OE3.5Impulsar a integración social dos colectivos en risco de exclusión mediante a mellora das condicións de vida e o fomento da súa participación na sociedade mediante procesos innovadores. OE3.6Desenvolver un programa de fomento da interrelación social tranfronteiriza co gallo de aplicar políticas conxuntas para o desenvolvemento sostible do medio ambiente. OE3.7Realizar unha análise das posibilidades de compartir a xestión de servizos de carácter social entre localidades tranfronteirizas co fin de optimizar os recursos. OE3.8Implementar accións de fomento da lingua galega co obxecto de que a normalización lingüística potencie o acervo territorial das xentes.

Táboa 96: Relación priorizada dos obxectivos específicos da estratexia

Fonte: elaboración propia

1.3. INDICADORES PARA O SEGUIMENTO DO NIVEL DE CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS

Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos xerais			
Nº	Obxectivo	Indicador	Unidade de medida
OX1	Consolidar un novo modelo económico baseado na diversificación de actividades produtivas e mellorar a competitividade do tecido produtivo local que xere emprego de calidade	I.1. Nº de empresas creadas	I.1. Valor absoluto
		I.2. Nº de empresas consolidadas	I.2. Valor absoluto
		I.3. Nº de sectores con axuda	I.3. Valor absoluto
		I.4. Contía da axuda (en % media ou valor absoluto en €)	I.4 (en miles de € / % de axuda)
		I.5. Contía en investimento inducido.	I.5. en miles de €
		I.6. Número de empregos creados/consolidados de mulleres	I.6. En UTAs
		I.7. Número de empregos creados de mocidade	I.7. En UTAs
		I.8. Número de empregos creados	I.8. En UTAs
		I.9. Número de participantes informados	I.9. Valor absoluto
OX2	Conservar e mellorar o medio ambiente, o patrimonio histórico-etnográfico e a súa posta en valor como elemento clave do desenvolvemento do territorio	I.1. Nº de elemento patrimoniais recuperados e/ou postos en valor (tanto no eido natural como histórico)	I.1. Valor absoluto
		I.2. Número de empregos creados de mulleres	I.2. En UTAs
		I.3. Número de empregos creados de mocidade	I.3. En UTAs
		I.4. Número de empregos creados	I.4. En UTAs
		I.5. Número de participantes informados/sensibilizados	I.5. Valor absoluto

OX3	Mellorar os estándares de calidade de vida minimizando o risco de exclusión social en colectivos desfavorecidos e vulnerables , fomentando a igualdade real e efectiva de mulleres e homes en todos os ámbitos da sociedade e fornecendo o tecido asociativo para que constitúa un referente de cohesión social no Condado Paradanta	I.1. Nº de empresas que implementan Plans de Igualdade I.2. Nº de empresas que obteñen selos de calidade (ISOS, AMBIENTAL, etc..) I.3. Nº de persoas vulnerables incorporados ao mercado de traballo. I.4. Porcentaxe de redución da brecha salarial. I.5. Número de participantes en actividades de formación/sensibilización	I.1. Valor absoluto I.2. Valor absoluto I.3. Valor absoluto I.4. en porcentaxe (%) I.5. Valor absoluto
------------	---	---	---

Táboa 97: Indicadores de seguimento dos obxectivos xerais

Fonte: elaboración propia

Indicadores para o seguimento do nivel de consecución dos obxectivos específicos	
OE1	OE1.1. Diversificar a estrutura produtiva local mediante a adaptación das empresas actuais e/ou a creación de novas actividades de carácter innovador para a creación de emprego de calidade. Fomentar o autoemprego como modo máis sinxelo de promoción do emprendemento. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido Unidade de medida: En miles de €

	Indicador: Empregos creados • Unidade de medida: en UTAs Indicador: Empregos consolidados • Unidade de medida: en UTAs Indicador: Nº de iniciativas de autoemprego • Unidade de medida: en UTAs
	OE1.2. Mellorar a competitividade do sector agrario de xeito compatible coa sustentabilidade ambiental e potenciar a industria de transformación e comercialización agroalimentaria INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Empregos creados • Unidade de medida: en UTAs Indicador: Empregos consolidados • Unidade de medida: en UTAs Indicador: Nº de iniciativas en ecolóxico e/ou Km.0 • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE1.3. Fomentar a cooperación interempresarial para aproveitar a complementariedade dos recursos, habilidades e experiencias en distintas partes da cadea de valor (aprovisionamento, produción, marketing, comercialización) contribuíndo á loita polo cambio climático. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto

	Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Empregos creados • Unidade de medida: en UTAs Indicador: Empregos consolidados • Unidade de medida: en UTAs
	OE1.4. Promoción da marca (selo) de calidade "Condado Paradanta Calidade" como elemento diferenciador e identificador de produtos e servizos innovadores desenvolvidos no territorio do GDR. INDICADORES Indicador: Nº de entidades acollidas aos estándares de calidade da marca/selo • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Nº de produtos acollidos ao selo/marca • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE1.5. Contribuír a implantar as ferramentas dixitais como fórmula de desenvolvemento da actividade empresarial, facendo especial fincapé no tocante ao comercio electrónico ou as ferramentas de xestión e marketing. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Empregos creados • Unidade de medida: en UTAs

	Indicador: Empregos consolidados • Unidade de medida: en UTAs Indicador: Nº de empresas cun plan de transformación dixital: • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Nº de empresas acollidas ao KIT Dixital • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE1.6. Dixitalización dos procesos de produción das empresas como mellora da competitividade (teletraballo, xestión de recursos humanos, etc..) INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de empresas que posibilitan teletraballo • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Nº de empresas que empregan a Intelixencia Artificial • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE1.7. Contribuír á redución do desequilibrio entre a oferta formativa e os requirimentos do mercado de traballo comarcal para lograr a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de €

	Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de cursos ou iniciativas de formación promovidas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Nº de alumnos que acoden a formación proposta • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE1.8. Fomentar o espírito empresarial e a cultura emprendedora na poboación, en especial entre as mulleres e a xuventude. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de actividades de fomento do emprendemento (coworking, charlas, etc..) • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Nº de asistentes as actividades de fomento do emprendemento • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE1.9. Contribuír con medidas de responsabilidade social á redución da brecha salarial, ao fomento das iniciativas de empoderamento da muller, ao fomento da inclusión social, á loita contra a violencia de xénero. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de €

	Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Redución da porcentaxe da brecha salarial • Unidade de medida: en porcentaxe Indicador: Redución da taxa de paro feminina/discapacitados/inmigrantes • Unidade de medida: en porcentaxe Indicador: Nº de vítimas de violencia de xénero • Unidade de medida: en porcentaxe
	OE1.10. Fomentar a mellora dos servizos básicos asistenciais á poboación. Potenciar a existencia de proxectos vinculados a economía da saúde. Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de beneficiarios • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE1.11. Contribuír a axudar que o relevo xeracional nas empresas se produza dunha maneira planificada e ordenada para garantir o seu desenvolvemento e continuidade INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de €

	Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de empresas acollidas a un plan de relevo xeracional • Unidade de medida: valor numérico absoluto
OE2	OE2.1. Mellorar o estado de conservación do patrimonio rural para a súa posta en valor mediante procesos innovadores. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de actuación realizadas en elementos patrimoniais • Unidade de medida: valor numérico absoluto OE2.2. Estimular o desenvolvemento de actividades rurais, tradicionais e complementarias á actividade agrogandeira (agroturismo, artesanía, etc.) potenciando o emprego de calidade INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de explotacións acollidas a ditas actividades • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Nº de agricultores beneficiarios • Unidade de medida: valor numérico absoluto

OE2.3. Facilitar a incorporación de sistemas de eficiencia enerxética e enerxías renovables nas empresas e nas institucións públicas.

INDICADORES

Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas

- **Unidade de medida:** valor numérico absoluto

Indicador: Axuda total destinada

- **Unidade de medida:** En miles de €

Indicador: Investimento inducido

- **Unidade de medida:** En miles de €

Indicador: Nº de concellos acollidos a plans de eficiencia

- **Unidade de medida:** en valor numérico absoluto

Indicador: Nº de empresas acollidas a plans de eficiencia

- **Unidade de medida:** en valor numérico absoluto

OE2.4. Potenciar a xestión integral dos RSU, inertes, tóxicos, perigosos, industriais e agrogandeiros.

INDICADORES

Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas

- **Unidade de medida:** valor numérico absoluto

Indicador: Axuda total destinada

- **Unidade de medida:** En miles de €

Indicador: Investimento inducido

- **Unidade de medida:** En miles de €

Indicador: Nº de explotacións acollidas a xestión integral

- **Unidade de medida:** valor numérico absoluto

OE2.5. Elevar o nivel de conciencia ambiental colectiva do territorio, mediante a motivación e a implicación da cidadanía.

INDICADORES

	Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de cursos ou iniciativas de sensibilización promovidas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Nº de alumnos que acoden ás actividades de sensibilización • Unidade de medida: valor numérico absoluto
	OE2.6. Estimular o desenvolvemento de actividades rurais vinculadas a arte, como elemento diferenciador e identificador do Condado Paradanta. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de disciplinas artísticas tratadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto OE2.7. Mellorar o aproveitamento dos recursos endóxenos de cara á diversificación produtiva e social. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de €

	Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de €
	OE2.8. Contribuír ao orgullo territorial por parte da veciñanza a través da recuperación de elementos que valoricen a historia do mesmo. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de elementos valorizados • Unidade de medida: valor numérico absoluto OE2.9. Creación dun storytelling territorial a través da valoración dos espazos naturais e patrimoniais. SEN INDICADOR A TER EN CONTA
OE3	OE3.1. Facilitar o proceso de consolidación da identidade comarcal entre os seus habitantes e promocionar fora do territorio cun espazo de calidade ambiental (TURISMO 10). SEN INDICADOR A TER EN CONTA OE3.2. Contribuír ao fornecemento do tecido asociativo a través de formación e inclusión de ferramentas de xestión e de traballo en rede como vía para mitigar o cambio climático. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de €

Indicador: Nº de asociacións beneficiarias • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Nº de poboación beneficiaria • Unidade de medida: En miles de €
OE3.3. Fomentar a igualdade real e efectiva de mulleres e homes en todos os ámbitos da sociedade. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Redución da porcentaxe da brecha salarial • Unidade de medida: en porcentaxe Indicador: Redución da taxa de paro feminina/discapacitados/inmigrantes • Unidade de medida: en porcentaxe
OE3.4. Fomentar a integración socio laboral da mocidade a través da educación, da inserción profesional e o ocio. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Redución da porcentaxe do paro xuvenil

	• Unidade de medida: en porcentaxe Indicador: Aumento das infraestruturas educativas • Unidade de medida: en porcentaxe Indicador: Aumento das infraestruturas de ocio • Unidade de medida: en porcentaxe
	OE3.5. Impulsar a integración social dos colectivos en risco de exclusión mediante a mellora das condicións de vida e o fomento da súa participación na sociedade mediante procesos innovadores. INDICADORES Indicador: Nº de actividades/operacións subvencionadas • Unidade de medida: valor numérico absoluto Indicador: Axuda total destinada • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Investimento inducido • Unidade de medida: En miles de € Indicador: Empregos creados • Unidade de medida: en UTAs Indicador: Empregos consolidados • Unidade de medida: en UTAs
	OE3.6. Desenvolver un programa de fomento da interrelación social tranfronteiriza co gallo de aplicar políticas conxuntas para o desenvolvemento sostible do medio ambiente. SEN INDICADOR A TER EN CONTA
	OE3.7. Realizar unha análise das posibilidades de compartir a xestión de servizos de carácter social entre localidades transfronteirizas co fin de optimizar os recursos. SEN INDICADOR A TER EN CONTA
	OE3.8. Implementar accións de fomento da lingua galega co obxecto de que a normalización lingüística potencie o acervo territorial das xentes. SEN INDICADOR A TER EN CONTA

Táboa 98: Indicadores de seguimento dos obxectivos específicos

Fonte: elaboración propia

I. Obxectivos da estratexia de desenvolvemento local

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

Fondo Europeo Agrícola
de Desenvolvemento Rural:
Europa inviste no rural

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, PESCA
Y ALIMENTACIÓN

A continuación descríbense as medidas que se propoñen para executar a Estratexia de Desenvolvemento Local a través das cales se destinarán as axudas do FEADER para a execución de que integrarán a Estratexia de Desenvolvemento Local (EDL), no marco do que establece a Resolución e, no que resulta aplicable, o Plan Estratéxico Nacional e os Regulamentos comunitarios de aplicación. O Plan Estratéxico Nacional sinala que as operacións deberán estar en consonancia co establecido no Regulamento de 01/06/2018 e contribuír aos obxectivos establecidos na estratexia do GDR.

Estas medidas diríxense á consecución dos obxectivos xerais da Estratexia:

- Consolidar un novo modelo económico baseado na **diversificación de actividades produtivas e mellorar a competitividade** do tecido produtivo local que xere emprego de calidade
- **Conservar e mellorar o medio ambiente, o patrimonio histórico-etnográfico** e a súa posta en valor como elemento clave do desenvolvemento do territorio
- Mellorar os estándares de **calidade de vida** minimizando o risco de **exclusión social en colectivos desfavorecidos e vulnerables**, fomentando a igualdade real e efectiva de mulleres e homes en todos os ámbitos da sociedade e fornecendo o **tecido asociativo** para que constitúa un referente de cohesión social no Condado Paradanta

En base a isto e segundo o Anexo C das bases reguladoras, neste apartado descríbese o plan de acción que inclúe, o seguinte contido:

- Plan de xestión
- Identificación das liñas estratéxicas e propostas de actuación.
- Identificación de proxectos cun impacto significativo nos obxectivos e liñas estratéxicas de actuación.
- Programación das actuacións propias de animación a realizar polo grupo.
- Plan de formación cunha planificación dos cursos.
- Plan de cooperación con outros GDR e entidades.

II 1. PLAN DE XESTIÓN

O Grupo de Desenvolvemento Rural Condado Paradanta ten regulado en base aos seus estatutos e normas de funcionamento a súa gobernanza e xestión interna, que se define deseguido no referente as súas competencias e a súa análise funcional.

Órganos de goberno e representación. Análises da súa representatividade no territorio: ASEMBLEA E XUNTA DIRECTIVA

Os órganos colexiados da asociación son, como mínimo, a asemblea xeral, a xunta directiva e as mesas sectoriais. (*Artigo 11 dos Estatutos*)

A **Asemblea Xeral** está composta por todos os socios que conforman a Asociación. (*Artigo 12 dos Estatutos*) Estes, segundo expresa no Artigo 6 serán un “conxunto equilibrado e representativo dos interlocutores dos diferentes sectores socioeconómicos, tanto públicos como privados, con arraigamento no ámbito de actuación da Asociación, debendo ter tamén un carácter equilibrado e representativo no plano territorial. Non poderán formar parte da asociación as persoas físicas e as sociedades mercantís, excepto as seguintes entidades de economía social: cooperativas, sociedades agrarias de transformación e sociedades laborais. Rexerá o principio de portas abertas, de maneira que se garanta permanentemente a incorporación de asociados”.

A **Xunta Directiva** é o órgano con facultades xestoras, executivas e de representación da Asociación. Estará formada polos representantes dos asociados elixidos pola asemblea xeral en función da pertenza destes a cada mesa sectorial, de acordo coa representatividade que a Xunta Directiva outórguelle a cada unha delas. Constará con 21 membros. Na Xunta Directiva, deben estar representadas cando menos, os seguintes colectivos, a condición de que sexan socios da Asociación de Desenvolvemento Rural Condado Paradanta e desexen formar parte da citada Xunta Directiva: as asociacións de mulleres, as asociacións de mozas, as asociacións de acción social, as asociacións cuxo obxecto social este relacionado de maneira prioritaria coa protección, conservación e/ou mellora do ambiente, as asociacións do sector agrario, incluíndo as asociacións profesionais agrarias, a asociación de

empresarios e profesionais, as asociacións do sector cultural e o sector público. *(Artigo 15 dos Estatutos)*

SISTEMAS DE PARTICIPACIÓN E DECISIÓN EN ASEMBLEA E XUNTA DIRECTIVA. Requisitos e procedemento para a adquisición e perda da condición de socio.

ADQUISICIÓN DA CONDICIÓN DE SOCIO

1.- Para que unha entidade teña a condición de asociado deberá figurar na lista de fundadores ou ben, unha vez constituída a asociación, solicitar o ingreso mediante un escrito dirixido ao presidente no que manifieste a vontade expresa de adherirse á asociación e de comprometerse coa consecución dos fins estatutarios. Debe xuntar, ademais, un acordo do órgano competente da entidade que exprese a vontade de ser asociado e a persoa, titular e suplente, que a representará na asociación.

2.- Cando un candidato a ser asociado non teña o seu domicilio social no ámbito de actuación desta asociación deberá demostrar que desenvolve unha actividade relevante e consolidada no tempo en devandito ámbito territorial.

3.- Cando unha entidade solicite a entrada na asociación, unha vez constituída esta, deberá acreditar un ano de actividade no ámbito territorial da asociación.

4.- O presidente trasladará a solicitude á xunta directiva, que deberá resolver nun prazo non superior a dous meses dende a data de presentación, adscribindo a solicitante a unha das mesas sectoriais, segundo o seu interese preferente. Contra o acordo denegatorio da admisión o solicitante poderá recorrer ante a primeira asemblea xeral que teña lugar, debendo figurar este asunto expresamente na orde do día correspondente.

5.- Non adquiren a condición de asociado, tanto os fundadores como os membros que se incorporen con posterioridade, mentres non satisfagan a cota de entrada establecida e as débedas pendentes coa asociación. *(Artigo 7 dos Estatutos)*

PERDA DA CONDICIÓ DE SOCIO

A baixa da asociación por calquera motivo non exime ao asociado de satisfacer os deberes e compromisos de calquera natureza que tivera pendentes.

Perderase a condición de asociado:

- Por decisión voluntaria do asociado, comunicada por escrito ao presidente/a.
- Por sanción imposta pola xunta directiva, de maneira motivada e con audiencia do interesado, por incumprimento grave ou reiterado dos deberes inherentes á condición de asociado. O acordo de expulsión notificarase por escrito e contra el caberá recurso ante a primeira asemblea xeral que se realice.
- Por extinción da persoa xurídica representada na asociación.
- Por falta de pago das cotas, no caso de que as houbo.
- Por falta de documentación, que deberá ser achegada nun prazo máximo de 15 días desde o requirimento:
- Copia das Escrituras, ou no seu caso, Estatutos e acta fundacional da Entidade.
- Copia da Acreditación da inscrición da Entidade no rexistro correspondente.
- Copia do CIF da Entidade.
- Copia do DNI do representante.
- Certificado da composición da Xunta Directiva da Entidade.
- Listaxe de socios que forma a Entidade.
- Modelo ANEXO I (Adhesión a participar no Programa Leader)
- Modelo ANEXO II (Certificado do Secretario/a para a designación de representante da Entidade)
- Modelo ANEXO III (Ficha asociado/a)

(Artigo 8 dos Estatutos)

Porcentaxe de participación por Entidades públicas e privadas e por sectores en Asemblea e Xunta Directiva

A Asociación de Desenvolvemento Rural Condado-Paradanta estará integrada por un conxunto equilibrado e representativo dos interlocutores dos diferentes sectores

socioeconómicos, tanto públicos como privados, con arraigamento no ámbito de actuación da Asociación, debendo ter tamén un carácter equilibrado e representativo no plano territorial. Non poderán formar parte da asociación as persoas físicas e as sociedades mercantís, excepto as seguintes entidades de economía social: cooperativas, sociedades agrarias de transformación e sociedades laborais. Rexerá o principio de portas abertas, de maneira que se garanta permanentemente a incorporación de asociados. *(Artigo 6 dos Estatutos)*.

- Nas Asembleas Xerais, tanto as ordinarias como as extraordinarias, deberá representar máis do 51% dos votos en todos os órganos de decisión, e nin as autoridades públicas nin ningún grupo de interese concreto representarán máis do 49% dos dereitos de voto na toma de decisións. Art. 13
- A Xunta Directiva, deberá representar máis do 51% dos votos en todos os órganos de decisión, e nin as autoridades públicas nin ningún grupo de interese concreto representarán máis do 49% dos dereitos de voto na toma de decisións. (Art. 17 dos estatutos)

Mecanismos de participación dos socios na Asociación

Os socios poderán participar na Asociación, ben a través da Asemblea Xeral (A Asemblea Xeral é o órgano supremo da Asociación e estará integrada por todos os asociados.- Art. 12 dos estatutos), ben formando parte da Xunta Directiva ou ben a través das Mesas Sectoriais.-As Mesas Sectoriais teñen como finalidade servir tanto de canle participativa na Asociación dos actores implicados no desenvolvemento do territorio como de canle informativas actividades da Asociación. Nelas porase en común a problemática do sector ao quere presenten e as actuacións de mellora, proxectos, iniciativas... que o sector poida concibir, para elevar propostas á Asemblea Xeral.

A Asemblea Xeral poderá variar as mesas sectoriais segundo as novas demandas ou sectores que xurdan no territorio e o número de representantes que lle corresponderá a cada mesa sectorial na Xunta Directiva. Os representantes das mesas na Xunta Directiva serán elixidos pola Asemblea Xeral a proposta de cada mesa.

Ademais como neste Artigo reflíctese: A Asemblea Xeral poderá decidir a constitución

dunha Comisión Executiva, formada polo/a Presidente/a, Vicepresidente/a, Secretario/a e Tesoureiro/a, para o seguimento diario da actividade, a asemblea fixará as funcións desta Comisión Executiva. *(Artigo 23 dos Estatutos)*

FUNCIÓNS

A **Asemblea Xeral** é o órgano competente sobre os seguintes asuntos:

- Aprobación das contas do exercicio anterior e do orzamento do exercicio seguinte.
- Aprobación da memoria de actividades e das actividades a realizar.
- Solicitude de declaración de utilidade pública.
- Establecemento do número, composición e representatividade dos órganos da asociación que se creen.
- Nomeamento dos membros da xunta directiva e cesamento anticipado de calquera deles.
- Decidir sobre cantas cuestións afecten á boa marcha da entidade que sexan sometidas á súa consideración pola xunta directiva ou polos asociados como rogo ou pregunta.
- Constitución de federacións ou integración nelas.
- Acordar a contía das cotas de ingreso e periódicas e a súa forma de pago. A asemblea poderá acordar establecer importes diferentes para asociados públicos e privados. A contía da cota de ingreso será igual á achega fundacional, podendo a asemblea establecer unha actualización anual non superior ao IPC.
- Aprobación do regulamento de réxime interior.
- Aprobación e modificación dos estatutos sociais.
- Disolución da asociación.
- Disposición ou alleamento de bens.

(Artigo 12 dos Estatutos)

A **Xunta Directiva** é o órgano competente para:

- Executar os acordos da asemblea xeral.
- Acordar e executar as accións de goberno e administración da Asociación.

- Propor ou conceder axudas no marco de programas ou proxectos que xestione a Asociación.
- Adoptar as medidas precisas para o cumprimento dos fins estatutarios e, en xeral, para a boa marcha da asociación.
- Elaborar o informe económico anual, o orzamento, a memoria e o plano de actividades para a súa presentación na asemblea xeral.
- Interpretar os preceptos contidos nos estatutos e no regulamento de réxime interno, de habelo.
- Organizar e coordinar as actividades e distribuír os traballos e responsabilidades entre os asociados.
- Elaborar o regulamento de réxime interior.
- A admisión e separación de asociados.
- Cantas deriven da lexislación ou estatutos e, en xeral, cantas facultades non estean
- reservadas por aquela ou por estes a outros órganos sociais, así como as delegadas pola asemblea xeral.
- Acordar as convocatorias das asembleas xerais extraordinarias.

(Artigo 16 dos Estatutos)

CONVOCATORIAS

A Asemblea Xeral reunirse con carácter común cando menos unha vez ao ano para aprobar, como mínimo, as contas e os orzamentos. A convocatoria realizaraa o/a presidente/a con quince días de antelación, polo menos, á data da reunión, achegando a orde do día e a acta anterior coa convocatoria. Reunirse con carácter extraordinario mediante convocatoria do/a presidente/a, por propia iniciativa, por acordo da xunta directiva ou cando o solicite un número de asociados non inferior ao 10%. A petición dos asociados realizarase mediante escrito dirixido a/o presidente/a, autorizado coa firma dos peticionarios, no que se expoña o motivo da convocatoria e a orde do día. Cando non se convoque transcorridos dez días desde o da petición, os peticionarios poderán facer a convocatoria. A asemblea xeral así convocada poderá desenvolverse elixindo ao comezo dela un/unha presidente/a e un/unha secretario/a.

As Asembleas Xerais, tanto comúns como extraordinarias, quedarán validamente constituídas en primeira convocatoria cando a elas concorran, presentes ou representados, a maioría dos asociados e, en segunda convocatoria, pasada media hora desde a fixada para a reunión en primeira convocatoria, calquera que sexa o

número de asociados concurrentes .En todos os casos, deberá representar máis do 51% dos votos en todos os órganos de decisión, e nin as autoridades públicas nin ningún grupo de interese concreto representarán mais do 49% dos dereitos de voto na toma de decisións.

De cada unha das reunións realizadas levantarase a correspondente acta, que certificará o/a secretario/a co o visto e prace do/a presidente/a. As convocatorias poderanse remitir por vía electrónica.

(Artigo 13 dos Estatutos)

A Xunta Directiva reunirase en calquera momento mediante convocatoria do/a presidente/a, por propia iniciativa ou a instancia motivada de catro dos seus membros, que indicarán os asuntos a tratar na orde do día.

Entenderase validamente constituída en primeira convocatoria cando a ela concorran a maioría dos membros ou, en segunda convocatoria, pasada media hora desde a fixada para a reunión en primeira convocatoria, calquera que sexa o número de membros concurrentes. Deberá representar máis do 51% dos votos en todos os órganos de decisión, e nin as autoridades públicas nin ningún grupo de interese concreto representarán máis do 49% dos dereitos de voto na toma de decisións. Poderán asistir ás sesións da xunta directiva, con voz pero sen voto, persoas ou entidades alleas á Xunta Directiva cuxo asesoramento sexa de interese para a adopción de acordos.*(Artigo 17 dos Estatutos).*

A efectos de adopción de acordos/ decisións,

1.- O sector privado, constituído polos axentes económicos e sociais así como por outros representantes da sociedade civil, deberá representar máis do 51% dos votos en todos os órganos de decisión, e nin as autoridades públicas nin ningún grupo de interese concreto representarán máis do 49% dos dereitos de voto na toma de decisións.

Poderán adoptarse acordos por procedemento escrito e de maneira telemática, cando así o esixan causas de forza maior ou urxencia motivada no devandito procedemento, facendo referencia ao prazo de resposta ao mesmo. De devanditos acordos darase conta na seguinte reunión común.

2.- Na Asemblea.

a) Cada asociado terá dereito a un voto. En casos de delegación de voto, soamente delegarase por escrito noutro representante da mesma Entidade.

b) Os acordos sobre os asuntos sinalados nas letras da a) á h) do apartado 2 do artigo 12 aprobaranse por maioría simple dos asociados presentes ou representados.

Non en tanto, requirirase maioría dos dous terzos dos asociados presentes ou representados para decidir sobre os asuntos sinalados nas letras da i) á l) do apartado 2 do artigo 12.

c) Os acordos adoptados obrigarán a todos os asociados, mesmo aos non asistentes. Os acordos acreditaranse mediante certificacións expedidas polo/a secretario/a co visto e prace do/a presidente/a.

3.- Na Xunta Directiva.

a) No proceso da toma de decisións, cada membro da Xunta Directiva ostenta un voto. Os acordos adoptaranse por maioría simple.

DELEGACIÓNS DE VOTO

Na Asemblea: En casos de delegación de voto, soamente delegarase por escrito noutro representante da mesma Entidade.

Na Xunta Directiva: Os membros da xunta directiva, en caso de ausencia, poderán delegar, por escrito, noutros membros do sector público ou privado, segundo o sector ao que pertenza o ausente.

Normas de Disciplina Social

Procedemento para evitar conflitos de intereses nos membros dos órganos de avaliación e decisión da asociación (ditas normas, refírense exclusivamente á xestión das axudas nas que a asociación actúe como entidade colaboradora da Administración para a xestión da medida 19 (Leader) do PDR de Galicia 2023-2027):

1. Deberá achegarse a cada expediente unha declaración expresa asinada por todas as persoas que participen na selección dun proxecto e que sinala que non teñen ningún interese persoal ou profesional directo na selección do citado proxecto.
2. Si un membro do comité de avaliación ou decisión da Asociación ten algún tipo de relación profesional ou persoal co promotor do proxecto, ou calquera interese profesional ou persoal nel, debe presentar unha declaración escrita explicando a natureza da relación ou interese, a cal deberá formar parte do expediente. Calquera interese común deberá declararse incluídos os familiares afectivos, políticos ou económicos.
3. Si un membro do comité de avaliación ou decisión atópase na situación descrita no parágrafo anterior, non poderá participar no proceso de avaliación ou selección, nin atoparse presente durante o debate da proposta do proxecto. Esta circunstancia documentarase nas actas.
4. Cando exista dúbida sobre o interese común entre algún membro do comité de avaliación ou selección, a Asociación deberá remitir o asunto a AGADER para que adopte unha decisión sobre a efectiva existencia dun conflito de intereses. (*Artigo 6 dos Estatutos*)

ORGANOS DE XESTIÓN. Equipo técnico previsto. Funcións.

O equipo humano estará composto por un/unha Xerente, Técnicos/as e Administrativos/as que velarán pola correcta execución do Programa. As persoas que ocuparán estes cargos serán seleccionadas a través dun Proceso de Selección baseado nos principios de publicidade, transparencia, libre concorrência, capacidade, experiencia e non discriminación que a continuación, no punto seguinte detállanse.

As funcións e obrigacións específicas do GDR, e por tanto, en gran medida do Equipo Técnico, en canto entidade colaboradora de AGADER, son as seguintes.

- a) Promover a dinamización territorial e a mobilización social.
- b) Promover a valorización do medio rural, en xeral, e do seu territorio, en particular.
- c) Facilitar a participación da poboación nas accións de desenvolvemento do territorio.

d) Atender ao público nunha ou varias oficinas abertas no ámbito territorial do GDR, en que conste o calendario e horario de atención ao público, en particular o de atención da xerencia aos promotores. A oficina ou oficinas estarán identificadas en lugar visible mediante un cartel ou placa colocada, de modo que non sexa confundible con ningunha dependencia administrativa ou empresarial, e deberá situarse no territorio elixible para efectos do Leader.

e) Asesorar aos posibles beneficiarios das axudas da estratexia de desenvolvemento local sobre a adecuación do seu proxecto ás esixencias desta, así como sobre a posibilidade de acceder a outro tipo de axudas á marxe das previstas nela.

f) Informar os posibles beneficiarios sobre as obrigacións que asumirán no caso de percibir algunha axuda con cargo á estratexia, entre as que se atopa a obrigatoriedade de levar unha contabilidade separada para o financiamento que se perciba con cargo ao fondo FEADER, das infraccións e das correspondentes sancións previstas na Lei 9/2007, de 13 de xuño, de subvencións de Galicia que puidesen derivar responsabilidade para os solicitantes das axudas, así como sobre a forma de xustificación do cumprimento das condicións para a concesión das subvencións e dos requisitos para a verificación desta.

g) Tramitar diligentemente os expedientes, desde que o promotor presente a solicitude diante do GDR ata que este trasládelle a Agader a decisión sobre a selección, a proposta ou a documentación de que se trate.

h) Realizar o tratamento dos datos de carácter persoal que teña rexistrados en calquera tipo de soporte físico, por motivo da súa actividade de entidade colaboradora na xestión da estratexia Leader de Galicia 2023-2027.

i) Comprobar o cumprimento e a efectividade das condicións ou dos requisitos determinantes para a concesión de subvencións aos promotores de proxectos.

j) Seleccionar proxectos con cargo ao orzamento máximo dispoñible para darlle cumprimento á estratexia de desenvolvemento local.

- k) Levantar a acta de non inicio dos proxectos, realizar actuacións de seguimento e control dos proxectos subvencionados e comunicarlle a Agader calquera incidencia ou irregularidade.
- l) Executar as actividades da submedida 19.4 do PDR (gastos correspondentes aos custos correntes do GDR e animación e promoción do territorio) e xustificar os gastos correspondentes.
- m) Promover ou participar, no seu caso, en proxectos de cooperación transnacional e interterritorial fose e dentro da Comunidade Autónoma de Galicia, segundo as bases reguladoras e as convocatorias da Comunidade Autónoma de Galicia e, no seu caso, do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente.
- n) Integrarse nas redes de grupos de desenvolvemento rural, tanto a nivel da Comunidade Autónoma como a nivel de todo o Estado.
- o) Someterse ao Plan Galego de Controis Feader que sexa de aplicación á estratexia Leader de Galicia 2023-2027, ás actuacións de comprobación de Agader e de control financeiro, así como a calquera actuación de control e/ou inspección que proceda desenvolver por calquera organismo nacional ou comunitario.
- p) Levar un libro de rexistro de entrada e saída da documentación que afecte os asuntos vinculados á execución da estratexia, dándolle traslado a Agader dos asentos diaria mente para o seu control.
- q) Utilizar un sistema de contabilidade independente para os fondos destinados á submedida 19.4 do PDR.
- r) Velar pola correcta asignación dos fondos previstos para cada anualidade e a súa distribución entre proxectos produtivos e non produtivos.
- s) Ter en conta o disposto no Manual de Procedemento da medida Leader de Galicia 2023-2027 que aprobe AGADER, así como utilizar a aplicación informática correspondente que deseñe e facilite Agader, cubrindo nela todos os campos previstos para cada tipo de actuación.

t) Elaborar, en base ao Manual de Procedemento aprobado por Agader que se cita no punto anterior, o seu propio Manual de Procedemento o cal recolla integramente o procedemento exacto de tramitación das axudas Leader ao amparo da estratexia de desenvolvemento local.

u) Aplicar as regras de información e publicidade sobre a axuda do Feader á que se refire o anexo III do Regulamento de execución (UE) nº 808/2014 da Comisión de 17 de xullo de 2014, polo que se establecen disposicións de aplicación do Regulamento (UE) nº 1305/2013 do Parlamento Europeo e do Consello, relativo á axuda ao desenvolvemento rural a través do Fondo Europeo Agrícola de Desenvolvemento Rural (Feader) así como o Plan de comunicación do PDR.

v) Comunicarlle a Agader, para que as autorice, as reprogramacións da estratexia de desenvolvemento local, así como as modificacións de calquera norma interna do GDR relacionada coa xestión da estratexia.

w) Comunicarlle a Agader, no prazo do mes seguinte a producirse, as variacións na escritura de constitución, estatutos, regulamento de réxime interior, composición dos órganos de decisión do GDR, dirección, correo electrónico, xerente e outros datos similares referidos ao GDR.

x) Elaborar un informe anual de avaliación e seguimento da posta en práctica da estratexia de desenvolvemento local, e remitilo a Agader antes do 15 de xullo do ano seguinte. Este informe deberá recoller o seguinte contido mínimo:

- Actas das reunións da Asemblea Xeral e da Xunta Directiva ou órgano decisorio similar, debidamente dilixenciadas polo secretario do GDR.
- Relación actualizada de membros do GDR.
- Memoria que inclúa o seguimento dos indicadores establecidos e a avaliación da efectividade, eficiencia, relevancia, utilidade e sustentabilidade das medidas realizadas.
- Calquera circunstancia relevante para a correcta execución da estratexia como o grao de execución dos proxectos subvencionados, o rexeitamento de candidatos a ser socios, as contas anuais da asociación, incidentes observados, etc.

y) Cumprir as obrigacións previstas na normativa de transparencia da actividade pública en canto á publicidade activa e á subministración de información.

Ademais das seguintes tarefas e funciones:

- Organización da participación do grupo en proxectos de cooperación tanto interterritorial como transnacional.
- Organizar a participación do grupo en redes tanto rexionais como nacionais.
- Dinamizar o territorio para que se invista de forma innovadora sustentable.
- Conseguir que o grupo sexa o nexo de unión entre todas as actuacións que se realizan de forma independente na Comarca por diferentes organismos e consolídese a súa estrutura como órgano aglutinante dos seus recursos e políticas comarcais e locais.
- Participar en todos os foros de debate sobre o desenvolvemento comarcal, ser o lugar onde todos os entes teñen unha participación activa sobre os problemas que poidan ter e sobre o futuro onde quérise chegar.
- Interacción cos promotores, organizacións e administracións públicas do territorio

Medios Técnicos previstos: local e medios informáticos

A Asociación dispón dunha sede no antigo edificio “CENTRO COMARCAL A PARADANTA”, cuxo propietario é o Concello da Cañiza. No período anterior foron cedidas á asociación polo concello como oficinas de traballo para o Equipo Técnico do GDR, do mesmo xeito que para este novo período de programación. As instalacións atópanse na 1ª planta de devandito edificio, que conta con dúas oficinas: unha de aprox. 20 metros cadrados para o/a Xerente e outra de aprox. 15 metros cadrados. Ademais ten: unha sala de xuntas de aproximadamente 45 metros cadrados e unha zona de arquivo/almacén. Conta tamén cun baño, ascensor, e unha zona de espera. Todo iso, en principio, atópase amoblado con mobiliario de oficina acorde ás tarefas a desempeñar en devanditas instalacións.

Proceso de selección baseado nos principios de publicidade, transparencia, libre concorrência, capacidade, experiencia e non discriminación.

Para o Proceso de selección do Equipo Técnico responsable do funcionamento técnico do GDR seguiranse as seguintes normas.

- a) A relación entre o GDR e o persoal terá carácter laboral, non mercantil.

b) A selección do persoal do GDR deberá cumprir os principios de igualdade, mérito, capacidade e publicidade da convocatoria e cumprir os seguintes requisitos:

- A convocatoria de selección deberá ser publicada na edición escrita do xornal de maior tirada na zona de actuación do GDR ou na súa provincia, non sendo suficiente a publicidade da convocatoria realizada unicamente nas páxinas da sección local do xornal. Ademais, a convocatoria deberá ser publicada nos taboleiros de anuncios de todos os Concellos integrantes do territorio do GDR e na páxina web de Agader, para o que se lle enviará unha comunicación do anuncio.
- Apertura dun prazo de polo menos 20 días naturais para a presentación de solicitudes, que empezará a contar desde a publicación nos medios indicados no punto anterior.
- Realización dun procedemento selectivo, que constará das seguintes partes: A) Proba escrita, centrada sobre materias de desenvolvemento rural e do PDR, normativa de subvencións e territorio de actuación do GDR; B) Entrevista, cun límite do 25% da puntuación máxima do proceso selectivo; e C) Méritos, cun límite do 25% da puntuación máxima do proceso selectivo.
- Non se poderán esixir formación e/ou titulacións específicas para os postos que se convoquen. No en tanto, será factible a inclusión, no apartado de méritos, de formación específica vinculada ao desenvolvemento rural, coñecementos económicos-financeiros e/ou a coñecementos ofimáticos ou administrativos.

c) Na comisión de selección poderá estar presente un representante de Agader con voz e sen voto.

d) As características dos postos de traballo que poida contratar o GDR serán as seguintes:

- Xerente ou máximo responsable técnico da estratexia. Titulación mínima: diplomatura universitaria/ enxeñaría técnica.
- Técnico. Titulación mínima: diplomatura universitaria
- Administrativo. Titulación mínima: bacharelato / FP I.

As persoas seleccionadas farán unha declaración na cal conste que non están

incursas nas causas de incompatibilidade aplicables ao persoal ao servizo da Comunidade Autónoma galega, así como no caso de que cambien as circunstancias que poidan afectar a compatibilidade.

- Xerente ou máximo responsable técnico da estratexia terá dedicación exclusiva ao GDR e non desempeñará cargos electos nos órganos do mesmo.
- Persoal técnico (non xerente) e administrativo poderá seleccionarse de maneira conxunta entre varios GDR e por conseguinte prestar o seu servizo a tempo parcial para cada un deles, en función dos contratos que regulen a súa relación laboral. En ningún caso a suma do salario bruto que perciba este persoal seleccionado de maneira conxunta poderá superar os límites salariais máximos establecidos no convenio coa AGADER.
- Os salarios brutos máximos imputables á estratexia poderán ser actualizados anualmente en función da variación do índice oficial de prezos ao consumo (IPC).

O proceso de selección de persoal técnico para a xestión do programa Leader realizarase aplicando os principios de concorrencia, capacidade, experiencia e non discriminación.

Neste sentido o GDR 13 Condado Paradanta a partir de que AGADER permita o desenvolvemento deste proceso redactará unhas bases reguladoras.

O proceso articularase para a selección do mellor candidato/a para cubrir a praza de xerente, técnicos/as e administrativos/as baixo contrato laboral da seguinte maneira.

Aprobación das bases reguladoras por parte da Xunta Directiva do GDR 13.

As bases reguladoras incluírán os seguintes aspectos para cada unha das prazas.

- Obxecto da convocatoria.
- Características da oferta: titulación esixida, retribución, duración do contrato, xornada laboral.
- Requisitos mínimos dos candidatos: maioría de idade, titulación, coñecementos informáticos, carné de conducir e coche propio, dispoñibilidade para viaxar, non estar incurso en ningunha incapacidade administrativa, non estar separado

mediante expediente disciplinario de servizo coa administración, dedicación exclusiva, dispoñibilidade de horario e viaxes.

- Solicitudes, formato, lugar de presentación, horario, etc.
- Criterios de admisión dos candidatos.
- Comisión de avaliación. Composición e mecanismos de funcionamento.
- Calendario de realización do proceso.

Procedemento de selección. Máximo sobre 100 puntos.

- **Fase A** .Proba por escrito de carácter eliminatorio para aqueles candidatos que superen 25 puntos sobre un total de 50. A proba realizarase sobre coñecemento do territorio ámbito de actuación do GDR 13 e do funcionamento do programa Leader.
- **Fase B**. Entrevista persoal. Valorarase os seus coñecementos, as súas habilidades, capacidades, destrezas, comunicación verbal, etc, cunha puntuación máxima de 25 puntos.
- **Fase C**. Valoración de méritos. Valoraranse os seguintes aspectos: formación universitaria adecuada ás súas funcións, outra formación relacionada co desenvolvemento rural, experiencia profesional no marco do Leader, experiencia profesional noutras materias relacionados co desenvolvemento rural / local, cunha valoración máxima de 25 puntos.

Por último determinarase a materia documental de como han de acreditarse os méritos.

- Preparación e documentación de proposta de selección á Xunta Directiva.
- Comunicación aos interesados.
- Inclusión do proceso na páxina web do GDR 13.
- Publicación de anuncio de referencia nun xornal de tirada provincial con maior implantación no ámbito de actuación do GDR, envío de anuncio de referencia a
- AGADER para o seu reflexo na súa páxina web, e envío a todos os Concellos do seu ámbito de actuación para a súa publicación nos seus correspondentes taboleiros de anuncios.

Desenvolvemento do proceso segundo se detalle nas bases reguladoras.

O mencionado proceso poderá externalizarse ao obxecto de conferir ao mesmo unha maior obxectividade.

II 2. LIÑAS ESTRATÉXICAS E MEDIDAS OU LIÑAS DE ACTUACIÓN

Aquí recóllense as liñas estratéxicas, e para cada liña estratéxica as medidas ou liñas de actuación, para a consecución dos obxectivos definidos no apartado H.

LE1 –Desenvolvemento económico sostible	
Obxectivos xerais (OX)/ Obxectivos específicos (OE)(*)	OX1 – OX2 – OX3 – OX4 OE1.1 – OE1.2 – OE1.3 - OE1.5 – OE 1.6 – OE2.1 – OE2.2 – OE 2.3 – OE2.4 – OE2.5 - OE3.7
Descrición	Aqueles obxectivos o medidas relacionadas orientadas a crear un entorno territorial onde o emprendemento sexa potenciado e se favoreza a transición por parte das empresas existentes cara a produción sostible. A estratexia do territorio debe de favorecer o nacemento dunha economía onde o respecto ao medio sexa característica primordial, xa non solo por unha cuestión social de mantemento da paisaxe, senón polo feito de crear un territorio resiliente aos diferentes ciclos económicos, ao establecerse arredor da estrutura produtiva efectos menos sensibles aos movementos globais como poden ser, conflitos entre potencias, paróns derivados de situacións de parálise do mercado (pandemias, etc..), e outros aspectos tales como apostas estratéxicas dos grandes poderes económico.
Medidas ou liñas de actuación	M1.1-Apoiar a implantación de empresas de enerxías renovables M1.2-Fomentar a eficiencia enerxética nas explotacións agrarias M1.3-Reducir o gasto enerxético en iniciativas privadas e públicas M1.4-Impulsar actividades económicas vinculadas coa produción e xestión de Biomasa M1.5-Promover o Emprego das enerxías limpas nos procesos industriais

	M1.6- Impulsar a creación de startups M1.7- Fomentar o desenvolvemento económico dende criterios de responsabilidade social
--	---

LE2 –Promoción do turismo sostible	
Obxectivos xerais (OX)/ Obxectivos específicos (OE)(*)	OX1 – OX2 – OX3 OE1.1 – OE1.4 – OE1.5 – OE1.6 - OE 1.9 – OE1.11 OE2.1 a OE2.9 OE3.1
Descrición	O GDR está a facer dende fai uns anos un traballo considerable en crear un destino apetecible para turistas a través da posta en marcha de iniciativas turísticas onde a sustentabilidade sexa a filosofía de actuación que permita ser n destino de oferta a visitantes compatibilizando o mesmo coas diferentes actividades económicas existentes. No marco do lema “TRISMO DEZA”, Condado Paradanta non solo pretende que isto sexa unha frase publicitaria, senón que se converta nunha forma de traballo onde a excelencia se converta nun obxectivo territorial para ofrecer ao visitante unha experiencia única. Esta liña estratéxica dentro do GDR gaña forza unha vez o propio grupo está xestionando ao tempo un Plan de sustentabilidade turística en destino (PSTD) que pode mellorar e potenciar as diferentes medidas de actuación cara a crear unha nova oferta turística.
Medidas ou liñas de actuación	M2.1-Revalorizar e conservar o patrimonio natural e cultural. M2.2-Apostar por accións de mellora do medio ambiente M2.3- Apoiar o desenvolvemento de actividades de turismo de natureza. M2.4- Potenciar o turismo de natureza (agroturismo, enoturismo,...) M2.5- Concienciación e sensibilización cidadá acerca da creación dun turismo sostible.

LE3 –Aproveitamento da ordenación territorial como canle de desenvolvemento do sector agrario, gandeiro e forestal

Obxectivos xerais (OX)/ Obxectivos específicos (OE)(*)	OX1 – OX2 OE1.2 – OE1.3 – OE2.2 – OE2.4 – OE2.5 – OE2.6
Descrición	A Liña pretende definir como estratéxico o aproveitamento sostible do territorio. A zona na que se enmarca a EDLP ten un elevado potencial forestal e a agrícola, e se ben a actividade gandeira é moito menor, tamén se dan as condicións edafoclimáticas para levar a cabo dita actividade. Por todo elo, o feito de establecer medidas que incidan na recuperación da terra agraria e na potenciación do seu uso deixará por un lado abertas novas posibilidades de establecer novas empresas e iniciativas vinculadas ao sector, o que favoreza o asentamento da poboación, e en segundo termo conseguir que o territorio rural gañe en resiliencia antes as emerxencias provocadas pola combinación abandono do territorio e consecuencias do cambio climático.
Medidas ou liñas de actuación	M3.1- Impulsar a recuperación de terras abandonadas para a creación ou ampliación de actividades agrarias. M3.2- Formar na redución da pegada de carbono e da contaminación por malas prácticas agrarias M3.3-Ordenación territorial como canle para favorecer a protección de espazos naturais e implantar modelos produtivos sostibles fomentando o emprego verde

LE4–Potenciación da agroalimentación sostible (agricultura ecolóxica e mercados de proximidade)	
Obxectivos xerais (OX)/ Obxectivos específicos (OE)(*)	OX1 – OX2 OE1.2 – OE1.3 – OE2.2 – OE2.4 – OE2.5 – OE2.6
Descrición	A liña vai na liña de potenciar actuacións encamiñadas a sustentabilidade territorial o que por si supón unha correcta aplicación da “Estratexia europea da Granxa a Mesa”, onde por un lado se pretenden crear espazos onde a venda de produtos agrarios de calidade respecte os criterios de venda xusta, e o tempo se incida na mellora da salubridade da poboación. A maiores, esta liña actúa de maneira indirecta na mellora da ordenación territorial e na loita contra o abandono do solo agrario, e por ende nas consecuencias ambientais que este provoca como os incendios forestais.
Medidas ou liñas de actuación	M4.1 Promocionar os produtos agroalimentarios do territorio en feiras e certames M4.3 Desenvolver programas de valorización e comercialización dos produtos agroalimentarios do territorio. M4.4 Respalda programas de comercialización de produtos Km0. M4.5 Animar á relación da venda agroalimentaria e o agroturismo M4.6 Estimular a Economía Circular

LE5 – Mellora da gobernanza no territorio de actuación e aplicación de formulas que favorezan a xustiza social	
Obxectivos xerais (OX)/ Obxectivos específicos (OE)(*)	
Descrición	O GDR, como único ente supramunicipal que traballa en exclusiva en este territorio, ten a función, entre outras, de aglutinar ao seu redor aos diferentes actores públicos e privados para, entre todos, traballar no desenvolvemento socioeconómico do territorio. Para iso, é preciso fornecer, nalgúns casos crear, os lazos necesarios e as relacións entre os diferentes actores. Para crear ou resaltar a identidade territorial, xunto co orgullo de pertenza ao territorio, é preciso ter unha gobernanza potente, acompañada, igualitaria, equitativa e solvente.
Medidas ou liñas de actuación	-igualdade -prezos xustos Etc...

Táboa 99: Liñas estratéxicas e medidas ou propostas de actuación

Fonte: elaboración propia

II 3. PROXECTOS E ACCIÓNS ESPECÍFICAS CON IMPACTO SIGNIFICATIVO

Na táboa que figura a continuación indícanse os proxectos e outras accións específicas que o GDR vai desenvolver ou impulsar, que considera máis relevantes, con impacto significativo nos obxectivos (apartado H) e liñas estratéxicas (epígrafe I.1).

Recóllense aquí os proxectos a financiar e tamén as actividades a desenvolver directamente polo GDR con impacto significativo.

Especificanse os tipos de proxectos que o GDR considera prioritarios ou de maior interese para atender as liñas estratéxicas e obxectivos establecidos.

Esta reflexión pretende axudar a definir a estratexia de acción futura do grupo, identificando tamén os novos servizos, produtos e as intervencións necesarios para o desenvolvemento local do territorio.

	PROXECTO/ACCIÓN	OBXECTIVO XERAL	LIÑA ESTRATÉXICA
P1	INVERSIÓNS PARA O DESENVOLVEMENTO DE NOVAS ACTIVIDADES AGROGANDEIRAS	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE1 – DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO SOSTIBLE
P2	INVERSIÓNS PARA A CREACIÓN E PARA O DESENVOLVEMENTO DE ACTIVIDADES INNOVADORAS NON AGRÍCOLAS	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE1 – DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO SOSTIBLE
P3	IMPLANTACIÓN DE SISTEMAS DE XESIÓN AMBIENTAL NAS EMPRESAS RURAIS	OX2 - CONSERVAR, MELLORAR E REVALORIZAR O MEDIO AMBIENTE E O PATRIMONIO HISTÓRICO-ETNOGRÁFICO	LE1 – DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO SOSTIBLE
P4	DESENVOLVEMENTO E FORNECIMENTO DE AGRUPACIÓNS E ORGANIZACIÓN DE EMPRESARIOS/PRODUTORES CONFORME ÁS NORMAS DA MARCA/SELO “CONDADO PARADANTA”	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE4–POTENCIACIÓN DA AGROALIMENTACIÓN SOSTIBLE (AGRICULTURA ECOLÓXICA E MERCADOS DE PROXIMIDADE)

P5	FOMENTO E DESENVOLVEMENTO DE FORMAS INNOVADORAS DE COMERCIALIZACIÓN SOSTIBLE DE PRODUCTOS E SERVIZOS LOCAIS “CONDADO PARADANTA”	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL
P6	PROMOCIÓN DA MARCA/SELO DE CALIDADE “CONDADO PARADANTA”	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL
P7	FOMENTO DA CULTURA EMPRENDEDORA	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE1 – DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO SOSTIBLE
P8	INVERSIÓNS EN INFRAESTRUTURAS TURÍSTICAS, RECREATIVAS E CULTURAIS	OX3 - MELLORAR OS ESTÁNDARES DE CALIDADE DE VIDA MINIMIZANDO O RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL	LE4–POTENCIACIÓN DA AGROALIMENTACIÓN SOSTIBLE (AGRICULTURA ECOLÓXICA E MERCADOS DE PROXIMIDADE)
P9	SERVIZOS RELACIONADOS CO TURISMO SOSTIBLE	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE2 –PROMOCIÓN DO TURISMO SOSTIBLE

P10	FOMENTO DA ARTESANÍA LOCAL	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE1 – DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO SOSTIBLE
P11	MELLORA DA EFICIENCIA ENERXÉTICA E USO DAS ENERXÍAS RENOVABLES	OX1- DIVERSIFICACIÓN DE ACTIVIDADES PRODUTIVAS E MELLORA DA COMPETITIVIDADE	LE1 – DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO SOSTIBLE
P12	A ARTE COMO ELEMENTO DINAMIZADOR DO TERRITORIO	OX2 - CONSERVAR, MELLORAR E REVALORIZAR O MEDIO AMBIENTE E O PATRIMONIO HISTÓRICO-ETNOGRÁFICO	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL
P13	DIFUSIÓN DE BOAS PRÁCTICAS NA REDUCCIÓN E REUTILIZACIÓN DE RESIDUOS	OX2 - CONSERVAR, MELLORAR E REVALORIZAR O MEDIO AMBIENTE E O PATRIMONIO HISTÓRICO-ETNOGRÁFICO	LE1 – DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO SOSTIBLE
P14	INFORMACIÓN E SENSIBILIZACIÓN SOBRE O PATRIMONIO RURAL DE CONDADO PARADANTA	OX2 - CONSERVAR, MELLORAR E REVALORIZAR O MEDIO AMBIENTE E O PATRIMONIO HISTÓRICO-ETNOGRÁFICO	LE2 – PROMOCIÓN DO TURISMO SOSTIBLE

P15	PROMOCIÓN DA IDENTIDADE TERRITORIAL “CONDADO PARADANTA”	OX2 - CONSERVAR, MELLORAR E REVALORIZAR O MEDIO AMBIENTE E O PATRIMONIO HISTÓRICO-ETNOGRÁFICO	LE2 – PROMOCIÓN DO TURISMO SOSTIBLE
P16	REVALORIZACIÓN E IMPULSO DA PARTICIPACIÓN SOCIAL EN CONDADO PARADANTA	OX3 - MELLORAR OS ESTÁNDARES DE CALIDADE DE VIDA MINIMIZANDO O RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL
P17	SENSIBILIZACIÓN E FORMACIÓN EN MATERIA DE IGUALDADE E CONCILIACIÓN	OX3 - MELLORAR OS ESTÁNDARES DE CALIDADE DE VIDA MINIMIZANDO O RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL
P18	DESENVOLVEMENTO DE PLANS DE IGUALDADE	OX3 - MELLORAR OS ESTÁNDARES DE CALIDADE DE VIDA MINIMIZANDO O RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL
P19	ASESORAMENTO ESPECÍFICO A MULLERES E A MOCIDADE PARA AUMENTAR A SÚA	OX3 - MELLORAR OS ESTÁNDARES DE CALIDADE DE VIDA	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE

	EMPREGABILIDADE	MINIMIZANDO O RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL	ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL
P20	VOLUNTARIADO XUVENIL COMO FERRAMENTA PARA DESENVOLVER ACTIVIDADES NO ÁMBITO CULTURAL, MEDIOAMBIENTAL....DEPORTIVO	OX3 - MELLORAR OS ESTÁNDARES DE CALIDADE DE VIDA MINIMIZANDO O RISCO DE EXCLUSIÓN SOCIAL	LE5 – MELLORA DA GOBERNANZA NO TERRITORIO DE ACTUACIÓN E APLICACIÓN DE FORMULAS QUE FAVOREZAN A XUSTIZA SOCIAL

Táboa 100: Proxectos e accións específicas con impacto significativo

Fonte: elaboración propia

II 4. ACTUACIÓNS PROPIAS DE ANIMACIÓN A REALIZAR POLO GRUPO

Para manter informada á poboación local sobre as axudas que ofrece, a estratexia e sobre os resultados que se van obtendo a medida que esta se executa, e en particular para difundir os proxectos aprobados prevense unha serie de accións que permitan a través de diversas canles facer chegar xa non so a existencia do Leader e do **GDR Condado Paradanta** que o xestiona, senón tamén a existencia de proxectos que valoricen o territorio, apostas tanto produtivas como non produtivas con impacto real e positivo sobre o territorio, ou mesmo a difusión da propia zona como localización apta para establecer un proxecto vital no rural galego.

Para elo planifícanse varias formulas de aplicación publicitaria e que se relacionan na seguinte listaxe:

- Publicación de noticias e información, tanto das axudas que ofrece a estratexia, como dos proxectos subvencionados, na web e nas redes sociais do GDR: Para elo pretende continuarse na elaboración de vídeos acerca de proxectos subvencionados onde non solo se realiza difusión do impacto do GDR e o seu impacto territorial senón que se achega igualmente unha ferramenta de difusión comercial ao promotor.
- Difusión nos medios de comunicación: seguiremos apostando por secuencias de emisión de spots publicitarios sobre a existencia de momentos clave no GDR como a convocatoria de axudas, reforzando a súa posición como elemento dinamizador.
- Notas de prensa e roldas de prensa cando se consideren que se pode achegar información nova e relevante.
- Espazos publicitarios para difundir eventos, cursos de formación realizados coa Estratexia sempre que o permitan os orzamentos.
- Difusión por e-mail de todas as actividades e eventos organizados subvencionados coa Estratexia a todos os membros da Asemblea, e aos beneficiarios das axudas, e ás persoas e organizacións que formaron parte do proceso de participación, así como a todas as persoas que o soliciten.

- Emprego das canles colaborativas asociadas a xestión e funcionamento do GDR (Xunta Directiva e Asemblea como liña transmisora das mensaxes e valores do Grupo).

Pero si ben é importante a animación cara a persoas externas a asociación, e igual de necesaria a animación que denominaremos “interna” orientada tanto cara os promotores e usuarios do GDR, como tamén de aqueles sectores de opinión que convivan dentro dos órganos de xestión do propio grupo.

Para elo prevese a realización de distintas actuacións para difundir os requisitos dos proxectos e beneficiarios, as operacións ou liñas de actuación existentes, e as posibles axudas:

- Rolda de prensa aos medios de comunicación locais.
- Publicación de información útil para solicitar as axudas da Estratexia na páxina web do GDR.
- Carta informativa dixital, ou incluso visita persoal por parte do persoal técnico do GDR aos concellos anunciando o inicio da execución da estratexia programada, e ofrecendo unha charla informativa aos municipios interesados.
- Charlas nos municipios e asociacións interesados.
- Información a outros técnicos de desenvolvemento de distintas entidades da comarca (principalmente ADL), ben a través dunha reunión, ou mediante entrevistas personalizadas.
- Deseño de follas informativas para todas as persoas, empresas e entidades interesadas en emprender unha iniciativa auxiliábel coa Estratexia. Recollerán a seguinte información: requisitos dos beneficiarios, trámites, documentación a entregar para solicitar a axuda, tipos de proxectos auxiliábeis, e criterios de subvención. Entregarase aos interesados que se informen na oficina do GDR, e enviarase por correo electrónico ás persoas que así o soliciten. Estas follas informativas estarán dispoñíbeis tamén na páxina web www.gdrcondadoparadanta.gal e facilitarán os datos de contacto da oficina do **GDR Condado-Paradanta** na seguinte dirección: **Rúa Silleda 29 – A Cañiza - Pontevedra**, horario de atención de 9 a 14h, Teléfono: **986 66 33 29**, E-mail: **gdr@gdrcondadoparadanta.gal**
- O GDR responderá as cuestións que reciba de posibles promotores, ben na súa oficina, por teléfono, fax, e-mail ou correo postal.

- Para iniciar un expediente, ademais de entregar toda a documentación pertinente, será necesaria polo menos unha entrevista persoal cun técnico do GDR antes de tramitar o expediente.

Ademais, durante o proceso de execución da estratexia, a información sobre as axudas difundirase abertamente mediante algunhas das accións de publicidade descritas no punto anterior deste documento.

▪ **Programación das actuacións propias de animación**

Tal e como se reflexa no paragrafo anterior o GDR xestionará a animación dende dúas perspectivas, a **valorización territorial** orientada ao axente externo entendendo o mesmo como aquelas persoas ou entidades que non teñan vinculación orgánica co GDR (potenciais promotores, visitantes territoriais, etc..), e unha segunda perspectiva de **difusión da súa labor**, que son aquelas actuacións que tratan de difundir e informar do traballo do GDR a aquelas persoas ou entidades con capacidade de decisión no mesmo ou cando menos participantes das súas actividades.

Por todo elo relacionamos dous cadros de actuacións a realizar dende as dúas perspectivas de traballo.

ACTUACIÓNS DE ANIMACIÓN EXTERNAS:

	Actuación	Contido das actividades previstas (destinatarios, recursos utilizados, formatos e canles, ...)
A1	PROMOCIÓN DE PROXECTOS E/OU ACTIVIDADES	A través de cortos de vídeos promocionais porase en valor a necesidade das axudas para poñer en marcha proxectos no territorio que inciden directamente no desenvolvemento da comarca. Ditos vídeos serán empregados nas diversas RRSS do GDR e así mesmo poderán ser empregados como insercións publicitarias nas diferentes canles de comunicación audiovisual. O target dos mesmo será en todo caso outros potenciais emprendedores do territorio que se poden ver reflexados no contido, e mesmo posibles clientes do sector ou do proxecto presentado.
A2	XESTIÓN DE MEDIOS DE COMUNICACIÓN NA DIFUSIÓN DA ACTUACIÓN DO GDR	É importante para o GDR ter unha boa comunicación programática do seu labor que con carácter periódico sexa promocionada a través da difusión da súa actualidade informativa. Para elo emitiranse comunicados e/ou notas de prensa onde se valorice a xestión diaria do GDR, a convocatoria de roldas de prensa para aqueles aspectos cuxo interese sexa maior, ou mesmo facer programas de difusión específicos para medios de comunicación con entrevistas, reportaxes, etc... que permitan a correcta comunicación da actividade do grupo.
A3	INSERCIÓNS PUBLICITARIAS EN TELEVISIÓN (TVG E TELEVISIÓN LOCAL)	Crearanse unha serie de spot e/ou microreportaxes nos momentos de maior incidencia e necesidade da labor do GDR no territorio(convocatoria de axudas). Ditos spots serán emitidos naqueles medios testados como de maior audiencia entre os axentes aos cales se pretende facer a información, preferentemente a poboación local rural, polo cal se centraran na canle local e na TVG.

A4	XESTIÓN DAS RRS (FACEBOOK, INSTAGRAM, ETC..)	A presenza actualizada dos GDR nas RRSS debe de ser unha constante na difusión da actividade do GDR, xerando información de actualidade (xornadas, cursos, publicación de convocatoria, etc..), de contexto (proxectos apoiados, participación en outras actividades como colaborador como a “loita contra a violencia de xénero”, etc..) e mesmo no relativo a información e comunicación da actividade orgánica da asociación. A día de hoxe e tendo en conta o target ao cal nos queremos dirixir, facebook e instagram entendemos que son as dúas canles de uso preferente)
A5	MAILINGS E COMUNICACIÓNS DIXITAIS	O GDR plantexará con carácter periódico unha serie de mailings que reporten información de actualidade e mesmo de contexto, e que será enviada a entidades que poidan redifundir a mensaxe como Asociacións de empresarios, culturais, entidades publicas como concellos e/ou mancomunidades, etc. así mesmo farase unha base de datos de persoas que soliciten ter esta información e que sexan así mesmo receptores desta información.
A6	XORNADAS TÉCNICAS SOBRE O EMPREENDEMENTO	En este novo período darase continuidade ás actividades organizadas ao redor da promoción do emprendemento, a creación de sinerxías e o fornecemento do sector empresarial. - Xornadas de networking - Faladoiros dinamizadores da iniciativa empresarial - Semana do emprendemento e Semana do mentoring - Xornadas técnicas de dinamización turística
A7	FOMENTO DO SECTOR SOCIAL DO TERRITORIO	Nun período onde os servizos básicos asistenciais e medidas de responsabilidade social forman parte dos obxectivos xerais a acadar débense contemplar xornadas dinamizadoras no rural de fomento de acción sociais e de recoñecemento das mesmas.

A8	VALORIZACIÓN DOS RECURSOS ENDÓXENOS	Reanudaránse dentro das accións de animación aquelas orientadas a dar valor aos recursos endóxeos do territorio tales como: - Creación ou actualización de mecanismos dixitais turísticos (apps...). - Xornadas e concursos fotográficos que den a coñecer o territorio. - Sensibilización sobre a produción local.
-----------	--	--

Táboa 101: Actuacións de animación externas

Fonte: elaboración propia

ACTUACIÓNS DE ANIMACIÓN INTERNAS:

	Actuación	Contido das actividades previstas (destinatarios, recursos utilizados, formatos e canles, ...)
A9	COMUNICACIÓN OFICIAIS E INFORMATIVAS AOS ÓRGANOS DE DECISIÓN DO GDR	Refírese esta actuación a xestión de comunicacións informativas aos órganos de representación do GDR como son as convocatorias de xuntas directivas, asembleas, reunións, etc..
A10	EMPREGO DOS MEDIOS DE COMUNICACIÓN PARA INFORMACIÓN DAS ACTUACIÓN E ACTIVIDADES "INTERNAS" DO GDR	Os medios de comunicación, destacando aqueles de índole escrita son as mellores canles informativas acerca da celebración de reunións oficiais como Xuntas directivas, ou de carácter informativa ou participativo, así como os resultados obtidos nas mesmas (Datos, decisións, etc.)
A11	XESTIÓN DAS RRSS COMO CANLE COMUNICATIVA	Empregaránse as RRSS para informar igualmente de reunións, convocatorias, xornadas ou calquera outra actuación do GDR.
A12	CHARLAS, FORMACIÓN E INFORMACIÓN DA ACTIVIDADE DO GDR CARA A POTENCIAIS COLABORADES NA DIFUSIÓN DA MESMA.	O persoal técnico do GDR desenvolverá unha actuación global de información das axudas Leader e do desenvolvemento da súa estratexia, para elo achegarse a posibles colaboradores na redifusión da información tales como ADL, concellos, entidades asociativas, etc..

Táboa 102: Actuacións de animación internas

Fonte: elaboración propia

II 5. PLAN DE FORMACIÓN DO GDR

Con carácter xeral pode afirmarse que a reactivación da actividade económica logo do período de pandemia trasládase ao mercado de traballo no ano 2021, que presenta un bo comportamento en termos agregados atendendo á mellora da participación da poboación do Condado Paradanta na actividade e na ocupación, así como á caída da taxa de desemprego.

Dunha banda, no último ano tanto a EPA como as afiliacións e as contas económicas presentan unha medra da ocupación e das horas traballadas; e doutra, descende o paro estimado pola EPA e o paro rexistrado nas oficinas de emprego. Con todo, fronte a estes datos positivos hai que ter en conta o aumento da temporalidade, que indicaría unha perda da calidade do emprego.

Mercado de traballo. Contratos (2021)

	Total	Agricultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
Galicia	886709	34338	157679	34841	659851
Arbo	746	91	132	41	482
Cañiza, A	1327	120	248	62	897
Covelo	423	22	78	32	291
Crecente	358	26	89	27	216
Mondariz	1761	41	325	70	1516
Mondariz-Balneario	135	4	20	2	114
Neves, As	1198	70	442	87	693
Ponteareas	9097	327	2259	396	6874
Pontevedra	28201	1194	3515	1245	22247
Salceda de Caselas	4230	120	1656	146	2308
Salvaterra de Miño	3338	139	1399	164	1900

Táboa 103: Contratos. 2021

Fonte: Elaboración propia a partir de datos do IGE. Contratos iniciais segundo xénero, sector de actividade económica e localidade de residencia do traballador

Parados

	Total	Agricultura e pesca	Industria	Construcción	Servizos
Galicia	886709	34338	157679	34841	659851
Arbo	746	91	132	41	482
Cañiza, A	1327	120	248	62	897
Covelo	423	22	78	32	291
Crecente	358	26	89	27	216
Mondariz	1761	41	325	70	1516
Mondariz-Balneario	135	4	20	2	114
Neves, As	1198	70	442	87	693
Ponteareas	9097	327	2259	396	6874
Pontevedra	28201	1194	3515	1245	22247
Salceda de Caselas	4230	120	1656	146	2308
Salvaterra de Miño	3338	139	1399	164	1900

Táboa 104: Parados. 2021

Fonte: elaboración propia a partir de datos do IGE. Paro rexistrado segundo xénero, grupos de idade e duración da demanda

SECTORES DE ACTIVIDADE

É importante nunha análise do mercado laboral do territorio, analizar cales son os principais sectores de actividade que se desenvolven no mesmo e cal é o seu grao de desenvolvemento:

SECTOR PRIMARIO: AGRICULTURA, GANDERÍA E SECTOR FORESTAL

Neste sector, que ocupa a un 9,1% da poboación activa -6,9% na agricultura e 2,3% na pesca-, hai que considerar dous tipos de agricultura: unha tradicional de subsistencia ou autoconsumo, baseada no millo, a forraxe e a pequena horta anexa á vivenda rural, pouco rendible e apoiada por unha gandería extensiva –bovina e cabalar, levada a cabo na zona de montaña, correspondente á metade oriental da zona; e outro tipo de agricultura moderna e tecnificada, rendible e orientada ao mercado, favorecida polas características naturais e climáticas, baseada no cultivo de

todo tipo de hortalizas e, en especial, de produtos de alto valor, como a produción de flor e hortaliza en invernadoiros, a uva para a elaboración de viño con D.Ou. Rías Baixas , kiwi, e outros destinados á elaboración de conservas, licores e marmeladas. A gandería ten unha importancia residual, salvo algunhas granxas avícolas na zona de Salvaterra do Miño.

Sobresae dentro dos cultivos leñosos, os froiteiros e, sobre todo, o viñado. Sobre estes dous últimos cultivos hai que subliñar a gran transcendencia que teñen, xunto á produción hortícola, sobre todo no Condado: nos froiteiros destaca o kiwi, cuxo cultivo supón unha alta porcentaxe da produción de Galicia e mesmo da produción nacional. Esta zona, máis concretamente o municipio de Salceda de Caselas, foi pioneiro no cultivo desta froita.

No que se refire ao viñado, este cultivo é o máis antigo e tamén un dos máis importantes polo seu alto valor nos mercados, sobre todo desde a inclusión dalgúns municipios na Denominación de Orixe “Rías Baixas” . Este cultivo se desenrola principalmente sobre as terrazas fluviais do Miño ata chegar a Crecente (O Condado e os dous municipios ribeiregos da Paradanta, Arbo e Crecente). Dentro das explotacións vitivinícolas pódense diferenciar as que practican o monocultivo, dedicadas ás variedades de uva autorizadas polo consello regulador da D.O., das que boa parte son híbridas, aínda que nos últimos anos a Xunta de Galicia está a apoiar a reestruturación dos viñedos, fomentando a substitución das variedades híbridas por variedades autóctonas.

Cabe destacar tamén a pesca fluvial, especialmente a da lamprea, desenvolta no río Miño –concretamente ao longo dun 30 Km de río, entre Salvaterra e Crecente- desde a época romana, en forma artesanal e pouco profesionalizada, aínda que representa un alto valor, a pesar do pouco volume de capturas que se rexistran actualmente a causa, entre outros factores, da sobrepesca e da existencia de encoros, sobre todo ao longo do Miño. Destaca Salvaterra do Miño e, sobre todo, Arbo, que conserva uns lugares e sistemas de pesca milenarios e ten unha festa de exaltación desta especie.

Subsector Forestal

É unha peza importante na economía do territorio –a superficie forestal desta comarca representa máis do 60% do seu territorio, fronte ao pouco máis do 20% das terras de cultivo.

Na comarca da Paradanta desenvólvese unha interesante actividade silvícola, con montes maioritariamente mancomunados, que planifican a repoboación e, en xeral, a xestión do monte. Nesta comarca existen 52 comunidades de montes veciñais mancomunados, con algo máis de 20.000 Ha de superficie clasificada. En toda a zona, as especies máis frecuentes son as frondosas (eucalipto), coníferas (piñeiro), seguidas polas especies autóctonas –carballo, castiñeiro, bidueiro, etc-.

SECTOR SECUNDARIO

O sector secundario está moito máis desenvolto no sector occidental do territorio. O sector occidental da zona está caracterizado sobre todo pola proximidade á área industrial de Vigo (Salceda de Caselas).

A industria está bastante ben diversificada, con empresas dedicadas á alimentación, ao tratamento da pedra, auxiliar do automóbil, metal, mecánica, materiais de construción e industria química e farmacéutica principalmente.

Outro destacado compoñente deste sector é a industria alimentaria, sobre todo aquela relacionade coa produción vitícola. No Condado tamén están presentes as adegas, con empresas emblemáticas na produción de viño Rias Baixas como Adegas Fillaboa e Pazo San Mauro. Hai tamén 2 granxas avícolas, con 33 empregos e unha facturación de 10 mill/€. Pero a empresa máis importante da comarca é Augas de Mondariz, dedicada ao embotellado e distribución de augas minerais e outras bebidas, que ten 114 empregados e unha facturación de 19,3 mill/€. Por último, na comarca da Paradanta as principais empresas son coñecidas adegas en Arbo e Crecente (As Laxas, Marqués de Vizhoja e Morgadío).

Finalmente, ademais dos subsectores descritos, existe toda unha miriada de empresas, de moi diverso tamaño e actividade, entre os que se pode citar a carpintería metálica, a fabricación e transformación de plásticos, carpintería e transformación da madeira, talleres mecánicos e fabricación de maquinaria de todo tipo.

SECTOR TERCIARIO

Este sector que, recordemos, creceu 8,7 puntos porcentuais entre 1991 e 2021 no que a ocupados se refire, mostra un gran dinamismo, e reflexa a importancia que ten na

zona o sector secundario. Das pouco mais de 9.000 empresas que rexistra o INE (2021) pertencentes ao sector terciario, o 43,6% son comercios, o 18,0% son empresas inmobiliarias, o 15,5% dedícanse á hostalería e o 9,7% son empresas de transporte. O 13,2% restante está repartido entre empresas financeiras, educación, sanidade e outras.

La tipoloxía destas empresas é polo tanto moi variada, e o espectro vai desde o comercio tradicional de alimentación –tanto venda ao por menor como almacenista da pesca e horticultura, ao comercio interindustrial de pezas, maquinaria, materias primas e servizos, pasando pola hostalería, as empresas de transporte, venda de carburantes e vehículos.

El turismo rural está moi ben representado en todos os concellos, destacando A Paradanta con mais de 250 prazas e con establecementos que xa ofrecen actividades alternativas, inflúen positivamente sobre as economías locais e está menos afectado pola estacionalidade do turismo estival tradicional.

Análise empresarial. Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal e condición xurídica 2020

	Total	Persoas físicas	Sociedades anónimas	Sociedades de responsabilidad e limitada	Sociedades cooperativas	Outros
Arbo	205	141	3	44	1	16
Cañiza, A	352	235	4	88	2	23
Covelo	160	125	0	16	1	18
Crecente	91	61	0	21	0	9
Mondariz	214	149	0	51	0	14
Mondariz-Balneario	59	31	2	23	0	3
Neves, As	220	134	0	65	1	20
Ponteareas	1879	1144	16	541	15	163
Salceda de Caselas	626	394	5	192	4	31
Salvaterra de Miño	662	427	10	177	0	48
Pontevedra	7115	3988	101	2329	16	681

Táboa 105: Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal e condición xurídica 2020

Fonte: elaboración propia a partir de datos do IGE.

A IMPORTANCIA DO XEODESTINO NA DINÁMICA DE DESENVOLVEMENTO DO TERRITORIO

En febreiro do 2017 os Concellos de Arbo, As Neves, A Cañiza, Covelo, Crecente, Mondariz, Mondariz Balneario, Ponteareas, Salceda de Caselas e Salvaterra de Miño asinan un convenio de colaboración para a xestión compartida do proxecto de creación dun Xeodestino na comarca do Condado Paradanta.

dado o carácter supramunicipal do proxecto e ao ser coincidente co seu territorio de actuación, OS Concellos participantes coinciden en debe de ser o GDR o ente xestor do mesmo e o que coordine as medidas necesarias para a súa posta en marcha e para o desenvolvemento dun produto turístico de excelencia.

No ano 2019 acórdase elaborar un Plan Estratéxico de Turismo para o Xeodestino. Dito plan é financiado con fondos propios do Xeodestino e presentase en xuño do 2019 data na cal se comeza coa implantación do Plan.

Un dos primeiros fitos de desenvolvemento deste Plan é que a finais do ano 2019, O GDR solicita á Secretaria do Estado de Turismo (SETUR) do Ministerio Industria, Comercio y Turismo ser **Destino Sicted**, feito tralo cal o territorio inicia un camiño de oferta de calidade turística aos seus visitantes. O camiño iniciado neste eido leva ao GDR a solicitar á SCET ser Destino Turístico Intelixente, aprobándose a inclusión do mesmo dentro da Rede de Destinos Turísticos Intelixentes.

Se ben estes fitos foron importantes, a principal misión do GDR como xestor do territorio neste eido é sen dúbida a de crear un produto turístico que se pon a ollos do consumidor como “TURISMO DEZ”, facendo fincapé na oferta de calidade que se pretende ofrecer no 10 concellos do territorio.

A diversidade e a complementariedade dos recursos turísticos son os principais valores sobre os que se traballa para construír unha oferta turística singular e de calidade baseada en catro eixos principais:

O mundo do viño. Entendido dun modo integral, abarcando todo o proceso que se inicia co coñecemento e coidado da planta, a apreciación da paisaxe, os traballos na viña e na adega e a degustación do produto final

A gastronomía. Desde a variedade e calidade dos produtos que fan famosa a comarca, ata o modo en que se preparan nas cociñas e se transforman en auténticos manxares

A cultura. Nun sentido amplo que abarca tanto o rico patrimonio, material e inmaterial, como a cultura popular chea de festas singulares, feiras e mercados, etc.

A contorna natural. É o espazo no que todo ocorre. No que se pode dar un tranquilo paseo por un bosque para recoller cogomelos ou recoñecer plantas. No que se pode atopar rochas ás que subir para practicar boulder ou un río, de augas turbulentas, no que deslizámonos sobre unha balsa pneumática. Un espazo tamén no que se pode pescar a prezada lamprea. É precisamente a auga, –xa sexa como un pequeno arroio, o caudaloso Miño, ou as fontes termais de Mondariz ou Salvaterra– o elemento que mellor representa a este territorio e que propicia a súa paisaxe, os seus cultivos, etc. Así, a diferenciación fronte ao mercado buscase mediante a calidade e a creatividade dos nosos produtos, achegando maior valor engadido.

II 5. PLAN DE FORMACIÓN

A formación, entendida como instrumento básico para a promoción do desenvolvemento rural, debe responder a tres funcións básicas; adaptación, para aprender a defenderse ante a contorna exterior asimilando, para iso, as tecnoloxías adecuadas; innovación que permitirá asumir posicións de vangarda para adiantarse aos cambios e finalmente e non menos importante, a función de conservación, para manter entre a xente os coñecementos e o saber facer tradicional, como estratexia para consolidar o vasto patrimonio, a cultura e a identidade territorial do rural galego dunha forma adaptada e integrada aos novos tempos.

O **GDR Condado-Paradanta** poñerá en marcha accións formativas cuxos destinatarios sexan as persoas que desenvolvan as súas actividades ou presten servizos nos sectores agrícola, alimentario e silvícola, os xestores de terras e outros axentes económicos que constitúan PEME cuxo ámbito de actuación sexa o medio

agroalimentario ou turístico fortalecendo aquel que mesture a dúas capacitación como é o enoturismo, así como todas aquelas persoas cuxo traballo se realice ou potencialmente poida realizarse no devandito ámbito.

En todo caso a modalidade de impartir as docencias será o presencial, entendendo a mesma como aquela que ten lugar nunha aula con presenza do docente que transmite os mesmos coñecementos e no mesmo tempo a un grupo de alumnos e alumnas, independentemente do tipo de recursos didácticos que utilice. Permite tamén a realización de prácticas fose da aula.

En base á temática tratada nas actividades formativas, estas dividiranse nas seguintes operacións:

Operación 1: Formación agraria e medio ambiental. Os temas poderán ser de agricultura, gandería, silvicultura, conservación do medio ambiente, sanidade vexetal, sanidade e benestar animal, seguridade no traballo etc.

Operación 2: Formación rural non agraria. Formación dirixida a aspectos transversais ou horizontais respecto da operación anterior como TICs, turismo rural etc.

Dentro da Operación 1 realizaranse accións formativas destinadas á difusión de información en agricultura, gandería, silvicultura, desenvolvemento sostible, conservación do medio ambiente, procesos industriais agroalimentarios, xestión e desenvolvemento de pequenas e medianas empresas de ámbito rural etc., ben en forma de exposicións, reunións, presentacións ou publicacións, tanto en forma impresa como dixital de folletos informativos ou manuais prácticos ou a través de plataformas dixitais.

Como accións demostrativas realizaranse sesións prácticas nas que se mostrarán novidades ou avances nos ámbitos tecnolóxicos e de proceso produtivo que supoñan unha mellora con respecto ás tecnoloxías ou procesos tecnolóxicos ou produtivos de uso actual, como é o caso de nova maquinaria, novos sistemas produtivos na industria agroalimentaria, novas variedades de cultivo, sistemas eficientes de rega, novas tecnoloxías na industria agroalimentaria e forestal.

Os obxectivos a acadar con esta formación serán:

- 1) Mellorar os resultados económicos das explotacións e a súa modernización. Facilitar a entrada no sector agrario de agricultores debidamente formados e a súa substitución xeracional.
- 2) Mellorar a competitividade dos produtores primarios na cadea agroalimentaria a través de sistemas de calidade, valor engadido aos produtos agrícolas, a promoción en mercados locais e circuitos de distribución curtos, as agrupacións de produtores e as organizacións interprofesionais.
- 3) Restaurar, preservar e mellorar a biodiversidade, os sistemas agrarios de alto valor natural. Mellorar a xestión da auga. Previr a erosión dos chans e mellorar a súa xestión.
- 4) Maior eficacia no uso da auga na agricultura. Maior eficiencia no uso da enerxía na agricultura e na transformación de alimentos. Redución de gases de efecto invernadoiro e de emisións de amoníaco procedentes da agricultura.
- 5) Facilitar a diversificación, creación e desenvolvemento de pequenas empresas e de emprego. Fomento do desenvolvemento local en zonas rurais. Mellorar a accesibilidade ás tecnoloxías de información e comunicación (TIC), o seu uso e calidade en zonas rurais.
- 6) Promover o desenvolvemento persoal da poboación a través de programas de capacitación continua que permitan mellorar a súa capacidade cara o mercado laboral, e así mesmo a súa mellora na relación social entre veciños do territorio.
- 7) Mellora da capacitación profesional orientada a consecución de emprego de calidade.

Por tanto, a formación agraria e non agraria que se organizará e xestionará a través do GDR establecerá un programa de accións formativas a desenvolver entre os anos 2023 e 2027 que contribúan ao coñecemento, formal ou non formal, académico ou autodidacta, a experiencia, as habilidades, as capacidades e, sobre todo, o compromiso social e ético para o desenvolvemento rural constituíndo aspectos elementais para a xeración dunha base de coñecemento nas zonas rurais que permita mellorar a competitividade e a innovación no sector agroalimentario e forestal do territorio.

Pretende por tanto fomentar a aprendizaxe permanente e a formación profesional no sector agrario e forestal, pois entende que a maior cualificación maior será a súa produtividade laboral co obxecto de manter ou aumentar a competitividade das súas

explotacións. Tales actividades formativas van dirixidas a persoas do medio rural que traballen ou vaian traballar nestas actividades, incluídos os mozos e as mulleres, para potenciar o asentamento da poboación e a substitución xeracional diversificando as actividades económicas no medio rural e a igualdade entre homes e mulleres.

Actividades formativa do ámbito agrario		
Sector: AGRARIO E AGROALIMENTARIO		
F1. EDUCACIÓN AMBIENTAL PARA A SUSTENTABILIDADE DAS EXPLOTACIÓNS Xustificación: O uso dos xurros e sobre todo un correcto emprego de fito sanitarios e imprescindible para o desenvolvemento dunha actividade agraria que en deixar de ser viable sexa non dañina para o medio ambiente, que no territorio de actuación e clave para preservar outras formulas de economía como o turismo. A sensibilización e a formación neste eido tornase polo tanto vital para o futuro do rural do Condado Paradanta.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F2. XESTIÓN DE EXPLOTACIÓNS AGRARIAS Xustificación: Unha boa formación acerca de xestión viable e responsable pode converter as explotacións agrarias en empresas con capacidade para xerar riqueza. Formarse en cuestións como contabilidade, procesos de negociación, apertura de novas oportunidades de comercialización en canais de proximidade, etc.. pode abrir novas portas ao sector para ser máis competitivo.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F3. A PRODUCCIÓN EN ECOLÓXICO E/OU CON CRITERIOS SUSTENTABLE Xustificación: A agricultura ecolóxica e/o con criterios de sostenibilidade é unha das apostas máis importantes da UE para os vindeiros anos, fundamentada na produción non dañina para o factor “terra”, reducindo a pegada de carbono e respectando o medio ambiente, e o tempo	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Profesionais do sector e novos emprendedores
	Requisito persoal	Técnicos con formación

favorecenzo os hábitos de alimentación saudable. O coñecemento desta praxis produtiva, pese a a estar ben ponderada polo consumidor é aínda baixo para aqueles agricultores profesionais que dubidan de dar o paso cara a produción sostible, e sobre todo para aqueles emprendedores que non coñecen o modelo e a sas posibilidades comercializadoras. É por iso que unha formación na que se defina, que é, como se trata, e cales son as oportunidades reais de negocio desta nova formula, é necesaria para crear a inquietude precisa entre os potencias produtores para establecer unha iniciativa deste tipo.	formador	cualificada e profesionais do sector
--	-----------------	--------------------------------------

Actividades formativa do ámbito NON agrario

Sector: SERVICIOS A POBOACIÓN

F3.A TRANSFORMACIÓN DIXITAL DOS SERVICIOS ASISTENCIAIS Xustificación: A necesidade da poboación maior para acceder a determinadas propostas interactivas de xestión tales como solicitudes de citas médicas, ou comunicacións directas de emerxencias fan preciso esta formación que pode mellorar a capacidade de reacción e urxencia nas actuacións tan necesario neste ámbito da poboación.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Persoas maiores dependentes e familiares das mesmas
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F4.A ARTE COMO FILOSOFÍA DE XESTIÓN TERRITORIAL Xustificación: Sendo as artes (escénicas e plásticas) a formula a través da cal se quere potenciar o elemento innovador da estratexia do GDR, considerase de interese crear unha liña formativa onde se faga chegar a poboación, e máis a aquela con potencias emprendedor das posibilidades económicas da industria creativa,	Formato	Presencial
	Duración	Min. 4 horas
	Perfil alumnado	Poboación en xeral
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector

facendo ver formulas de desenvolvemento de actividades concretas neste eido, ou de formulas de xestión de outras materias empresariais aplicando criterios de xestión propios das artes.		
F5. MARKETING EMPRESARIAL E USO DAS REDES SOCIAIS Xustificación: As iniciativas de autoemprego ou pequenas empresas teñen hoxe en día no uso das ferramentas dixitais, concretamente nas redes sociais unhas aliadas para chegar dun xeito máis convincente ao consumidor, que cada vez máis emprega as mesmas como canle informativa acerca das súa potenciais necesidades de compra. É polo tanto necesario para a empresas dispoñer de coñecementos sobre como colocar o seu produto no escaparate da rede.	Formato	Presencial
	Duración	Min. 4 horas
	Perfil alumnado	Emprendedores e empresarios de diversos sectores, principalmente aqueles que se dedican a venta directa.
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector
F6. COMERCIO ELECTRÓNICO PARA PEMES Xustificación: As iniciativas de autoemprego ou pequenas empresas teñen hoxe en día no uso das ferramentas dixitais. O comercio electrónico a través de diferentes canles de pagamento, así como as liñas propias de reserva de praza, cita, etc.. son instrumentos cada vez mais necesarios xa que a venta a distancia e a inmediatez do servizo son claves o desenvolvemento da empresa.	Formato	Presencial
	Duración	Mín. 4 horas
	Perfil alumnado	Emprendedores e empresarios de diversos sectores, principalmente aqueles que se dedican a venta directa.
	Requisito persoal formador	Técnicos con formación cualificada e profesionais do sector

Táboa 106: Plan de formación

Fonte: Elaboración propia

II 6. PLAN DE COOPERACIÓN E TRABALLO EN REDE CON OUTROS GDR E ENTIDADES

Os Grupos de Traballo son unha iniciativa de colaboración entre Grupos de Desenvolvemento Rural (GDR) de Galicia co espírito de coordinar as súas EDLP. Estrutúranse en catro temáticas específicas, segundo a táboa actualizada que se reflicte ao comezo deste documento. Estes grupos teñen como obxectivo abordar retos comúns e aproveitar oportunidades de desenvolvemento territorial nos territorios dos GDR participantes.

A través da cooperación e coordinación entre os GDR e outros axentes relevantes, os Grupos de Traballo buscan promover a reunión, formación, intercambio de coñecementos e a creación dunha rede de traballo en torno á temática elixida. O seu obxectivo principal é articular proxectos e accións que teñan un impacto positivo nos territorios rurais e traballar para a obtención de fondos que permitan o seu desenvolvemento.

GUIÓN GRUPO DE TRABALLO (GT) entre GDR de Galicia

O proceso de posta en marcha dos catro GT definidos previamente divídese en dúas fases. A primeira, consistente na definición do obxectivo deste GT, das súas temáticas, dos GDR que os forman e da metodoloxía a empregar para a súa posta en funcionamento, e que se dará por rematada coa entrega das EDLP a AGADER, cuxo prazo remata o 10 de xullo do presente ano. A segunda fase, que consistirá na posta en marcha dos GT, se iniciará coa aprobación, se é o caso, das EDLP e se prolonga durante toda a implementación das estratexias.

PRIMEIRA FASE

Esta fase comezou durante a elaboración das EDLP e dáse por rematada o 10 de xullo de 2023, data final para a entrega das EDLP. Os traballos desenvolvidos durante esta fase levaron as seguintes premisas e conclusións:

1. Definición dos GT en base ás temáticas de interese para os GDR. Quedando constituídos como segue:

- a. Grupo traballo: Auga e Enerxía. Cambio climático e innovación ambiental
 - b. Grupo Traballo: Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio
 - c. Grupo Traballo: Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario
 - d. Grupo Traballo: Turismo en zonas rurais
 - e. Grupo de Traballo: Innovación e dixitalización
2. Incorporación dos GDR aos GT, segundo os seus interese e de xeito voluntario.
Quedando como segue:

GDR
CONDADO PARADANTA

Grupo: Auga e Enerxía. Cambio climático e innovación ambiental	Grupo: Recuperación de terras agrarias. Ferramentas para a xestión do territorio
Grupos inscritos: GDR1 Terras de Miranda GDR2 Terra Chá GDR3 Montes e Vales Orientais GDR10 Limia Arnoia (coordinador) GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR 16 Pontevedra Norte GDR20 Ulla Tambre Mandeo GDR24 Seitura 22	Grupos inscritos: GDR2 Terra Chá GDR3 Montes e Vales Orientais GDR4 Comarca de Lugo GDR 5 Miño Ulla GDR 7 Valdeorras GDR8 Sil-Bibei-Navea GDR9 Monteval GDR10 A Limia-Arnoia GDR12 Carballiño-O Ribeiro GDR13 Condado Paradanta (coordinador) GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela GDR21 Ordes Asdecomor GDR22 Costa da Morte GDR23 Mariñas Betanzos GDR24 Seitura 22
Grupo: Produtos agrolimentarios. Potenciación do sector agropecuario	Grupo: Turismo en zonas rurais
Grupos inscritos: GDR1 Terras de Miranda GDR3 Montes e Vales Orientais GDR 5 Miño Ulla GDR8 Sil-Bibei-Navea GDR9 Monteval GDR11 ADERCOU GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra Morrazo GDR 16 Pontevedra Norte GDR17 SalnésUllaUmia GDR19 Terras de Compostela	Grupos inscritos: GDR1 Terras de Miranda GDR3 Montes e Vales Orientais (coordinador) GDR4 Comarca de Lugo GDR7 Valdeorras GDR9 Monteval GDR12 Carballiño-O Ribeiro GDR13 Condado-Paradanta GDR15 Pontevedra-Morrazo GDR16 Pontevedra Norte GDR17 Salnés-Ulla-Umia

GDR21 Ordes Asdecomor GDR22 Costa da Morte GDR23 Mariñas Betanzos GDR24 Seitura 22 (coordinador)	GDR19 Terras de Compostela
--	----------------------------

Táboa 107: Grupos de traballo

Fonte: Elaboración propia

Ao non haber GDR voluntario para coordinar o Grupo de Traballo de Innovación e dixitalización queda sen constituír pendente de facelo a que xurda o interese por parte dalgún GDR en lideralo e coordinalo. En todo caso a innovación será un elemento transversal no traballo de todos os GT.

1. Os GT enmárcanse dentro do epígrafe F do Anexo C como uns instrumentos para a coordinación das EDLP. Porén, acórdase por unanimidade, dos GDR que forman os GT, que deben ser unha oportunidade de cara a atender e tentar resolver problemas territoriais detectados máis alá das competencias do LEADER, axudando a consolidar aso GDR como axentes relevantes nos territorios.
2. A posta en marcha de proxectos cara á obtención de fondos para os territorios, máis alá do que nos posibilita o LEADER é un dos obxectivos principais destes Grupos de Traballo.
3. Reunirse, formarse, compartir e crear unha rede de traballo entre os GDR e con axentes das temáticas dos GT serán as principais liñas de traballo, co obxectivo de articular proxectos que teñan impacto nos territorios.
4. A composición dos GT é aberta, polo que ao longo das estratexias poderán incorporarse GDR interesados nas súas temáticas. Do mesmo xeito, preténdese que os GT sexan dinámicos e operativos. Para iso, redactarase un regulamento de funcionamento co obxecto de crear as condicións de traballo máis axeitadas e xerar produtividade. Tamén se regulará a posible baixa dos GDR que non participen activamente no GT.

SEGUNDA FASE:

A partir da aprobación das EDLP por parte da AGADER, baixo un regulamento de réxime interno por definir, traballarase baixo a metodoloxía que se indica a continuación, coas seguintes consideracións:

- A metodoloxía de traballo que pretendemos desenvolver é un proceso aberto e vivo. Polo tanto acordase que se ao longo da implementación das estratexias, no caso de detectarse a necesidade de crear outros GT, os GDR interesados organizaranse en función dos seus intereses comúns.
 - Así mesmo, se dentro dun GT actual se detecta a necesidade de crear subgrupos en beneficio da súa eficacia u eficiencia poderase e deberase constituír tales subgrupos.
1. Elaborar e aprobar un regulamento de uso interno para garantir o correcto funcionamento dos GT e a obtención dos seus obxectivos.
 2. En base ás matrices DAFO de cada GDR, elaborárase unha relación de necesidades e potencialidades, en cada temática do GT, para resolver as debilidades, ameazas e/ou potenciar as fortalezas e oportunidades dos seus territorios. A continuación haberá que acordar e reflectir cales das necesidades son de interese común para os diferentes territorios e, sobre elas, marcar prioridades. O punto de partida para este traballo pode ser o que manifestaron os diferentes GDR na reunión que se celebrou en Lalín o 6 de xuño do presente ano e que se reflicten neste documento ao final do mesmo.
 3. Segundo a priorización de necesidades e pontencialidades haberá que marcar obxectivos xerais e obxectivos específicos dos GT.
 4. Definir plan de acción e as correspondente liñas estratéxicas e indicadores para o seu seguimento e avaliación
 5. Tamén será de interese Identificar os axentes e entidades de interese para os diferentes GT que, de maneira puntual, poidan participar co obxecto de formar, consultar, ou establecer colaboracións.

O GDR CONDADO PARADANTA formará parte dos seguintes grupos temáticos

1.- GRUPO DE TRABAJO AGUA E ENERXÍA:

No cadro seguinte recóllense as temáticas prioritarias para os GDR que conforman este GT e que está coordinado polo GDR 10 Limia Arnoia

GRUPO	TEMÁTICAS PRIORITARIAS	AXENTES DE INTERESE
GDR 1 Terras de Miranda	Xestión da auga e enerxía na agricultura	Confederación hidrográfica.
GDR 2 Terra Cha	Xestión da auga e enerxía na agricultura. Comunidades enerxéticas locais.	Confederación hidrográfica. Axencia Europea do Medio Ambiente.
GDR3 Montes e Vales Orientais	Comunidades Enerxéticas Xestión de auga potable en rutas e camiños	FEGAMP Augas de Galicia
GDR 10 Limia Arnoia	Xestión da auga e enerxía na agricultura. Xestión da auga en núcleos urbanos. Sensibilización e manexo da auga como limitante para o desenvolvemento.	GDR. Empresas Galegas de xestión da auga (Viaqua, Espina e Delfin, Hidrantia,...)
GDR13 Condado Paradanta	Optimización do recurso para uso humano e de regadío Comunidades Enerxéticas	Confederación hidrográfica.
GDR 15 Pontevedra-Morrazo	Descarbonización e cambio climático, servizos ecosistémicos do monte, comunidades enerxéticas e sensibilización ambiental / retos sectoriais	
GDR 16 Pontevedra	Comunidade enerxéticas. Enerxías renovables.	DX Patrimonio Natural. SIAM.

Norte		
GDR 20 – Ulla Tambre Mandeo	Comunidade enerxéticas. Boas practicas. Economía Circular. Auga e contaminación.	DX de Gandeiría. SINAC.
GDR 24 - Seitura	Comunidade enerxéticas. Mobilidade Rede traídas veciñais.	DX Desenvolvemento Rural

Táboa 108: Grupo de traballo Auga e enerxía

Fonte: elaboración propia

RECUPERACIÓN DE TERRAS AGRARIAS. FERRAMENTAS PARA A XESTIÓN DO TERRITORIO:

No cadro seguinte recóllense as temáticas prioritarias para os GDR que conforman este GT e que está coordinado polo GDR 13 Condado Paradanta.

GRUPO	TEMÁTICAS PRIORITARIAS
GDR 2 Terra Cha	Posta en marcha de instrumentos da Lei de recuperación da terra agraria galega (LRTAG). Concretamente polígonos e permutas.
GDR 3 Montes e Vales Orientais	Aplicación dos instrumentos da LRTAG a través do GDR.
GDR 4 Comarca de Lugo	As permutas como vía de recuperación da terra agraria.
GDR 5 Miño - Ulla	Posta en marcha de instrumentos da LRTAG co obxecto de aumentar a base territorial das explotacións de vacún e de viñedo.
GDR 7 Valdeorras	LRTAG orientada á loitar contra o abandono das terras, base territorial para as explotacións, prevención dos incendios, recuperación demográfica e mellora da calidade de vida da poboación no rural.
GDR8 Sil-Bibei-Navea	Posta en marcha de instrumentos de recuperación de terra agraria
GDR 9 Monteval	Os instrumentos da LRTAG como ferramentas para a loita contra os incendios forestais.

	Asesoramento iniciativas privadas que poden xurdir no territorio Impulso aos polígonos agroforestais privados. Difusión e divulgación da lei entre a poboación local.
GDR 10 Limia Arnoia	Proxecto A TERRA. Intentando crear metodoloxía de traballo para a aplicación da LRTAG.
GDR12 Carballiño-O Ribeiro	Novas producións coas posibilidades que dá a LRTAG. Así como estudo de loita contra as pragas e enfermidades na vide.
GDR13 Condado-Paradanta	A LRTAG debe ser unha oportunidade para xerar novas actividades produtivas no sector primario e artellar fórmulas de convivencia entre estas e os residentes dos territorio favorecendo a transición ecolóxica dos territorios.
GDR15 Pontevedra-Morrazo	Aplicación dos instrumentos da LRTAG, facendo fincapé, na formación e asesoramento para promover os instrumentos de mobilización e recuperación, de iniciativa privada.
GDR 16 Pontevedra Norte	Desenvolver Banco de Explotacións.
GDR 17 Salnés Ulla Umia	
GDR 19 Terras de Compostela	Formarse para interpretar a LRTAG e asesorar a iniciativas públicas e privadas.
GDR 21 - Asedecomor	As permutas e os polígonos agroforestais como vía de recuperación da terra agraria, fundamentalmente no sector forestal. Reorientar a produción gandeira e recuperación da produción de variedades tradicionais.
GDR 22 Costa da Morte	Accións formativas relacionadas coa interpretación da LRTAG. Posta en marcha de polígonos agroforestais e realización de permutas para dotar de base territorial ás empresas do sector. Recuperación de variedades tradicionais e introdución de novas variedades de produtos agrogandeiros e forestais.
GDR 23 Mariñas Betanzos	
GDR 24 - Seitura	Aplicación dos instrumentos da LRTAG.

Táboa 109: Grupo de traballo Recuperación de terras agrarias

Fonte: Elaboración propia

GRUPO DE TRABAJO PRODUCTOS AGROLIMENTARIOS. POTENCIACIÓN DO SECTOR AGROPECUARIO :

A continuación recóllense as temáticas prioritarias para os GDR que conforman este GT e que está coordinado polo GDR 24 Seitura 22:

GRUPO	TEMÁTICAS PRIORITARIAS
GDR 1 Terras de Miranda	Estratexia da Granxa a Mesa. Sist. Alimentarios Sostibles. Ecocomedores. Transformación e comercialización de produtos agroalimentarios
GDR 3 Montes e Vales Orientais	Estratexia da Granxa a Mesa. Sist. Alimentarios Sostibles.
GDR 5 Miño - Ulla	Transformación e comercialización alimentaria. Agricultura ecolóxica
GDR 8 Sil – Bibeí – Navea	Proxecto Silbina Transformación alimentaria
GDR 9 - Monteval	Estratexia da Granxa a Mesa Sistemas Alimentarios Sostibles Ecocomedores
GDR 11 Comarca de Ourense	Estratexia da Granxa a Mesa. Qm 0. Comedores Escolares.
GDR 13 Condado - Paradanta	Estratexia da Granxa a Mesa Produción, transformación e comercialización de produtos agroalimentarios Ecocomedores
GDR15 Pontevedra-Morrazo	Estratexia da Granxa a Mesa. Produción e transformación ecolóxica. Consumo de proximidade. Comercialización conxunta. Promoción e valorización das IXP, DO, AA.
GDR 16 Pontevedra Norte	

GDR 17 Salnés Ulla Umia	
GDR 19 Terras de Compostela	Consumo Qm 0. Relacións produtores-hosteleiros. Mercados locais
GDR 21 – Comarca de Ordes	Km 0. Mercados locais. Comedores comunitarios. Aproveitamento segundas calidades.
GDR 22 – Costa da Morte	Valorización da produción de destrío para o seu aproveitamento. Consumo de proximidade e comedores comunitarios (Ecocomedores). Recuperación de variedades autóctonas e introdución de novas variedades de produtos agrogandeiros. Transformación da produción convencional en ecolóxica
GDR 23 Mariñas Betanzos	
GDR 24 - Seitura	Estratexia da Granxa a Mesa. Ecocomedores.

Táboa 110: Grupo de traballo Produtos agroalimentarios

Fonte: elaboración propia

GRUPO DE TURISMO EN ZONAS RURAIS:

No cadro seguinte recóllense as temáticas prioritarias para os GDR que conforman este GT e que está coordinado polo GDR 03 Montes e Vales Orientais

GRUPO	TEMÁTICAS PRIORITARIAS
GDR1 Terras de Miranda	Integrar as novas tecnoloxías como eixo transversal. Turismo sostible e ecoturismo Vinculación dos recursos turísticos mar e interior Paquetización da oferta do territorio
GDR3 Montes e Vales Orientais	Ecoturismo e turismo activo de natureza. Traballar a sostibilidade turística dende o enfoque social, económico e ambiental.

GDR4 Comarca de Lugo	Sostibilidade turística e intercambio de experiencias.
GDR7 Valdeorras	Turismo sostible, enoturismo e propostas de turismo industrial
GDR9 Monteval	Iniciativas ligadas ao Enoturismo e Turismo arqueolóxico e de natureza Como axudar ao sector na creación de destino turístico e imaxe de marca vencellada aos valores territoriais? Impulso ao emprendemento neste sector
GDR12 Carballiño-O Ribeiro	Mobilidade para o sector turístico. Empresas de servizos complementarios.
GDR13 Condado-Paradanta	Potenciar o agroturismo e o turismo intelixente.
GDR15 Pontevedra-Morrazo	Enfoque transversal da sostibilidade. Turismo verde e enoturismo.
GDR16 Pontevedra Norte GDR17 Salnés Ulla Umia	Paquetizar oferta conxunta de varios territorios.
GDR19 Terras de Compostela	Crear experiencias de interese para Touroperadores; estudar interese dos operadores antes de facer paquetes Enogastronomía.

Táboa 111: Grupo de traballo Turismo en zonas rurais

Fonte: elaboración propia

O GDR Condado Paradanta tanto polo seu interese territorial na consecución de conclusión necesarias para o desenvolvemento da EDPL, como na crenza de poder achegar coa súa actuación consideracións que poidan ser aproveitadas por outros GDR , ofreceu a súa labor como coordinador no seguinte Grupo Focal:

TEMÁTICA
Recuperación de terras agrarias-Ferramentas para a xestión do territorio

A estratexia de desenvolvemento local debe de incluír unha liña específica de axudas para a implementación dun Plan de Cooperación entre Grupos de Desenvolvemento Rural”. O obxectivo desta axuda é fomentar a cooperación dos Grupos de galegos tanto dentro da Comunidade Autónoma, así como no resto de España ou da Unión Europea.

Os Grupos que participen nun proxecto de cooperación deben ter intereses comúns nun determinado ámbito, sempre relacionado co estratexia, e a cooperación debe favorecer a aprendizaxe mutua e buscar solucións comúns a problemas concretos.

A axuda consiste nunha subvención dos gastos que realicen os Grupos para a preparación e posta en práctica destes proxectos de cooperación.

Os proxectos de cooperación entre Grupos deben cumprir os seguintes requisitos:

- a) Implicarán a posta en común de ideas, coñecementos, recursos humanos e materiais, incluídos os financeiros, ao redor da consecución dun obxectivo de interese compartido e mediante a execución das accións que se consideren necesarias.
- b) Os seus obxectivos deberán ser coherentes cos obxectivos definidos nas estratexias de desenvolvemento local Leader (en diante, EDLL).
- c) Deberán respectar os principios de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e de non discriminación.
- d) Deberán implicar a execución dunha acción en común. Os gastos preparatorios de estudos ou intercambio de información poderán ter a consideración de fase previa, pero non de proxecto de cooperación como tal. A cooperación non se poderá limitar a un intercambio de experiencias e deberá supoñer a realización dunha acción común integrada.
- e) Promoverán a participación dos sectores socioeconómicos do territorio, tanto públicos como privados, afectados polos fins e obxectivos do proxecto.

Nos proxectos de cooperación entre Grupos tamén poderán colaborar as entidades locais, fundacións, asociacións, cooperativas, sociedades agrarias de transformación, sociedades mercantís ou empresarios individuais, organizacións empresariais e, en xeral, calquera persoa física ou entidade con personalidade xurídica que efectúe unha achega económica ao proxecto ou manifieste o seu interese, estatutario ou adoptado, para contribuír ao seu desenvolvemento.

O acordo de participación e o compromiso de financiamento das entidades colaboradoras deberán quedar reflectidos no documento vinculante previsto no artigo seguinte. As entidades colaboradoras do proxecto non teñen a consideración de beneficiarias das subvencións regulada por esta orde.

C1.- ECOCOMEDORES	
Descrición	O proxecto pretende animar os circuitos alimentarios de proximidade nos centros escolares, mediante o fomentos dos produtos locais, ecolóxicos e de temporada, buscando adaptar os menús ás novas recomendacións sanitarias. A pertinencia do proxecto destácase debido á existencia dun proxecto de Real Decreto relacionado coa promoción dunha alimentación saudable e sostible nos centros educativos, o que reflicte o interese da sociedade en abordar a obesidade infantil, ao tempo ao que se contribúe ao desenvolvemento rural.
Obxectivos	- Revisar os menús escolares, incorporando produtos locais, de temporada e ecolóxicos, sen aumentar os custos. - Promover unha alimentación saudable e sostible empregando produtos locais nos comedores escolares, reducindo a pegada de carbono ao evitar transportes a longas distancias, apoiar ás pequenas empresas alimentarias rurais e ampliar o acceso aos produtos locais. - Divulgar o proxecto entre as familias, equipos educativos e a sociedade en xeral.
Entidades cooperantes	GDR 1 Terras de Miranda, GDR 2 Terra Chá, GDR 3 Montes e Vales Orientais, GDR 4 Comarca de Lugo, GDR 5 Miño – Ulla, GDR 10 Limia - Arnoia, GDR 13 Condado - Paradanta, GDR 14 Galicia Suroeste Eu Rural, GDR 19 Terras de Compostela, GDR 20 Ulla – Tambre - Mandeo, GDR 22 Costa da Morte, GDR 23 Mariñas - Betanzos, GDR 24 Seitura 22
Forma ou tipo de cooperación	A Cooperación entre os Grupos de Desenvolvemento Rural (GDR) é altamente efectiva para o intercambio e a transferencia de experiencias exitosas en diferentes territorios. Estes territorios que participan no proxecto de cooperación teñen un enorme potencial para o desenvolvemento dunha estratexia centrada na alimentación,

	que estimule a comercialización e o consumo de produtos locais na súa área de influencia, centrando a actuación nos comedores escolares.
Accións a desenvolver	- Asesoramento nutricional a centros escolares. Revisar os menús de cada centro, analizando as necesidades e cambios que sería necesario aplicar para elaborar menús saudables, con produto local, de tempada e ecolóxico, sen que supoña un incremento económico da partida alimentaria.. - Accións de sensibilización, formación e talleres para a comunidade educativa e persoal de cociña. Charlas teóricas e obradoiros prácticos para a elaboración de pratos con alimentos de tempada e cálculo de ingredientes para a elaboración de fichas técnicas. - Xornadas de menú con produto local e/ou ecolóxico. Organización de xornadas en cada un dos centros educativos participantes en cada GDR. - Accións de información e comunicación do proxecto. Elaboración de materiais divulgativos e organización de eventos de difusión para dar a coñecer o proxecto con degustación de produto local. - Accións de apoio ao sector produtor e mellora da loxística

C2.- SON DE MONTE	
Antecedentes, xustificación e interese	No ano 2018, tras a devastadora ola de incendios que afectou a unha parte importante do país, 5 GDR de Galicia, decidimos iniciar un traballo ao redor da posta en valor do monte co obxectivo último de reducir o impacto dos lumes no territorio. Entendemos que a potencialidade do monte é inmensa e moita dela está sen explorar, estudar e sen a coordinación do sector. Así, presentouse unha primeira proposta a proxectos de cooperación entre GDR que foi aprobada, e o proxecto desenvolveuse con éxito entre os anos 2021 e 2022.
Breve descrición do proxecto	O obxectivo do proxecto é explorar diferentes modelos de posta en valor do monte, dende unha visión ampla e ambiciosa. O monte como xerador de biodiversidade, de madeira, de froitos, de fungos, de lecer, de cultura, patrimonio,...E isto é unha

	oportunidade de desenvolvemento dos nosos territorios.
Obxectivos	OBXECTIVO XERAL. Contribuír de xeito activo á valorización do monte, promovendo a recuperación das boas prácticas nos montes galegos, Obxectivo específicos. Contribuír á formación e ao coñecemento de boas practicas entre as comunidades de montes dos noso territorios. Deseño de modelos de xestión do monte en base á experiencia e os recursos locais. Elaborar material divulgativo de boas practicas na xestión do montes Aumentar a comunicación e a difusión da cultura do monte en Galicia
Entidades cooperantes	GDR 3 Montes e Vales Orientais, GDR 4 Comarca de Lugo, GDR 10 A Limia Arnoia, GDR 13 Condado Paradanta, GDR14 EuRural. GDR 23 Mariñas-Betanzos, GDR 24 Seitura 22
Entidade de coordinación	GDR Limia Arnoia
Orzamento	180.000 €
Accións a desenvolver	A. Contribuír á formación e ao coñecemento de boas practicas entre as comunidade de montes dos nosos territorios B. Organización de 6 xornadas, unha en cada territorio participante, sobre o aproveitamento, problemáticas e/ou boas prácticas nos montes galegos. C. 5 Xornadas temáticas, unha por territorio D. Seminario final no gdr Limia Arnoia E. Deseño de modelos de xestión do monte en base á experiencia e recursos locais. Execución de 6 iniciativas locais, a desenvolver en colaboración/participación con entidades locais que traballen no monte. F. Elaborar os protocolos de actuación aplicados en cada un dos modelos da acción que nos sirvan de material de divulgación e difusión do proxecto.

	G. Aumentar a comunicación e a difusión da cultura do monte en Galicia H. Creación de contidos e actualización da web sondemonte.gal I. Creación de contidos e actualización das rrss son de monte J. Creación de material para a prensa sobre o contido e evolución do proxecto.
Repercusión	A unión entre propiedade e xestión é cada vez máis feble. As masas forestais e agrícolas son abandonadas ao mesmo tempo que se abandona a vida e o traballo nas áreas rurais. Deste xeito, o propietario está cada vez máis afastado da súa propiedade (en termos de distancia, tempo e tamén de sentimento). Esta distancia fai que o coñecemento sobre o que e como actuar nas túas propiedades sexa cada vez menor. Co proxecto Son de Monte porase en marcha 5 Centros DeMonte aos que o propietario poida dirixirse para buscar asesoramento e información de como xestionar os seus montes e incluso se poidan facer propostas de xestión conxunta.
Entidades colaboradoras	Concello de Tomiño, Concello de As Neves, reserva da Biosfera Area de Allariz, Organización Galega de Comunidades de Montes, Asociación Galega de Tracción Animal, Comunidade de Montes monte Xalo, Cooperativa Carqueixa, Asociación de Gandeiros de A Fonsagarda (Asgafón), Cooperativa A Carqueixa, Unións Agrarias Becerreá, Comunidade de Montes Monte Grande II.

C3.- VIÑO E FROITA

Antecedentes, xustificación e interese	Proxecto de Cooperación no que participa o GDR Condado-Paradanta e o GDR Mariñas-Betanzos desenvolvido entre os anos 2022 e 2023, que ten como obxectivo principal o de contribuír e favorecer a ordenación do territorio, o aproveitamento das terras agrarias abandonadas e a mitigación dos danos causados por pragas, todo elo enmarcado nos sectores vitivinícola e frutícola dos territorios de actuación.
---	---

Breve descripción do proxecto	No proxecto, se pretende identificar cultivos novedosos con posibilidades de crecemento, apoiando no deseño de plans de empresa e na posta en marcha de campos de ensaio destes cultivos. No GDR Condado Paradanta estase traballando co sector vitivinícola, analizando as súas necesidades territoriais co obxectivo de promover algún instrumento de mobilización de terras ao tempo que se propoñen cultivos alternativos baseados na fruticultura. No caso do GDR Mariñas-Betanzos, estase traballando na posta en marcha dun campo de ensaio de froita en ecolóxico para destino de mesa, fundamentalmente para os EcoComedores escolares.
Obxectivos	Animar a recuperación de terras abandonadas ou sen uso, identificando e probando cultivos con claras oportunidades de mercado.
Entidades cooperantes	GDR Condado-Paradanta – grupo coordinador GDR Mariñas-Betanzos,
Valor engadido da cooperación	Desde os GDRs se quere traballar fundamentalmente no apoio a proxectos emprendedores no sector agrario, en novos cultivos moi orientados ao mercado local, e que contribúan a recuperar terras agrarias. Na froita existe unha clara oportunidade, pois Galicia é moi deficitaria nestas producións, e o proxecto contribuirá a testar estos cultivos emerxentes e que poidan funcionar como demostrativos.
Accións a desenvolver	-Identificación de cultivos de interese a análise da súa viabilidade. - Promover a posta en marcha de instrumentos da LRTAG -Plantacións piloto, en terras recuperadas. -Difusión de boas prácticas, visitas de intercambio.
Repercusión	O proxecto contribuirá a favorecer a entrada de novas persoas na agricultura, así como a animar a produción agroecolóxica e o consumo de proximidade. Facilitará o acceso á terra para viticultores de xeito ordenado e co menor impacto paisaxístico.

C4.- INTERRITMOS SONS DO RURAL	
Antecedentes, xustificación e interese	Interritmos xorde como un proxecto de cooperación a nivel nacional desenvolvido entre os anos 2011-2014, no que participaron 11 grupos de desenvolvemento rural de Galicia, Cantabria, Castela León, Andalucía e Extremadura. Debido ao elevado grado de participación do sector, e da implicación da poboación, a Asociación Deloa, seguiu celebrando unha das accións máis valorada do proxecto “o festival Interritmos”, de musica tradicional ata a actualidade, poñendo en práctica diferentes formatos. A últimas edicións celebradas nos anos 2021 e 2022, leváronse a cabo como un proxecto de traballo en rede, entre os GDR Asociación Deloa, Ribeira Sacra-Courel, Salnés Ulla Umia e Asdecomor, uníndose no ano 2023 o GDR Comarca de Lugo. Consideramos de interese darlle continuidade a un proxecto emblemático no ámbito cultural dos territorios rurais.
Breve descrición do proxecto	Interritmos busca promover a cultura como motor de desenvolvemento territorial, así como dar visibilidade e potenciar a profesionalización de grupos e bandas que apostan pola evolución da música tradicional e de raíz
Obxectivos	Apoio ás capacidades de creación local no ámbito da música con base tradicional e de raíz, como eixo de desenvolvemento rural e de emprendemento emerxente. Impulso da profesionalización e visibilización de grupos e solistas vinculados á música tradicional e ao territorio. Facilitar espazos de intercambio entre músicos e profesionais da Industria Musical. Conectar a música con base tradicional e de raíz con outros elementos do patrimonio cultural inmaterial galego
Entidades cooperantes	GDR1 Terras de Miranda GDR 2 Terra Chá, GDR 4 Comarca de Lugo, GDR5 Miño Ulla, GDR 6 Ribeira sacra Courel, GDR 13 Condado Paradanta, GDR 17 Salnés Ulla Umia; GDR 18 Deloa, GDR 21 Asdecomor, GDR 22 Costa da Morte.
Valor engadido da cooperación	Traballo en rede, cooperación e complementariedades entre GDRs. Posta en valor da cultura e a tradición galega como medio para o

	desenvolvemento territorial A cultura no centro do desenvolvemento local participativo
Accións a desenvolver	Posta en marcha dunha plataforma web de inscrición para grupos/solistas de toda Galicia. Designación dun Xurado de profesionais recoñecidos da Industria Musical, que se encargará de elixir a dez grupos/solistas de entre todos os inscritos a través da plataforma Os dez grupos/solistas elixidos participarán nunha audición en vivo. A audición, que terá lugar no Náutico de San Vicente do Mar (O Grove), vaise complementar cunha xornada formativa en temáticas de interese musical e cultural. Nesta xornada elixiranse os grupos gañadores Os grupos gañadores participarán nun circuío musical nos territorios dos GDR participantes. Os circuítos musicais irán acompañados de xornadas formativas, coa finalidade de impulsar formación en emprendemento musical e cultural. Esta formación estará aberta ao público en xeral, pero priorizando aos inscritos na plataforma e incidindo especialmente en temas de interese para a música tradicional galega
Repercusión	A música como medio de transformación social dende unha triple perspectiva: Educativa, artística e social Innovación na industria musical Recuperación do patrimonio musical dos territorios

C5.- PAISAXES INTELIXENTES II

Antecedentes, xustificación e interese	Dentro do período de programación LEADER 2014-2020, cinco GDRs galegos puxeron en marcha un proxecto de cooperación denominado “Paisaxes Intelixentes”, que foi iniciado no último trimestre do ano 2022 e que se atopa en execución na actualidade. Os grupos participantes están interesados en darlle continuidade ao proxecto e abrilo a máis GDR.
Breve descrición do proxecto	O proxecto “Paisaxes Intelixentes II” pretende contribuír desenvolver e promover a mobilidade de terras; a recuperación de cultivos e novas formas de produción no entorno dos núcleos rurais; a deseñar cintos verdes e a iniciar procesos de transición enerxética nas aldeas do rural galego

Obxectivos	Xerar iniciativas piloto de paisaxe intelixente nos territorios participantes, empregando as figuras establecidas na lei de recuperación de terra agraria de Galicia: aldeas modelo, polígonos agroforestais ou agrogandeiros Impulsar un proceso de planificación participada: impulsar canles e metodoloxías de planificación territorial participada como semente de iniciativas nas zonas participantes (iniciativas forestais, agrícolas, gandeiras, agroforestais, outras). Valorar as posibilidades dos distintos territorios en canto parámetros bioclimáticos, agronómicos e de razas de gandería autóctona e sementes para activar novas iniciativas que contribúan a recuperación da paisaxe Estudar as posibilidades de comercialización de produtos agrogandeiros-forestais e mercados de proximidade Impulsar a transición enerxética, facendo mais atractivo o medio rural ao poder contar cunha enerxía mais barata para a poboación local e as empresas
Entidades cooperantes	GDR 6 Ribeira sacra Courel, GDR13 Condado Paradanta GDR 17 Salnés Ulla Umia; GDR 18 Deloa, GDR 19 Terras de Compostela, GDR 21 Asdecomor, GDR 22 Costa da Morte
Valor engadido da cooperación	A cooperación vai supor un valor engadido que se reflexa na utilización dunha metodoloxía común a tódolos territorios que se traduce nunha visión integradora do proxecto e do territorio, así como a complementariedade entre actores e accións a realiza . Seguiríase cooperando continuando coas liñas de traballo desenvolvidas no proxecto anterior coa execución deste proxecto e doutros similares, co fin de que estas accións sexan permanentes na medida do posible
Accións a desenvolver	Faladoiros sobre a paisaxe intelixente e Xornadas formativas e informativas sobre a Lei de recuperación da terra agraria de Galicia Formación e información sobre xestión, comercialización a través de mercados de proximidade e de mercados dixitais para produtores agroalimentarios e forestais, e sobre o impulso ao cooperativismo, e o emprendemento en servizos agrogandeiros e forestais

	Viaxes de aprendizaxe e intercambio de experiencias Elaboración de material informativo e divulgativo do proxecto Creación de estrutura asociativa entre os GDR participantes Apoio á creación dunha paisaxe intelixente en cada territorio
Repercusión	O proxecto incide directamente na posta en valor das terras agrarias nos núcleos rurais, tanto dende o punto de vista do uso conxunto das mesmas a través das diferentes figuras que se recollen na Lei de Recuperación da Terra Agraria de Galicia, como do seu aproveitamento dende o punto de vista agrario e/ou forestal. Recuperación de variedades autóctonas de cultivos vexetais e introdución de novos cultivos con proxección en cada territorio Mellora da concienciación medioambiental, pola recuperación e ordenación das contornas dos núcleos rurais, os cintos verdes Xeración de redes de colaboración entre os distintos axentes dos territorios implicados no proxecto Recuperación da paisaxe, grazas a recuperación, ordenación e posta en produción de terras abandonadas Avanzar na transición enerxética das comunidades locais.

C5.- TECENDO CULTURA

Antecedentes, xustificación e interese	Varios GDR galegos participaron nun proxecto de cooperación que levaba por título “Gestión de la sostenibilidad en eventos culturales con espectáculos en vivo en espacios rurales” que tivo como resultado unha serie de recomendacións. Estas recomendacións foron o xerme para a participación, dalgúns dos Grupos de Desenvolvemento Rural socios deste proxecto, como entidades colaboradoras nun programa Coworking que se desenvolveu no ano 2022 e nunha segunda edición no ano 2023, sendo implementado ao abeiro do convenio asinado entre a Fundación Paideia Galiza e a Escuela de Organización Industrial, para a posta en marcha de accións formativas que fomenten o emprendemento. A través deste proxecto, os GDR involucrados nesta iniciativa, pretendemos continuar e complementar o traballo iniciado, poñendo en marcha unha nova iniciativa
---	---

Breve descripción do proxecto	Proxecto de dinamización cultural onde se alumean novos espazos e propostas de creación cultural e artístico
Obxectivos	Reflexionar, dende os diferentes territorios, sobre o emprendemento en cultura/artes como eixo de desenvolvemento rural sustentable. Dar a coñecer as tendencias e implicar aos emprendedores no tecido empresarial. Deslocalizar das áreas urbanas eventos relacionados coa arte e a cultura
Entidades cooperantes	GDR1 Terras de Miranda, GDR 2 Terra Chá, GDR 4 Comarca de Lugo, GDR 6 Ribeira sacra Courel, GDR 13 Condado Paradanta, GDR 18 Deloa, GDR 21 Asdecomor, GDR 22 Costa da Morte
Valor engadido da cooperación	Fomento do networking entre os socios do proxecto e entre os axentes dos diferentes sectores participantes. Fortalecer o coñecemento e o traballo en rede entre iniciativas emprendedoras dos territorios involucrados
Accións a desenvolver	Organización e desenvolvemento de eventos culturais en cada territorio participantes Divulgación e posta en común de experiencias de éxito vencelladas a emprendedores culturais (cultura, patrimonio, gastronomía, ...) Materiais de difusión do proxecto
Repercusión	A identificación de novas oportunidades e necesidades, así como a posta en valor do patrimonio cultural, facilitará o desenvolvemento de proxectos emprendedores entorno á cultura e ás artes, así como a xeración de sinerxías con outros sectores.

C6.-PROXECTO DE COOPERACIÓN VÍA MARIANA PRIMEIRA RUTA DE PEREGRINACIÓN LUSO-GALAICA POLOS SANTUARIOS MARIANOS

Antecedentes, xustificación e interese	É evidente que a peregrinación a Compostela experimentou un crecemento constante desde a súa revitalización, alá polos anos 90. Desde entón cóntanse por millóns os peregrinos que, provenientes de todas as partes do mundo, iniciaron un percorrido que alcanza Santiago e en moitos casos continua cara a Fisterra,
---	--

ata o punto de constituír un fenómeno de masas que hai tempo superou o feito relixioso e é probablemente o maior evento turístico de Galicia.

Se analizamos as preferencias dos camiñantes en canto a que rota elixen vemos que o Camiño Francés é o preferido para a maioría, case 56 %. Pero é o Camiño Portugués o segundo en afluencia, 21,69 %, e o que máis crece durante os últimos anos. Se lle sumamos o 6,07 % dos que elixen a variante da Costa, chegaremos a superar o 27 %. Estes datos dannos unha idea do auxe deste camiño, dado que o cuarto en afluencia, o Camiño do Norte, é elixido por un exíguo 5,42 % dos peregrinos.

Estamos por tanto ante dous elementos, a peregrinación e a unión entre Portugal e Galicia, que teñen en común o Camiño de Santiago e a Vía Mariana e que nos permiten albiscar a importancia deste proxecto e o seu alcance como tractor de desenvolvemento para o medio rural mediante a chegada dun número importante de peregrinos e camiñantes que demandarán servizos e produtos de diversa índole.

En efecto, falamos da posta en marcha dun gran proxecto de cooperación local e desenvolvemento rural mediante a recuperación e impulso das antigas rutas que uniron boa parte dos santuarios marianos do Norte de Portugal e de Galicia e que deron lugar a

peregrinacións e romarías. Estes santuarios son Sameiro, Sé de Braga (un dos primeiros templos adicados á Virxe na península e gran centro arcebispal da antiga Gallaecia), Nosa Senhora da Peneda (Castro Leboeiro), Nosa Señora da Franqueira (A Cañiza), Virxe do Libramento (Covelo), Santa Mariña de Augas Santas (Cotobade), Nosa Señora dos Miragres de Amil (Moraña), Santa María de Iria Flavia, Nosa Señora de Escravitude, Nosa Señora da Barca (Muxía)

Trátase dun itinerario que supera o 350 km. de antigos camiños cuxo orixe se afunde no Neolítico ou na Idade de Ferro e que no seu momento unía Braga, a capital da Gallaecia romana, con Muxía, no Finisterrae atlántico.

Con todo esta ruta non se concibe como outro Camiño de

	Santiago, senón como un itinerario que enlaza lugares moi especiais como son os distintos santuarios de devoción Mariana existentes en boa parte de Galicia e no norte de Portugal. Conceptualmente trátase de percorrer, de coñecer, de valorar, non só de correr para chegar a unha meta. A Vía Mariana non é unha sucesión de etapas que conforman un camiño senón que o propio camiño é un fin en si mesmo mantendo a dualidade dunha dobre vía: ☐ A vía física, o itinerario ou o camiño polo que se transita ☐ A vía espiritual / filosófica apoiada nas vivencias persoais e na evolución interior do camiñante Do mesmo xeito, esta dualidade conceptual, camiño – espiritualidade, se traslada aos aspectos operativos do proxecto e que podemos concretar en: ☐ As necesidades de intervención no itinerario mediante a sinalización e a información ☐ A posta en marcha dun novo produto de turismo, esencialmente cultural e de natureza, concibido e estruturado como un club de produto
Breve descripción do proxecto	Como xa expuxemos, trátase dun proxecto cun ámbito territorial amplo, mesmo trasfronteirizo no que os GDR xogan un papel estratéxico como promotores de iniciativas de desenvolvemento e impulsores de sinerxías. Por tanto, preténdese articular unha rede de cooperación entre a case totalidade dos GDR, 6 dos 7, polos que discorre a Vía Mariana en Galicia e que será extensiva ao conxunto dos axentes económicos que interveñen en cada territorio e que, en gran medida, son os protagonistas do proxecto Os Grupos de Desenvolvemento Rural que toman parte neste proxecto de cooperación, e seguindo a orde de ubicación na Vía Mariana, son os seguintes: • GDR Condado Paradanta • GDR Galicia Suroeste • GDR Pontevedra Morrazo • GDR Salnés Ulla Umia • GDR DELOA

	• GDR Costa da Morte Deste xeito, cada grupo encargárase do desenvolvemento do proxecto global no seu ámbito de actuación poñendo en valor o seu coñecemento da realidade e dos axentes locais e xerando unha dinámica de traballo de abaixo cara arriba (estratexia LEADER) na que se impulsen as iniciativas, proxectos e produtos locais. O promotor desta iniciativa, o GDR Condado Paradanta, actuará como coordinador do proxecto así como ligazón cos grupos portugueses que se puidesen sumar posteriormente dado o carácter transfronteirizo do mesmo.
Obxectivos	A posta en marcha deste proxecto de cooperación supoñerá ante todo un importante traballo de recuperación e preservación de cultura popular así como a revalorización da economía local mediante o incremento do número de persoas que se achegarán a coñecer estes lugares de peregrinación, na súa maioría descoñecidos para o gran público. Falamos de dar a coñecer unha parte significativa da Galicia rural e de achegar a ela unha boa cantidade de peregrinos e visitantes que van a demandar produtos e servicios e que, seguindo o itinerario da Vía Mariana, van a coñecer de primeira man esa Galicia tan descoñecida converténdose así en prescritores do itinerario unha vez que estean devolta nos seus lugares de orixe. Así destacamos os seguintes obxectivos: ☐ Recuperar o patrimonio rural tan esquecido, tanto material (camiños, pasos, pontes, foxos de lobo, levadas, etc.) como inmaterial (lendas e tradicións, feitos históricos, usos e costumes, cantos e músicas, receitas, etc.) ☐ Reactivar a economía rural. A maior parte destes camiños pasa por pobos e pequenas aldeas, espazos naturais e patrimonio cultural de gran valor que,

	sumados á calidade dos seus produtos locais, constitúen un verdadeiro caudal de recursos turísticos que han de ser articulados e potenciados adecuadamente. □ Dinamizar á poboación local. Este proxecto nace desde abaixo cara arriba, xa que son moitos os axentes locais implicados na súa posta en marcha e desenvolvemento. Así, desde asociacións rurais a comunidades de montes, pasando por empresas, particulares e concellos, están a contribuír a dar soporte á Vía Mariana e facela unha realidade tanxible nun brevísimo prazo □ Contribuír a revalorizar a imaxe do medio rural mediante o coñecemento e divulgación desta iniciativa así como dos valores e recursos que leva asociados empregando para iso elementos tecnolóxicos e estratexias innovadoras. A posta en marcha deste proxecto de cooperación e o seu desenvolvemento achegan unha nova visión do medio rural e o modo de achegarse a el, dun modo pausado, respectuoso e que presta atención aos detalles.
Entidades cooperantes	GDR Condado Paradanta GDR Galicia Suroeste GDR Pontevedra Morrazo GDR Salnés Ulla Umia GDR DELOA GDR Costa da Morte
Accións a desenvolver	Entre outras accións previstas neste proxecto de cooperación destacamos as seguintes: 1. Desenvolvemento dun mecanismo de coordinación e intercambio de información entre os axentes implicados que facilite o seguimento do proxecto e a toma de decisións mediante o traballo en rede

2. Definición dos requisitos que deberán cumprir e os procedementos que deberán seguir as empresas ou entidades interesadas en formar parte do Itinerario Vía Mariana, entendido como un club de produto turístico
3. Instalación de paneis informativos. Nos puntos crave do itinerario instalaranse paneis informativos co trazado xeral da ruta, o tramo local polo que se discorre, información sobre recursos, produtos e servizos locais, datos de interese, etc.
4. Realización de materiais informativos empregando TICs como fotografías en 360°, vídeos, gravacións empregando DRONS, recreacións de lugares, monumentos, feitos históricos, etc. mediante realidade virtual, sistemas de realidade aumentada, etc.
5. Arquivo dixital e xeorreferenciado de todos os recursos dispoñibles no ámbito do proxecto aos que se accederá mediante un visor de recursos
6. Xornadas de estudo e divulgación sobre a Vía Mariana
7. Accións promocionais

De seguido, facemos unha descrición mais detallada de cada unha das accións descritas:

1. Desenvolvemento dun mecanismo de coordinación.

O intercambio de información entre os axentes implicados, nomeadamente entre os GDR promotores do proxecto, será esencial para poder artellar todas as accións incluídas no proxecto. Para elo se definirá un protocolo de traballo e un cronograma de actuacións compartido entre todos os grupos así como un calendario de reunións de traballo para facer o seguimento do cumprimento do proxecto.

Para favorecer a máxima operatividade se concretará una “equipa de dirección” integrado por un / unha representante de cada un dos grupos promotores do proxecto e coordinados polo GDR Condado Paradanta. Neste proceso se contará coa participación dunha equipa externa especializada neste tipo de proxectos e que efectuará tarefas de asesoramento, apoio nas accións, consultoría

especializada, etc.

Ao mesmo tempo se establecerá un sistema de intercambio de información compartindo todos os datos, iniciativas e experiencias relativas ao proxecto. que facilite o seguimento do proxecto e a toma de decisións mediante o traballo en rede

2. Creación do club de produto Vía Mariana.

É evidente que un proxecto deste alcance, no que toman parte tantos grupos de desenvolvemento, que abarca tanto territorio e do que se poden beneficiar unha cantidade tan significativa de axentes, tanto públicos como privados, mesmo de Galicia e o Norte de Portugal, require unas normas claras de participación e funcionamento que permita, entre outras cousas, definir que axentes, fora dos GDR se pode integrar e beneficiar do proxecto. Por outra banda, é preciso darlle forma de xeito que se poda entender como un produto turístico global, estruturado, de calidade e sostible, con capacidade para achegarse ao mercado e ter o éxito acadado.

Para elo optamos pola fórmula do club de produto turístico, ao modo das Rotas do Viño, as Reservas das Biosfera, etc. nos que, como é o caso, a relación entre a oferta turística e o territorio no que se desenvolve é a peza fundamental do proxecto e sobre ela xiran todas as propostas.

Para por en marcha este modelo, suficientemente contrastado e con importantes casos de éxito, empezaremos por definir os seus valores e aspectos esenciais, así como os requisitos de entrada que terán que cumprir os distintos axentes interesados en formar parte, as cotas de entrada e mantemento, a fórmula organizativa e a súa estrutura, contidos, etc.

Así mesmo, neste foro se poderán definir aqueles itinerarios complementarios que achegarán outros santuarios ao itinerario da Vía Mariana que actuará como camiño principal con posibles derivacións ou vías complementarias.

Unha vez posto en marcha o club de produto permitirá asegurar a continuidade do proxecto dun xeito autónomo unha vez que remate o proxecto de cooperación e garantindo así o

desenvolvemento no tempo da Vía Mariana.

3. Instalación de paneis informativos.

Como xa dixemos, este proxecto inclúe unha parte física, o camiño, na que é preciso intervir para garantir o tránsito con seguridade. Para elo se instalarán, nos puntos crave do itinerario, unha serie de paneis informativos nos que figurará o trazado xeral da ruta, o tramo local polo que se discorre, información sobre recursos, produtos e servizos locais, datos de interese, etc.

Igualmente incluírán, mediante códigos QR, o acceso a diversa información de interese para o peregrino como mapas descargables, vídeos, ou o visor de recursos que se porá en marcha neste proxecto. Esta información, entre outra, estará aloxada na web da Vía Mariana, nas dos respectivos GDR, etc.

Estes paneis actuará por tanto non só como informadores do itinerario senón como “porta de acceso” ao territorio e os seus recursos culturais, económicos, turísticos, etc. con todo elo se pretende que a Vía Mariana actúe como un escaparate no que se mostran ao peregrino todas as posibilidades que se lle ofrecen nos concellos polos que pasa.

4. Realización de materiais informativos

Para xerar os contidos aos que facemos referencia no apartado anterior empregaremos unha serie de ferramentas TICs como fotografías en 360º, vídeos, gravacións empregando DRONS, recreacións de lugares, monumentos, feitos históricos, etc. mediante realidade virtual, sistemas de realidade aumentada, recreacións en 3D, etc.

Do mesmo xeito se elaborará unha cartografía específica que recolla o trazado detallado da Vía Mariana e toda a información relevante para o peregrino que a recorrerá, un folleto divulgativo, etc.

Mantendo os criterios de sustentabilidade do proxecto de cooperación e de minimización da pegada de carbono, a maior parte das accións deste apartado consistirán en accións “na nube”. As que inclúan soportes físicos, en papel, empregarán materiais certificados que compartan estes criterios.

5. Arquivo dixital e xeorreferenciado

Unha das pezas centrais do proxecto será o visor de recursos que permitirá ao visitante, ao peregrino, ou a calquera persoa interesada, acceder á información sobre os diversos recursos dispoñibles no ámbito do proxecto. Así, mediante un sinxelo formulario de acordo a unha serie de criterios de busca como itinerarios, onde comer, onde durmir, onde mercar calquera produto, que visitar, etc. o visitante terá ante si a imaxe dun plano da Vía Mariana e o seu territorio no que se sitúen os recursos seleccionados.

De igual xeito, se poderá acceder á información entrando directamente no mapa do territorio.

6. Xornadas de estudo e divulgación sobre a Vía Mariana

Unha proposta do alcance deste novo camiño de peregrinación require un importante proceso de estudo, debate e reflexión por parte dos diversos axentes implicados como as administracións, os promotores, as empresas, as universidades, as comunidades de montes, a igrexa, etc. que contribúa a un mellor coñecemento de Vía Mariana e a súa difusión.

Para elo se prevé a posta en marcha dunhas xornadas de estudo e divulgación, de carácter fundamentalmente técnico, dirixidas ao conxunto dos axentes referidos. O programa incluírá sesións de traballo, presentación de experiencias, percorrido de algúns tramos da Vía Mariana, etc. Ao mesmo tempo será un excelente foro de intercambio de experiencias entre os distintos axentes que interveñen na posta en marcha do itinerario, especialmente entre os galegos e os portugueses.

Estas actividades terán continuidade a través do club de produto unha vez que se completa o período do proxecto de cooperación.

7. Accións promocionais

Para dar a coñecer a Vía Mariana é preciso traballar en dúas liñas, unha interna e outra externa.

A primeira vai dirixida aos axentes que interveñen no territorio e que son potenciais integrantes do proxecto, primeiro e do club de

	produto, despois. Para elo é preciso divulgar as características do mesmo, os requisitos e os beneficios acadados, etc. para desenvolver a captación de axentes integrados no proxecto. Inicialmente consistirá nunha serie de accións divulgativas e de captación organizadas conxuntamente polos GDR e que cada un desenvolverá no seu territorio de actuación. A segunda liña de promoción vai dirixida á sociedade en xeral e aos potenciais usuarios da Vía Mariana en particular. Mediante accións de divulgación en medios de comunicación, redes sociais, contacto directo con asociacións e clubs relacionados coa promoción cultural, o Camiño de Santiago, as actividades na natureza, etc. se dará difusión ao proxecto a as posibilidades e atractivos da Vía mariana
--	---

Táboa 112: Plan de cooperación e traballo en rede

Fonte: Elaboración propia

II 7.PLANIFICACIÓN TEMPORAL

Planificación temporal preliminar, por semestres, para a execución dos proxectos e accións recollidos nos apartados I.2 a I.5 (táboas 5, 6, 7, 8).

	Semestres													
Proxectos/ actividades	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	2028 I	2028 II	2029 I	2029 II

Proxectos e accións específicas con impacto significativo														
P1														
P2														
P3														
P4														
P5														
P6														
P7														
P8														
P9														
P10														
P11														
P12														
P13														
P14														
P15														
P16														
P17														
P18														
P19														
P20														

	Semestres													
Proxectos/ actividades	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	2028 I	2028 II	2029 I	2029 II

Actuacións propias de animación														
A1														
A2														
A3														
A4														
A5														
A6														
A7														
A8														
A9														
A10														
A11														
A12														
Actividades formativas														
F1														
F2														
F3														
F4														
F5														
F6														
Actividades de cooperación														
C1														
C2														
C3														
C4														
C5														
C6														

Táboa 113: Planificación temporal dos proxectos e actividades

Fonte: Elaboración propia

II 8. NORMAS DE XESTIÓN E BAREMO

As normas para a selección, baremación e priorización dos proxectos están descritas nos baremos que presentamos de seguido, pero en todo casos os proxectos presentados deberán recibir a aprobación por parte de Agader.

Requisitos de subvencionabilidade dos proxectos:

- ✓ Estar localizados no ámbito territorial elixible de aplicación da estratexia de desenvolvemento local do GDR.
- ✓ Viabilidade: ser viable técnica, económica e financeiramente, para os proxectos de natureza produtiva, e técnica e financeiramente para os proxectos non produtivos.
- ✓ Adecuación do proxecto á estratexia de Desenvolvemento local definitiva
- ✓ Axustarse á normativa sectorial (comunitaria, nacional e autonómica) que resulte de aplicación para cada tipo de proxecto.
- ✓ Non estar iniciados na data da presentación da solicitude de axuda
- ✓ De ser finalista, que na data de xustificación final dos investimentos ou gastos subvencionables se cumpran os obxectivos e función para os cales foron aprobados os proxectos. Non serán subvencionables fases dun proxecto que non constitúa una actividade finalista.

BAREMACIÓN DE PROXECTOS PRODUTIVOS E NON PRODUTIVOS

TIPO DE PROXECTO	LÍMITE DE AXUDA PÚBLICA
PRODUTIVOS	✓ MÍNIMO 15% E MÁXIMO 50%* ✓ NOTA DE CORTE MÍNIMA: 20 PUNTOS ✓ PUNTUACIÓN MÁXIMA: 100 PUNTOS ✓ CORTE DE PORCENTAXE MÁXIMA: 70 PUNTOS ✓ CONTÍA MÁXIMA DE AXUDA: 75.000 € * PARA PROXECTOS PRODUTIVOS DE TRANSFORMACIÓN E COMERCIALIZACIÓN DE PRODUTOS FORESTAIS, A AXUDA MÁXIMA SERÁ DE 40%.
NON PRODUTIVOS	✓ MÍNIMO 30% ✓ NOTA DE CORTE MÍNIMA: 20 PUNTOS ✓ PUNTUACIÓN MÁXIMA: 100 PUNTOS ✓ CORTE DE PORCENTAXE MÁXIMA: 70 PUNTOS ✓ LÍMITE MÁXIMO PRIORIDADE ALTA: 90 % ✓ LÍMITE MÁXIMO PRIORIDADE MEDIA: 70 % ✓ LÍMITE MÁXIMO PRIORIDADE BAIXA: 50% ✓ CONTÍA MÁXIMA DE AXUDA: 35.000 €

BONO ACTIVA RURAL

Se un promotor se acolle ao BONO ACTIVA RURAL, o mesmo deberá superar coa súa puntuación global do BAREMO a concorrência competitiva, logo do cal acudirá á seguinte táboa de calculo das contías de subvención que lle corresponderían.

BONO ACTIVA RURAL	LÍMITE DE AXUDA PÚBLICA
PRODUTIVOS	✓ Os promotores que presenten a documentación mínima (inicio da actividade e plan de xestión) para o BONO ACTIVA RURAL poderán obter ata un máximo de 13.000 € de axuda. ✓ Os promotores que presenten a documentación mínima para o BONO ACTIVA RURAL e ademais realicen unha inversión mínima de 8.000 € para a posta en marcha do proxecto, poderán obter ata un máximo de 18.000 € de axuda.

NOTA PREVIA AO BAREMO DE CÁLCULO

O GDR Condado Paradanta tan so formula un único baremo tanto para os proxectos de índole produtiva como non produtiva, mantendo simplemente naquel de índole non produtiva a delimitación na tipoloxía de proxectos de ALTA, MEDIA e BAIXA.

LIMITACIÓNS SECTORIAIS

Atendendo a **RESOLUCIÓN** de 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa **Leader de Galicia** para o período **2023-2027**, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas no **DOG. Num.89, do 10/05/2023** por parte da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (Agader) establece as limitacións sectoriais concretas por razón de complementariedade e de coherencia con outros investimentos públicos que incidan sobre o territorio.

- ✓ A maiores tamén se dispón en ditas bases que será un Convenio coa Axencia de Turismo de Galicia a que igualmente dispoña as limitacións no tocante as actuacións en dito sector.
- ✓ Por parte do GDR, establécense unha serie de limitacións específicas territoriais que se delimitan no seguinte cadro.

LIMITACIÓNS NA TIPOLOXÍA DE INVESTIMENTOS

- ✓ Quedan excluídas aqueles investimentos promovidos polas entidades públicas locais relacionadas coa prestación dos servizos enumerados no artigo 26 da Lei 7/1985, do 2 de abril, reguladora das bases do réxime local, así como os servizos esenciais para os que o artigo 86 da citada lei declara a reserva a favor das entidades públicas locais e os de prestación mínima previstos no artigo 81 da Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración local de Galicia.
- ✓ Os proxectos de sinalización territorial quedan excluídos. Os proxectos de sinalización turística promovidos polos GDR limitaranse ás condicións e requisitos establecidos no artigo 44.f) desta resolución.
- ✓ Para os investimentos en establecementos turísticos e para os investimentos en actividades económicas do sector servizos no marco do sector da hostalería rexerá o convenio de colaboración que se asine entre a Axencia Galega de Desenvolvemento Rural e a Axencia de Turismo de Galicia.

- ✓ Para os investimentos no sector das enerxías renovables queda excluída de financiamento a través do programa Leader calquera tipo de investimento en enerxías renovables cuxo destino ou finalidade principal sexa a venda á rede.
- ✓ Os investimentos que consistan na adquisición de maquinaria para a realización de servizos agrarios e/ou forestais quedan excluídas de financiamento a través do programa Leader.
- ✓ Para a realización de investimentos en centros sociais ou culturais, así como o seu acondicionamento e equipamento, agás que supoñan a rehabilitación ou acondicionamento dunha edificación tradicional con valor patrimonial:

1.- Non se consideran elixibles os proxectos de creación de novos centros sociais ou culturais, excepto os proxectos de creación naquelas parroquias e/ou localidades nas cales NON existan na actualidade, e que se relacionan na seguinte listaxe.

1. Concello de Ponteareas:

- a. Paredes
- b. Pías
- c. Nogueira
- d. Padróns

2. Concello de Salceda de Caselas:

- a. San Xurxo de Salceda
- b. Santa María de Salceda
- c. Concello de Covelo:
- d. Fofe

3. Concello de Mondariz Balneario

- a. Mondariz Balneario

3.- Priorizar a rehabilitación de edificacións tradicionais fronte a outras que non se atopen incluídas no catálogo de patrimonio de Galicia.

- ✓ Os investimentos relacionados con instalacións ou centros que presten o servizo de calquera ensino que teña carácter regrado quedan excluídas de financiamento a través do programa Leader.

- ✓ No caso de **creación de novas prazas de aloxamentos**, os mesmos teñen que supoñer na totalidade da solicitude, a posta en marcha de como mínimo 30 prazas de aloxamento. Se atenderá ao establecido no Convenio de colaboración que se asine coa Axencia Turismo de Galicia.
- ✓ No caso de investimentos que incidan na **recuperación elementos do patrimonio** histórico e cultural de Galicia, os mesmos deben de estar identificados ben no Catalogo de Patrimonio da Xunta de Galicia ou ben como elemento protexido nun inventario público de carácter municipal PXOM, Plan Básico, etc..)
- ✓ No caso de investimentos que incidan na **mellora de espazos naturais**, os mesmos deben de contar con algunha figura de protección pública (Rede Natura, ENIL, LIC, etc...), ou o motivo da subvencionalidade será a creación dunha figura de protección para ese espazo.
- ✓ As inversións consistentes na elaboración de estudos, edición de libros ou guías e páxinas web, terán un límite máximo de axuda de 10.000 € por proxecto.

LIMITACIÓNS FINANCIEIRAS NA TIPOLOXÍA DE INVESTIMENTOS

PROXECTOS PRODUTIVOS

1.- **A limitación das axudas dos proxectos produtivos por regra xeral** e máis aló do disposto na RESOLUCIÓN de 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas no DOG. Num.89, do 10/05/2023 como limitacións específicos **será por carácter xeral de 75.000 €, agás no caso de creación de aloxamento turístico obtendo a máxima puntuación, ata 100.000 €.**

2.- As inversións, de natureza produtiva, no sector da produción agraria primaria:

- Serán subvencionables os investimentos en explotacións agrarias que se refiran á mellora da eficiencia enerxética das mesmas e/o ao emprego de fontes de enerxía renovables. A explotación agraria deberá estar en funcionamento, declarando facturación real pola venda dos seus produtos, e deberá posuír un CEA (código de explotación agraria) ou rexistro oficial que corresponda á explotación agraria dunha antigüidade de, polo menos, un ano anterior á data da solicitude de axuda. A mellora da eficiencia enerxética da explotación agraria deberá quedar acreditada mediante a presentación dun plan empresarial, acompañado dun informe emitido por técnico competente ou dunha auditoría enerxética. A redución dos custos enerxéticos derivados da mellora da eficiencia enerxética da explotación deberá alcanzar unha porcentaxe mínima do 40 %. Os gastos subvencionables no ámbito deste punto son establecidos no anexo I desta resolución.

As actuacións de mellora da biodiversidade e a conectividade ecolóxica en explotacións agrarias ata un máximo de 10.000 € de axuda (restauración de sebes, bosquetes, humidais etc.) tamén serán subvencionables en liña co obxectivo xeral de mellora da sustentabilidade ambiental da produción agraria establecido neste apartado.

- Tamén serán subvencionables pequenos proxectos, ata un máximo de 30.000 € de inversión total elixible, que supoñan o inicio ou implantación dunha actividade agrícola, gandeira ou agroforestal, sempre que estea constitúa unha activade complementaria a actividade principal non agraria do promotor do proxecto.
- Serán tamén subvencionables, os pequenos proxectos, ata un máximo de 40.000 € de inversión total elixible, sempre que non secan susceptibles de ser subvencionados pola Consellería de Medio Rural a través de outras intervencións de desenvolvemento rural incluída no Plan estratéxico nacional.

3.- As inversións, de natureza produtiva, elixibles en transformación e comercialización de produtos agrarios:

- Considéranse como produtos agrarios os produtos enumerados no anexo I do Tratado constitutivo da Comunidade Europea excepto os produtos da pesca. Considerarase transformación e comercialización de produtos agrarios cando polo menos o 85 % de materias primas utilizadas para a transformación estean incluídas no citado anexo I do Tratado. O resultado do proceso de produción poderá ser un produto non contemplado en devandito anexo. Unicamente apoiaranse a través do Leader pequenos investimentos, tendentes á creación e/o modernización de empresas de transformación e comercialización de produtos agrarios consistentes en investimentos tanxibles e intanxibles de pequena dimensión (ata o máximo do orzamento total subvencionable de 60.000,00 euros), destinados a mellorar a competitividade e /o a sustentabilidade ambiental das pequenas agroindustrias do rural galego.

No caso de que o departamento da Xunta de Galicia que teña a competencia específica na intervención referida á xestión das axudas correspondentes a investimentos en transformación e comercialización de produtos agrarios estableza nas súas liñas de axuda un importe mínimo elixible para os proxectos obxecto das súas axudas superior aos citados 60.000 euros, os GDR poderán seleccionar proxectos cuxa investimento elixible non supere ese novo importe.

PROXECTOS NON PRODUTIVOS

1.- **A limitación das axudas dos proxectos produtivos por regra xeral** e máis aló do disposto na RESOLUCIÓN de 27 de abril de 2023 pola que se establecen as condicións e os obxectivos para garantir a idónea execución do programa Leader de Galicia para o período 2023-2027, así como as regras para a elaboración das estratexias e os criterios de puntuación referidos aos territorios que se correspondan coas estratexias de desenvolvemento local que sexan seleccionadas no DOG. Num.89, do 10/05/2023 como limitacións específicos **será de 35.000 €.**

CRITERIOS DE LOCALIZACIÓN XEOGRÁFICA: (Acumulables)					15
Criterios relativos á localización xeográfica (Max. 15 puntos)	Renda municipal dos fogares (% sobre media Galega) (Ano 2021)	TRAMOS DE VALORACIÓN	CONCELLOS	PUNT.	
		≤65%	A Cañiza, Covelo, Crecente	3	
		>65% ≤75	Arbo	2	
		>75% ≤85%	Mondariz, Mondariz Balneario, As Neves, Ponteareas, Salvaterra de Miño	1	
		>85%	Salceda de Caselas	0	
	Densidade de poboación (hab./Km2) (Ano 2022)	TRAMOS DE VALORACIÓN	CONCELLOS	PUNT.	
		≤50 hab./Km2	A Cañiza, Covelo, Crecente	3	
		>50 ≤100 hab./Km2	Arbo, Mondariz, As Neves	2	
		>100 ≤180 hab./Km2	Salvaterra de Miño	1	
		>180 hab./Km2	Ponteareas, Mondariz Balneario, Salceda de Caselas	0	
	Variación da Poboación (Anos 2012-2022)	TRAMOS DE VALORACIÓN	CONCELLOS	PUNT.	
		Caída da poboación < -10%	Arbo, Covelo, Crecente, As Neves	3	
		Caída da poboación < -5% >= -10%	A Cañiza, Mondariz	2	
		Caída da poboación <0% >= -5%	Mondariz Balneario, Ponteareas	1	
		Aumento da poboación	Salceda de Caselas, Salvaterra de Miño	0	

Índice de envejecimiento (Año 2022)	TRAMOS DE VALORACIÓN	CONCELLOS	PUNT.
	>300	Arbo, Covelo, Crecente	3
	>200 ≤300	A Cañiza, As Neves, Mondariz	2
	>100 ≤200	Mondariz Balneario, Salvaterra de Miño	1
	≤100	Ponteareas, Salceda de Caselas	0
Porcentaxes de mulleres residentes sobre poboación total (Año 2022)	TRAMOS DE VALORACIÓN	CONCELLOS	PUNT.
	>51%	Crecente, Ponteareas	3
	≤51% >50%	A Cañiza, As Neves, Mondariz, Salceda de Caselas, Salvaterra de Miño	2
	≤50% >49%	Mondariz Balneario	1
	≤49%	Arbo, Covelo	0

CREACIÓN DE EMPREGO: (Acumulables)			15
Ratio investimento elixible/nº de empregos creados. A partir de 0,25 UTAS.			
Incidencias no emprego (Max. 15 puntos) (entenderase por posto de traballo creado un posto a xornada completa durante todo o ano, os contratos de duración inferior computaranse proporcionalmente)	Creación de emprego		5
	<30.000 € investimento elixible/ nº emprego	5	
	≥30.000 € <60.000 € investimento elixible/nº emprego	3	
	≥60.000 € <90.000 investimento elixible/nº emprego	2	
	≥90.000 € investimento elixible/nº emprego	1	
	Consolidación de emprego anterior a solicitude de axuda		5
	Estabilidade da plantilla da empresa ou incremento da mesma nos últimos 5 anos	5	
	Estabilidade da plantilla da empresa ou incremento da mesma nos últimos 3 anos	3	
	Estabilidade da plantilla da empresa ou incremento da mesma no último ano	1	
	Creación de emprego dirixido a mulleres, mozos e colectivos desfavorecidos		5
	≥50%	5	
	<50% ≥25%	3	
	<25%	1	
	Creación de autoemprego (*Se o autoemprego é de una muller, unha persoa moza ou un colectivo desfavorecido, sumará 5 puntos máis atendendo ao criterio anterior)		5

RESOLUCIÓN DAS NECESIDADES DETECTADAS NA EDLP:			14
Resolución de necesidades (Máx. 14 puntos) (segundo orde identificada na estratexia)	Necesidades da 1-10 (que interveña polo menos na resolución de 2 necesidades deste tramo)	14	
	Necesidades da 11-20 (que interveña na resolución de 1 necesidades deste tramo ou en, a lo menos, dúas no tramo de 1-20)	10	
	Necesidades da 21-30 (que interveña na resolución de 1 necesidades deste tramo ou en, a lo menos, dúas do tramo do 1-30)	8	
	Necesidades da 31-40 (que interveña na resolución de 1 necesidades deste tramo ou en dúas do tramo do 1-40)	6	
	Necesidades >41 (que interveña na resolución de 1 necesidades deste tramo ou en dúas da táboa completa)	4	

ADECUACIÓN DO PROXECTO AOS OBXECTIVOS DA EDLP:			14
Adecuación do proxecto aos obxectivos da EDLP (Máx. 14 puntos) (segundo prioridade identificada na estratexia)	O proxecto emprega medidas para mellorar a estrutura agraria (agrícola, gandeiro e/ou forestal) do territorio e, en consecuencia, contribuír ao desenvolvemento sostible do sector. O proxecto emprega as artes plásticas o escénicas no seu desenvolvemento (industrias creativas).	14	
	O proxecto emprega no seu desenvolvemento medidas que vaian directa e inequivocamente na liña da mitigación do cambio climático, ou na da conservación do medio ambiente. O proxecto está directamente vinculado co turismo. O proxecto está vinculado directamente coa conservación e posta en valor do patrimonio rural.	8	
	Outros proxectos que non teñan encaixe nos anteriores apartados	4	

ALINEACIÓN DO PROMOTOR COA ESTRATEXIA DO TERRITORIO			21
(Acumulables)			
Impacto sobre o Territorio (Máx. 21 puntos)	Non existe a actividade no territorio localización (Xustificar con Informe do GDR)		7
	Non existe a actividade no Concello de localización (Xustificar con Informe Municipal)	4	
	Non existe a actividade na parroquia de localización (Xustificar con Informe Municipais)	3	
	O promotor e o proxecto está aliñado coa identidade territorial do Condado Paradanta e con marcas, selos ou iniciativas que se promovan dende o GDR. No caso de ser un proxecto de nova creación para ser baremado con este subcriterio deberá presentar un documento onde manifeste dita intención. Deberase xustificar xunto coa primeira solicitude de pagamento e, de non cumprirse, rebaremarase este subcriterio.		7
	Impacto na fixación de poboación do proxecto		7
	O promotor é residente nun dos concellos do territorio	1	
	Proxectos que impliquen para a realización das obras e/ou da posta en marcha da actividade a utilización de medios e/ou produtos (inputs) do territorio. <= do 50% do orzamento aceptado e comprobación mediante facturación.	3	
	O promotor xustifica o emprego con contratos de residentes no territorio (Máis do 50% dos contratos)	3	

Tipoloxía do promotor (Max. 14 puntos)	BONO ACTIVA RURAL (Se o promotor se acolle o Bono, será puntuado neste Item coa puntuación máxima) (Acumulables)		14
	O promotor é mozo/a (<i>menor de 41 anos</i>) ou maior de 55 anos, ou no caso de entidades polo menos o 50% dos seus socios cumpran ese criterio	7	
	O promotor é unha muller ou no caso de entidades polo menos o 50% dos seus socios son mulleres	7	
	O promotor é discapacitado cun porcentaxe do 33% como mínimo	7	
	A promotora é vítima de violencia de xénero	7	
	A actividade na que se da de alta a persoa promotora está directamente relacionada coa valorización, conservación e protección do medio ambiente, coa transición enerxética e/ou coa industria creativa.	7	
	PROXECTOS QUE NON CONCORREN AO BONO ACTIVA RURAL (Acumulables)		14
	O promotor é mozo/a (<i>menor de 41 anos</i>) ou maior de 55 anos, ou no caso de entidades polo menos o 50% dos seus socios cumpran ese criterio	7	
	O promotor é unha muller ou no caso de entidades polo menos o 50% dos seus socios son mulleres	7	
	O promotor é discapacitado cun porcentaxe do 33% como mínimo	7	
	A promotora é vítima de violencia de xénero	7	

ALINEACIÓN DO PROXECTO CO DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE E A MITIGACIÓN DO CAMBIO CLIMÁTICO (Acumulables)			7
Alíñación do proxecto co desenvolvemento sostible e a mitigación do cambio climático (Máx. 7 puntos)	O proxecto enmarcase dentro dos criterios de economía verde	4	
	O proxecto constitúe unha iniciativa relacionada coa reciclaxe, coas enerxías renovables...	3	
	O proxecto contén actuacións de eficiencia enerxéticas ou emprego de renovables, supondo estas o 30% ou máis do total do orzamento aceptado	3	
	O proxecto incide na recuperación da terra agraria en abandono	4	
	O proxecto incide na resiliencia do territorio cara as catástrofes ambientais (incendios forestais, inundacións, etc..)	3	

REGLA XERAL PROXECTOS PRODUCTIVOS
a) Puntuación mínima (nota de corte): 20 puntos. Porcentaxe de axuda mínima: 15% b) Puntuación máxima: 100 puntos. Para recibir a porcentaxe de axuda máxima (50%) será preciso obter 70 puntos c) Por cada punto a partires dos 20 puntos mínimos, a axuda incrementarase nun 0,70%

Táboa 11: Criterios de baremación

Fonte: Elaboración propia

REGLA XERAL PROXECTOS NON PRODUCTIVOS

PROXECTOS NON PRODUTIVOS DE PRIORIDADE ALTA

Puntuación mínima (nota de corte): 20 puntos

Porcentaxe de axuda mínimo: 30%

Puntuación máxima: 70 puntos. Porcentaxe de axuda máxima: 90%

- Servizos á poboación dependente, tales como centros de inclusión e emerxencia social, centros de integración, inserción ou inclusión sociolaboral para discapacitados, centro de maiores non dependentes (pisos tutelados, vivendas comunitarias, centros de día). E en xeral, todos aqueles proxectos que fomenten a inclusión social mediante servizos de igualdade e benestar á poboación, a integración de comunidades marxinais e de inmigrantes, o coidado das persoas maiores e a promoción dun envellecemento activo e saudable. b) Puntuación máxima: 100 puntos. Para recibir a porcentaxe de axuda máxima (50%) será preciso obter 70 puntos
- Investimentos ligados a aldeas intelixentes (smart villages).
- Proxectos que se executen en aldeas modelo ou en desenvolvemento dos instrumentos contidos na Lei de recuperación da terra agraria de Galicia.
- A mellora da accesibilidade ás tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), así como o seu uso no medio rural (por exemplo telecentros, aulas de informática, plataformas dixitais de servizos á poboación xeral, uso da «internet das cousas» dixitalización de servizos ou infraestruturas públicas).
- Proxectos de creación de espazos e/ou infraestruturas que estean relacionados e/ou orientados ao fomento das industrias creativas e escénicas, sempre e cando estean ligados á una actividade e/ou supoñan un novo recurso turístico.
- Proxectos relacionados coa conservación, recuperación e rehabilitación do patrimonio material e inmaterial endóxeos. Estes proxectos terán que estar ligados á creación dunha actividade ou servizo innovador na parroquia onde se localice ou ben contar cun informe técnico da Consellería pertinente que acredite a singularidade do elemento patrimonial canto menos a nivel provincial. Para a elixibilidade deste tipo de proxectos os elementos patrimoniais deberán estar identificados no Catálogo de Patrimonio da Xunta de Galicia e/ou no inventario público municipal; no caso de actuacións sobre o patrimonio natural, este debe contar con algunha figura de protección pública (Rede Natura, ENIL, LIC...) ou que o motivo da subvencionalidade sexa a creación dunha figura de protección para dito patrimonio.

- Proxectos que contribúan á transición enerxética no territorio de actuación do GDR e que supoñan un beneficio social para a poboación xeral.
- Proxectos que contribúan a recuperación e conservación da biodiversidade do territorio de actuación do GDR e que contén con informe técnico favorable da Consellería de Medioambiente ou órgano competente.

PROXECTOS NON PRODUTIVOS DE PRIORIDADE MEDIA

Puntuación mínima (nota de corte): 20 puntos

Porcentaxe de axuda mínimo: 30%

Puntuación máxima: 70 puntos. Porcentaxe de axuda máxima: 70%

- Actuacións orientadas ao fomento e promoción do turismo na área. Desenvolvemento de sendas, itinerarios, rutas e outras infraestruturas turísticas.
- Accións de valorización da paisaxe tradicional
- Protección e mellora do medio ambiente e dos recursos naturais (inversións en melloras vinculadas á xestión de áreas naturais; mellora da articulación, mantemento, difusión, etc dos espazos libres públicos, accións de sensibilización e divulgación medioambiental, mellora da eficiencia enerxética e utilización das enerxías renovables, protección contra os incendios e recuperación de espazos degradados polos incendios ou actividades produtivas). En xeral, proxectos que contribúan á transición ecolóxica no territorio, mitigando a pegada do cambio climático.
- Outros proxectos relacionados coa conservación, recuperación, rehabilitación e posta en valor do patrimonio material e inmaterial endóxeos sen a necesidade de estar ligados á posta en marcha dunha actividade. Para a elixibilidade deste tipo de proxectos os elementos patrimoniais deberán estar identificados no Catálogo de Patrimonio da Xunta de Galicia e/ou no inventario público municipal; no caso de actuacións sobre o patrimonio natural, este debe contar con algunha figura de protección pública (Rede Natura, ENIL, LIC...).
- Prestación de servizos en xeral á poboación (educativos, culturais, recreativos, deportivos, ambientais...).
- Proxectos que impliquen a mellora da oferta de lugares de encontro interxeracional e centros de innovación para a mocidade.

PROXECTOS NON PRODUTIVOS DE PRIORIDADE BAIXA

Puntuación mínima (nota de corte): 20 puntos

Porcentaxe de axuda mínimo: 30%

Puntuación máxima: 70 puntos. Porcentaxe de axuda máxima: 50%

- Cursos de formación.
- Estudos, edicións de libros ou guías e páxinas web.
- Mapas, guías, edición de material de promoción, valorización e difusión do territorio, portais e páxinas web
- Certames ou feiras.
- Edición de libros ou material audiovisual.

CRITERIO DE DESEMPATE.

Os criterios de desempate para as solicitudes presentada que, na mesma convocatoria, que, segundo os criterios de baremación, obteñan a igual puntuación son os seguintes:

- 1.- Proxecto que obteña maior puntuación no criterio de "Adecuación do proxecto aos obxectivos da EDL"
- 2.- Proxecto que obteña maior puntuación no criterio "Resolución das necesidades detectadas na EDLP"
- 3.- Proxecto que obteña maior puntuación no criterio "Creación de emprego"
- 4.- Proxecto que fose presentado anteriormente, segundo á data e hora.

GLOSARIO DE INTERPRETACIÓN DE CRITERIOS.

Explícanse aqueles criterios que poden levar a causar problemas de interpretación a hora de valorar determinados criterios:

A) Creación de emprego dirixido a mulleres, mozos e colectivos desfavorecidos: No caso dos mozos, estarán considerados como tales as persoas menores de 41 anos. No caso dos colectivos desfavorecidos conclúese que os seguintes deben de ter encaixe na seguinte listaxe:

- a. Discapacitados (con minusvalía superior ao 33%)
- b. Etnias minoritarias
- c. Parados de longa duración
- d. Emigrantes retornados

B) O proxecto enmarcase dentro dos criterios de economía verde: Para puntuar este criterio, o promotor deberá demostrar que emprega dentro do seu sistema produtivo, ou que inclúe nas inversións correspondentes aos proxectos presentados, polo menos 2 dos seguintes condicionantes:

- a. Sistema de aforro de auga (sistema de rego, depósitos de almacenaxe de pluviais, etc..)
- b. Sistema de xestión de residuos (ben sexan orgánicos ou inertes)
- c. Software de xestión documental para xerar aforro de papel
- d. Instalacións eléctricas con luminarias de baixo consumo
- e. Emprego da biomasa como xerador de enerxía e/ou calor

CADROS DE VALORACIÓN LOCALIZACIÓN

RENDA NOS FOGARES

Concello	2021	% sobre media Galega
Arbo	11.290	69,57
Cañiza, A	9.092	56,02
Covelo	9.916	61,10
Crecente	10.231	63,04
Mondariz	12.314	75,88
Mondariz-Balneario	13.551	83,50
Neves, As	13.059	80,47
Ponteareas	13.643	84,06
Salceda de Caselas	14.155	87,22
Salvaterra de Miño	13.160	81,09

Táboa 115: Renda municipal dos fogares. Ano 2021.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos do IGE

VARIACIÓN DA POBOACIÓN

Concello	2012	2022	DIF	%
Arbo	3.191	2.622	-569	-17,83
Cañiza, A	5.511	5.115	-396	-7,19
Covelo	2.931	2.480	-451	-15,39
Crecente	2.367	1.937	-430	-18,17
Mondariz	4.841	4.448	-393	-8,12
Mondariz-Balneario	690	680	-10	-1,45
Neves, As	4.300	3.746	-554	-12,88
Ponteareas	23.409	23.049	-360	-1,54
Salceda de Caselas	8.835	9.380	545	6,17
Salvaterra de Miño	9.677	10.079	402	4,15

Táboa 116: Poboación por Concello. Anos 2012 - 2022

Fonte: Elaboración propia a partir de datos do IGE

ÍNDICE DE ENVELLECIMENTO

Concello	2022
Arbo	305,39
Cañiza, A	218,90
Covelo	376,06
Crecente	547,59
Mondariz	244,09
Mondariz-Balneario	170,53
Neves, As	228,51
Ponteareas	96,49
Salceda de Caselas	70,90
Salvaterra de Miño	135,84

Táboa 117: Índice de envelhecimento. Ano 2022.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos do IGE

DENSIDADE DE POBOACIÓN

Concello	Densidade de poboación (hab/Km2)
Arbo	61,70
Cañiza, A	48,70
Covelo	20,50
Crecente	34,30
Mondariz	52,40
Mondariz-Balneario	297,40
Neves, As	57,10
Ponteareas	183,50
Salceda de Caselas	260,90
Salvaterra de Miño	161,70

Táboa 118: Densidade de poboación. Ano 2022.

O IGE calcula a densidade de poboación, en base as cifras poboacionais de referencia.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos do IGE

PORCENTAXES DE MULLERES RESIDENTES SOBRE POBOACIÓN TOTAL

Concello	Total 2022	Mulleres	% poboación muller residente
Arbo	2.622	1.260	48,05
Cañiza, A	5.115	2.603	50,89
Covelo	2.480	1.197	48,27
Crecente	1.937	995	51,37
Mondariz	4.448	2.238	50,31
Mondariz-Balneario	680	334	49,12
Neves, As	3.746	1.902	50,77
Ponteareas	23.049	11.897	51,62
Salceda de Caselas	9.380	4.700	50,11
Salvaterra de Miño	10.079	5.062	50,22

Táboa 119: Indicadores de poboación. Ano 2022.

Fonte: Elaboración propia a partir de datos do IGE

EQUIVALENCIAS DAS AXUDAS

PROXECTOS PRODUTIVOS		PROXECTOS PRODUTIVOS TRANSFORMACIÓN E COMERCIALIZACIÓN DE PRODUTOS FORESTAIS		PROXECTOS NON PRODUTIVOS (PRIORIDADE ALTA)		PROXECTOS NON PRODUTIVOS (PRIORIDADE MEDIA)		PROXECTOS NON PRODUTIVOS (PRIORIDADE BAIXA)	
PUNTOS	% DE AXUDA	PUNTOS	% DE AXUDA	PUNTOS	% DE AXUDA	PUNTOS	% DE AXUDA	PUNTOS	% DE AXUDA
20	15,00%	20	15,00%	20	30,00%	20	30,00%	20	30,00%
21	15,70%	21	15,50%	21	31,20%	21	30,80%	21	30,40%
22	16,40%	22	16,00%	22	32,40%	22	31,60%	22	30,80%
23	17,10%	23	16,50%	23	33,60%	23	32,40%	23	31,20%
24	17,80%	24	17,00%	24	34,80%	24	33,20%	24	31,60%
25	18,50%	25	17,50%	25	36,00%	25	34,00%	25	32,00%
26	19,20%	26	18,00%	26	37,20%	26	34,80%	26	32,40%
27	19,90%	27	18,50%	27	38,40%	27	35,60%	27	32,80%
28	20,60%	28	19,00%	28	39,60%	28	36,40%	28	33,20%
29	21,30%	29	19,50%	29	40,80%	29	37,20%	29	33,60%
30	22,00%	30	20,00%	30	42,00%	30	38,00%	30	34,00%
31	22,70%	31	20,50%	31	43,20%	31	38,80%	31	34,40%
32	23,40%	32	21,00%	32	44,40%	32	39,60%	32	34,80%
33	24,10%	33	21,50%	33	45,60%	33	40,40%	33	35,20%
34	24,80%	34	22,00%	34	46,80%	34	41,20%	34	35,60%
35	25,50%	35	22,50%	35	48,00%	35	42,00%	35	36,00%
36	26,20%	36	23,00%	36	49,20%	36	42,80%	36	36,40%
37	26,90%	37	23,50%	37	50,40%	37	43,60%	37	36,80%
38	27,60%	38	24,00%	38	51,60%	38	44,40%	38	37,20%
39	28,30%	39	24,50%	39	52,80%	39	45,20%	39	37,60%
40	29,00%	40	25,00%	40	54,00%	40	46,00%	40	38,00%
41	29,70%	41	25,50%	41	55,20%	41	46,80%	41	38,40%
42	30,40%	42	26,00%	42	56,40%	42	47,60%	42	38,80%
43	31,10%	43	26,50%	43	57,60%	43	48,40%	43	39,20%
44	31,80%	44	27,00%	44	58,80%	44	49,20%	44	39,60%
45	32,50%	45	27,50%	45	60,00%	45	50,00%	45	40,00%
46	33,20%	46	28,00%	46	61,20%	46	50,80%	46	40,40%
47	33,90%	47	28,50%	47	62,40%	47	51,60%	47	40,80%
48	34,60%	48	29,00%	48	63,60%	48	52,40%	48	41,20%
49	35,30%	49	29,50%	49	64,80%	49	53,20%	49	41,60%
50	36,00%	50	30,00%	50	66,00%	50	54,00%	50	42,00%
51	36,70%	51	30,50%	51	67,20%	51	54,80%	51	42,40%
52	37,40%	52	31,00%	52	68,40%	52	55,60%	52	42,80%
53	38,10%	53	31,50%	53	69,60%	53	56,40%	53	43,20%
54	38,80%	54	32,00%	54	70,80%	54	57,20%	54	43,60%
55	39,50%	55	32,50%	55	72,00%	55	58,00%	55	44,00%
56	40,20%	56	33,00%	56	73,20%	56	58,80%	56	44,40%
57	40,90%	57	33,50%	57	74,40%	57	59,60%	57	44,80%
58	41,60%	58	34,00%	58	75,60%	58	60,40%	58	45,20%
59	42,30%	59	34,50%	59	76,80%	59	61,20%	59	45,60%
60	43,00%	60	35,00%	60	78,00%	60	62,00%	60	46,00%
61	43,70%	61	35,50%	61	79,20%	61	62,80%	61	46,40%
62	44,40%	62	36,00%	62	80,40%	62	63,60%	62	46,80%
63	45,10%	63	36,50%	63	81,60%	63	64,40%	63	47,20%
64	45,80%	64	37,00%	64	82,80%	64	65,20%	64	47,60%
65	46,50%	65	37,50%	65	84,00%	65	66,00%	65	48,00%
66	47,20%	66	38,00%	66	85,20%	66	66,80%	66	48,40%
67	47,90%	67	38,50%	67	86,40%	67	67,60%	67	48,80%
68	48,60%	68	39,00%	68	87,60%	68	68,40%	68	49,20%
69	49,30%	69	39,50%	69	88,80%	69	69,20%	69	49,60%
Igual ou >70	50,00%	Igual ou >70	40,00%	Igual ou >70	90,00%	Igual ou >70	70,00%	Igual ou >70	50,00%

Táboa 120: Equivalencias

II 9. PLAN FINANCEIRO

SUBMEDIDA	TIPO DE PROXECTO	GASTO PÚBLICO DO PROGRAMA
Apoio para a realización de operacións conforme á estratexia de desenvolvemento local participativo	Produtivos	1.428.000 €
	Non produtivos	612.000 €
	(entidades públicas locais)	306.000 €
	Non produtivos	306.000 €
	(institucións de carácter privado)	2.100.000 €
Cooperación Leader	Cooperación	150.000€
	TOTAL	150.000€
Axuda para custes correntes da estratexia de desenvolvemento local e para a animación	Custes Correntes	562.500,00 €
	Animación	187.500,00 €
	TOTAL	750.000,00 €
TOTAL PROGRAMA		3.000.000 €

TIPO DE PROXECTO	GASTO PÚBLICO DO PROGRAMA					TOTAL
	2023	2024	2025	2026	2027	
Produtivos		285.600 €	428.400 €	428.400 €	285.600 €	1.428.000 €
Non produtivos (entidades públicas locais)	0	61.200 €	91.800 €	91.800 €	61.200 €	306.000 €
Non produtivos (institucións de carácter privado)	0	61.200 €	91.800 €	91.800 €	61.200 €	306.000 €
Formación promovida polo GDR	0	12.000 €	18.000 €	18.000 €	12.000 €	60.000 €
TOTAL	0	420.000 €	630.000 €	630.000 €	420.000 €	2.100.000 €
Cooperación	0	37.500 €	37.500 €	37.500 €	37.500 €	150.000 €
TOTAL	0	37.500 €	37.500 €	37.500 €	37.500 €	150.000 €
Custes Correntes	0	112.500 €	168.750 €	168.750 €	112.500 €	562.500 €
Animación	6.000 €	36.300 €	54.450 €	54.450 €	36.300 €	187.500 €
TOTAL	6.000 €	148.800 €	223.200 €	223.200 €	148.800 €	750.000 €
TOTAL PROGRAMA	6.000 €	568.800 €	853.200 €	853.200 €	568.800 €	3.000.000 €

OBSERVACIÓNS AO CADRO FINANCEIRO
1.- % Proxectos produtivos 65% // % Proxectos Non Produtivos: 35,00 %
2.- % Proxectos non produtivos entidades públicas: 25,00 % - % Proxectos non produtivos entidades privadas: 10,00 %
3. - % Proxectos non produtivos formación: 1,00 %
4.- % Proxectos de cooperación: 5,00 %
5.- Na última columna determínanse o total dos fondos da estratexia que se destinan a cada submedida.

Táboa 121: Plan financeiro

Fonte: Elaboración propia

II 10. PLAN DE SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

Os mecanismos de Seguimento e avaliación deseñados representan un papel vital para a EDLP 23-27, xa que van permitir que se poda verificar que as accións executadas fóronse desenvolvendo segundo o programado e que se van xerando os resultados previstos.

Tamén é esencial sinalar que estes mecanismos garantiran a transparencia do proceso de execución da EDLP e asegurarán a continuidade do proceso de participación da cidadanía durante esta fase.

Resulta necesario diferenciar claramente o que é o seguimento da avaliación. O principal propósito do seguimento é verificar que os proxectos que conforman a EDLP se van executando conforme o planificado, que os fondos estanse a utilizar correctamente e que os indicadores de execución e resultado seleccionados evolucionan na dirección desexada. No caso da avaliación o propósito céntrase en identificar os efectos xerados polos proxectos desenvolvidos e coñece como e por que obtivéronse ditos efectos.

Na nosa EDLP o seguimento e a avaliación constitúen dous procesos complementarios no que o primeiro aporta información básica para a avaliación, mentres que a segunda pode identificar a necesidade de mellorar a selección de indicadores e/ou outras ferramentas utilizadas no proceso de seguimento.

As labores de seguimento, control e avaliación da estratexia serán coordinadas polo equipo técnico do GDR, responsable de identificar de forma periódica e ordenada o cumprimento dos obxectivos en relación co panel de indicadores definido para analizar a execución da estratexia.

O seguimento abarcará os seguintes aspectos clave:

- Posta en marcha da estratexia e das operacións subvencionadas.
- Plan Anual de Actuacións e do cumprimento de fitos (dacordo co panel de indicadores).
- Calidade da implementación da estratexia.
- Orzamento (correspondencia entre a execución financeira e técnica dacordo co calendario establecido).
- Relación directa coa entidade financiadora, e tamén cos organismos executores e beneficiarios.

10.1. RECURSOS PARA O SEGUIMENTO DA ESTRATEXIA

Coa finalidade de establecer un proceso ordenado que permita facer un seguimento de todas as actuacións, farase uso das seguintes ferramentas e recursos onde a cidadanía tamén terá a oportunidade de participar.

Elaboración de obradoiros de participación cidadán._ Como resultado final do procesos participativo realizado considerouse que unha medida que pode aportar moito ao seguimento da EDLP é a constitución dun grupo de expertos, cuxa base será o grupo motor definido na segunda etapa do proceso participativo. Celebrarase, cando menos, un obradoiro por ano de maneira que os axentes chave poidan identificar problemas durante a execución e propor suxestións de mellorar

Redes sociais e mail. A recepción de propostas de mellora a través das redes sociais será continua durante todo o proceso. As redes sociais permiten unha participación directa e continuada da cidadanía para interactuar.

Informe anual de Seguimento: Este informe reportará sobre os éxitos conseguidos, pero tamén sobre os problemas identificados e as medidas previstas para a súa resolución.

Cuestionario anual de Seguimento: Desde a oficina técnica deseñarase un cuestionario ao obxecto de facer un seguimento global do proxecto baseado nas respostas achegadas polos executores/ beneficiarios e reportar sobre a evolución da estratexia. Estes cuestionarios servirán de base para a elaboración do Informe Anual que se presentará perante a Agader.

Reunións de Seguimento: Organizaranse reunións de seguimento ás que asistirán os beneficiarios e executores principais da estratexia (convocatorias de mesas sectoriais) nas que se revisará a evolución da mesma de acordo con os obxectivos e resultados marcados.

Reunións extraordinarias: Que permitan solucionar posibles desvíos no calendario e cumprimento de fitos e aplicar as medidas correctivas apropiadas.

Comité de seguimento: A Asemblea collera esta representación de Comité de seguimento e será a encargada de avaliar de xeito definitivo a consecución ou non do obxectivos previstos.

10.2.PANEL DE INDICADORES DE SEGUIMIENTO

Para realizar o seguimento e avaliación da Estratexia de Desenvolvemento Local Participativo establecéronse un Panel de indicadores co que se poderá medir a evolución da estratexia no tempo a través do cumprimento de fitos.

Este panel reflectirá o cumprimento dos indicadores da EDLP e actualizarase cada anualidade a través dos cuestionarios de seguimento realizados por cada beneficiario/executor coincidindo coa entrega do Informe Anual de Seguimento. O panel reflectirá os indicadores de relevancia que, suxeitos a cada un dos obxectivos temáticas/ áreas de intervención/ obxectivos estratéxicos/ obxectivos específicos/ medidas/ programas/proxectos permitirán a posta en marcha de todo o proceso de seguimento e avaliación.

INDICADOR	DEFINICIÓN	VALORES ESTIMADOS PARA O PERÍODO 2023-2027
Gasto público total	Gasto público	3.000.000 €
Investimento público total en proxectos Non produtivos	Investimento total, en euros, correspondente a proxectos Non produtivos financiados dende o GDR	517.000 €
Investimento público total en proxectos produtivos	Investimento total, en euros, correspondente a proxectos produtivos financiados dende o GDR	1.345.000 €
INDICADOR	DEFINICIÓN	VALORES ESTIMADOS PARA O PERÍODO 2023-2027
Número de actividades/operacións	Número de actividades/operacións subvencionadas	26
Número de explotacións/beneficiarios subvencionados	Número de explotacións/beneficiarios subvencionados	19
Superficie agraria total recuperada subvencionada (ha)	Superficie agraria total recuperada subvencionada (en hectáreas)	115 ha

Número de contratos	Número total de contratos vinculados á concesión de subvencións dende o GDR creados/consolidados	95
Número de promotores beneficiarios	Número de promotores beneficiarios da axuda	18
Número de potenciais beneficiarios asesorados	Número de beneficiarios asesorados directamente dende o GDR	68
Poboación beneficiaria de servizos/infraestruturas mellorados	Poboación (número de habitantes) beneficiaria de servizos/infraestruturas mellorados (vinculados ás TICs ou outros)	35.000 €
Número de proxectos de cooperación	Número de proxectos de cooperación subvencionados	2
Número de promotores de proxectos	Número de promotores de proxectos presentados ao GDR para a súa avaliación	56
Tipo de promotores de proxectos	Tipoloxía de promotores de proxectos presentados ao GDR para a súa avaliación, en base a dúas variables: Sexo: home ou muller. Idade: Menos de 35 anos, entre 36 e 50, 51 a 64 anos ou máis de 64 anos	Non é posible facer estimacións previas unha vez se modifican as normas para favorecer un perfil diferente o de períodos anteriores
Número de ferramentas de comunicación utilizadas	Número de ferramentas de comunicación utilizadas polo GDR	8
Número de actividades nas que participase o GDR	Número de actividades nas que participase o GDR	40

Táboa 122: Indicadores e valores estimados para o período 2023 – 2027

Fonte: Elaboración propia

En base aos indicadores indicados anteriormente, e as variables concretas asociadas, o equipo técnico establecerá as pautas concretas para a súa extracción e tratamento. A partir deste traballo definirase con precisión que tipo de información en concreto é

preciso extraer e cales serán as fontes para a súa obtención (solicitudes de axuda, solicitudes de pago etc...).

Establecerase un sistema de recollida de información, co fin de que as variables poidan ser recollidas adecuadamente desde o inicio de execución da estratexia Para a análise doutra información requirida para o adecuado cálculo de indicadores (poboación, actividade económica no territorio etc.)/ etc.) utilizaranse fontes estatísticas oficiais, establecendo, se é necesario acordos con organismos pertinentes para a obtención doutras informacións específicas.

Recompilación

Na medida do posible solicitarase a definición de variables nas solicitudes de axudas e convocatorias co fin de que os beneficiarios fornezan esta información nas súas solicitudes. Nos casos necesarios poñeranse en marcha outras técnicas de investigación co fin de obter información adicional: enquisas, entrevistas, controis “insitu” etc.

Extracción, agregación e tratamento:

Unha vez recompilados os datos, manterase un seguimento continuo dos indicadores de execución e anualmente realizarase unha agregación e análise do resto de indicadores, para a súa inclusión no Informe anual de seguimento, coa colaboración en función da información necesaria da AGADER

Para poder obter os datos requiridos son os que permitirán dar resposta aos distintos tipos de indicadores que inclúe o sistema de seguimento e avaliación, utilizaranse as seguintes fontes de información:

1. **Indicadores de contexto e xenerais do territorio**, en base a fontes estatísticas actualizadas que se poden atopar nas distintas fontes oficiais:
 - a. Estatísticas oficiais nacionais, do Instituto Nacional de Estatística (INE).
 - b. Datos estatísticos procedentes dos municipios que compoñen o territorio.
 - c. Instituto Galego de Estatística
 - d. Estatísticas oficiais europeas.
 - e. Estudos realizados por diferentes organismos e entidades.
2. **Indicadores target:** Iranse actualizando a partir dos indicadores de execución que os definen. En determinados casos, desenvolveranse estudos específicos orientados a dar resposta aos que non estean dispoñibles.

- a. Indicadores de execución. As variables concretas que permitan a súa progresiva actualización obteranse de:
 - b. Solicitudes de axuda de cada beneficiario.
 - c. Propostas presentadas en procesos de convocatoria.
 - d. Datos asociados a cada expediente.
 - e. Follas de control de asistencias e participación.
3. **Indicadores de execución financeira:** Realizarase un seguimento continuo, en base a:
- a. Bases de datos dos expedientes e solicitudes, contías de investimentos previstos e subvencións.
 - b. Bases de datos da AGADER con información dos pagos realizados. Respecto a os recursos utilizados, o seguimento, control e avaliación da implementación da EDLP corresponderá ao equipo técnico do GDR, podéndose apoiar en recursos externos de apoio cando sexa necesario.

Respecto a os recursos utilizados, o seguimento, control e avaliación da implementación da EDLP corresponderá ao equipo técnico do GDR, podéndose apoiar en recursos externos de apoio cando sexa necesario.

10.3. AVALIACIÓN DA EDLP

Igualmente, a Oficina Técnica ocuparase da Avaliación da EDLP, que incluirá:

Avaliación ex-ante: obxectivos seleccionados.

O Grupo realizou a avaliación da condición exante da estratexia analizando a capacidade desta de cumprir coa consecución efectiva e eficiente dos obxectivos para alcanzar establecidos polo FEADER para este período 2023-2027 e de ter unha incidencia directa nela.

Avaliación durante: impacto e valor engadido.

Realizarase, durante toda a fase de implementación da EDLP, unha avaliación adecuada da mesma contribuíndo á elaboración dos informes de execución que deberán presentarse cada ano.

Achegarase información sobre a execución financeira e o cumprimento de indicadores incorporando os avances na consecución dos obxectivos e os cambios nos valores de indicadores de resultados.

Finalmente, a avaliación durante permitirá analizar e posteriormente achegar á AGADER a información necesaria para cumprir cos estipulado na estratexia:

- Funcionamento dos sistemas de xestión, coordinación e seguimento entre executores e beneficiarios: non reunións, listaxes de asistentes, organización das comunicacións, elevación de actas, atención ás solicitudes dos beneficiarios, cumprimento dos acordos adoptados, etc. •
- Posta en marcha dos programas e proxectos: análise do rol de cada beneficiario en cada un das intervencións e a súa implicación na realización das mesmas. Análise do gasto e do cumprimento do calendario financeiro para a execución da estratexia.
- Análise dos recursos humanos e das capacidades e outros recursos postos ao dispor por cada beneficiario/ executor para o bo funcionamento das actividades.
- Análise de adecuación ás normas financeiras, de publicidade e de comunicación establecidas polos regulamentos comunitarios.
- Análise dos efectos e impactos da estratexia.

Avaliación ex-post: informe de resultados. Co obxectivo de permitir examinar a eficacia e a eficiencia do FEADER e a súa contribución á estratexia da Unión para un crecemento intelixente, sostible e integrador, realizarase unha avaliación ex-post que permita analizar os resultados conseguidos, os efectos e impactos logrados etc.

10.4. INFORME ANUAL DE SEGUIMIENTO

Tódolos anos realizarase un Informe anual de seguimento coa información correspondente ao período de que se trate e a acumulada desde o comezo da Estratexia. O contido do devandito informe incorporarase á memoria anual da asociación que se exporá ante todos os socios en sesión da Asemblea Xeral, que deberán aprobar a xestión levada a cabo pola Xunta Directiva.

Sen prexuízo que do devandito informe de seguimento conte coa estrutura e información que a AGADER dos fondos considere relevante, de modo indicativo, espérase que o informe inclúa:

- A evolución da EDLP en relación cos obxectivos establecidos, describindo as medidas, axudas aprobadas e proxectos levados a cabo, xunto cos indicadores que permitan avaliar o mesmo.
- A execución financeira por ámbitos de programación, diferenciando as contías previstas, comprometidas, certificadas e pagas pola Autoridade de Xestión.
- Modificacións que sufrise o Plan Financeiro e descrición dos problemas que xurdisen na xestión da Estratexia e medidas adoptadas para a súa resolución. As modificacións deberán xustificarse razoadamente. A solicitude de modificación deberá ser aprobada pola Xunta Directiva e remitida á AGADER.
- Cambios nas condicións xerais que afectan á execución da EDLP, incluíndo as modificacións nas políticas rexionais, estatais e comunitarias.
- A relación de asociados e novos asociados
- O persoal que integra os órganos de xestión e dirección da Asociación.
- O persoal que integra o equipo técnico.
- O responsable administrativo financeiro, no seu caso.
- Os procedementos de xestión, incluíndo os criterios de selección e baremación dos proxectos presentados.

II ANEXO I

IMPACTO DE XÉNERO, DA MOCIDADE E DO MEDIO AMBIENTE DA ESTRATEXIA DE DESENVOLVEMENTO LOCAL PARTICIPATIVA DO GDR CONDADO PARADANTA

A igualdade de xénero en Condado Paradanta. O papel da muller no desenvolvemento rural formou parte e constituíu unha peza crave nas estratexias que se foron implementando no territorio de actuación do GDR Condado Paradanta. Con todo, a situación actual en Condado Paradanta desde o punto de vista da igualdade de xénero aínda presenta unha ampla marxe de mellora. Algunhas variables básicas en materia de demografía, mercado de traballo e participación social e institucional permiten constatar que a EDLP resulta necesaria para que a promoción da igualdade de oportunidades neste territorio teña unha evolución positiva durante os próximos anos.

Pola súa banda, as persoas mozas constitúen un colectivo fundamental para o sostemento económico, social e ambiental de Condado Paradanta, xa que as súas decisións vitais vai depender en gran medida o futuro deste territorio. Esta realidade tívose presente nas estratexias de desenvolvemento rural que se foron implementando na comarca. Con todo, tras a fase de diagnóstico da EDLP constatouse que segue sendo un elemento prioritario para o territorio a mellora das condicións de vida da mocidade para evitar que a desmotivación provocada pola sensación de falta de perspectivas de futuro acabe provocando a súa saída cara a zonas urbanas

Para velar polo seguimento e consecución dos obxectivos plasmados na EDLP, o GDR pretende contar con persoal especializado en materia de igualdade de oportunidades que traballe en colaboración co persoal técnico responsable de igualdade do territorio para contribuír á diminución das brechas de xénero e de aumento de posibilidades para a poboación moza.

Para iso, desde o GDR ofrécese un abanico de actuacións co propósito de reducir desigualdades e facilitar a integración das mulleres e da mocidade na súa contorna, fomentando a súa participación na execución e o deseño de todas as iniciativas. O GDR pretende funcionar articulando os pequenos proxectos locais en colaboración

coas asociacións de mulleres e de mozos, dotándoas dun eixo vertebrador e liquidando os problemas de xestión e financiamento.

Promocionarase a participación das mulleres e homes e da mocidade da comarca desde un punto de vista económico, social e cultural, favorecendo con iso o desenvolvemento dunha cidadanía activa. A través das actuacións que se porán en marcha, daranse a coñecer, entre outras, as capacidades, habilidades e experiencias das mulleres da comarca, permitindo deste xeito a súa integración na mesma.

Proxectos da EDLP Condado Paradanta 23 – 27 que van contribuír á diminución das desigualdades de xénero e ao aumento de posibilidades para a mocidade

A EDLP Condado Paradanta pode contar con proxectos que terán un efecto positivo sobre a diminución das desigualdades de xénero e apoio a mocidade. Estes proxectos destinaranse principalmente a:

- Formación e capacitación profesional para as mulleres e mocidade do territorio. Axudas para a posta en marcha de empresas en diversos sectores, en cuxa adxudicación se terá en conta de forma positiva que os promotores sexan mulleres ou persoas mozas.
- Sensibilización e formación en materia de igualdade e conciliación.
- Implantación de plans de igualdade e programas de conciliación en empresas e institucións presentes no territorio.

Por outra banda, no deseño da EDLP Condado Paradanta tívose unha especial atención aos obxectivos relacionados co Medio Ambiente, a loita contra o Cambio Climático e a sustentabilidade ambiental do territorio. Ademais de ser obxectivos de gran importancia para a Estratexia Europea, o propio proceso participativo seguido durante o deseño da EDLP destacou a preocupación da cidadanía polo Medio Ambiente do territorio. Tanto é así que durante a terceira etapa do proceso participativo desenvolvéronse unhas xornadas cuxa temática foi “A transición ecolóxica no Condado Paradanta” para dar resposta a esas inquedanzas detectadas. Toda unha declaración de intencións de que pretende ser esta EDLP.

É por iso que a EDL espera contar con proxectos diversos que teñan efectos na mellora das condicións ambientais de Condado Paradanta, mellorando a eficiencia enerxética das empresas e entidades, reducindo por tanto a emisión de gases de efecto invernadoiro, ou secuestrando o mesmo grazas ao apoio da produción de

variedades locais, optimizando a xestión de residuos e a utilización de subprodutos, implementando novas tecnoloxías que axudan a ter un maior control e eficiencia dos insumos aplicados ao medio ambiente, ou implementando sistemas de xestión eficiente dos recursos hídricos, etc. Estes efectos directos, son complementados con outros efectos indirectos derivados dos diferentes programas de sensibilización e información en materia de sustentabilidade ambiental e preservación do medio ambiente, xestión de residuos, ou prácticas que contribúan a reducir as emisións de carbono e o fomento de enerxías limpas entre a poboación, as empresas e as entidades que actúan neste territorio, ou as actividades de comunicación que axudarán a concienciar á cidadanía.

Os efectos ambientais da EDLP serán moi diversos, abarcando a maioría dos que potencialmente pode lograrse. Son os seguintes: Redución de emisións á atmosfera. Este efecto lograse grazas aos proxectos destinados a mellorar a eficiencia enerxética de empresas e entidades, a substituír enerxías convencionais por enerxías renovables e a implantar as enerxías renovables nas novas empresas que se incentiven. Diminución do volume de residuos. No marco da EDL apoiarase a realización polas empresas de actuacións dirixidas a reducir os residuos que se xeran nos seus procesos de produción e distribución, mellorar a xestión dos mesmos e propiciar a súa reutilización. Conservación dos valores naturais. Mediante a EDL impulsarase a realización de proxectos cuxos obxectivos consistan en manter en bo estado o Medio Ambiente en Condado Paradanta, actuacións de carácter preventivo que poderán abarcar un amplo espectro en canto a tipoloxía e contido. Redución do consumo de recursos naturais. Varios proxectos poderán contribuir a reducir o consumo de recursos naturais, principalmente de enerxía, pero tamén de auga ou materias primas, xa sexa mediante unha maior eficiencia nos procesos que actualmente se aplican ou mediante novos procesos. Restauración dos valores naturais. A EDLP non só dirixirase á conservación dos valores naturais, tamén poderá actuar na restauración dos devanditos valores, impulsándose a realización de investimentos que revertan as deterioracións que sofre o medio natural de Condado Paradanta. Actitudes e comportamentos positivos cara ao Medio Ambiente. Algúns dos proxectos consistirán na realización de actuacións de sensibilización e información sobre os valores naturais de Condado Paradanta, os problemas ambientais existentes e a necesidade de modificar certas pautas de vida, o que a medio prazo repercutirá na mellora do Medio Ambiente deste territorio.

No proxecto piloto 1, deseñado polo GDR nesta EDLP, como proxecto tractor para o territorio, ten un peso específico moi importante o punto de vista ambiental. Agardamos que, coa súa posta en marcha, poida supor un punto de inflexión para un territorio que aspira a ser sostible, no seu amplo significado.

